

Datum raadsvergadering
Raadscommissie
Datum raadscommissie
Bijlagen 3

Registratienr. OS 13.4064391
Datum B&W besluit 19-12-2013
Portefeuillehouder Visscher
Steller Thérèse van Schie
Telefoon 6302
E-mail therese.van.schie@gro-
ningen.nl

Onderwerp

De nota "Met elkaar voor elkaar; naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein"

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. kennis te nemen van het eindverslag van de raadpleging over de nota "Met elkaar voor elkaar; naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein";
- II. de nota "Met elkaar voor elkaar; naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein" vast te stellen.

(Publieks-)samenvatting

Per 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijkheid voor uitvoering van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (inclusief AWBZ begeleiding), de Wet op de Jeugdzorg en de Participatiewet. De gemeente Groningen bereidt zich hier, samen met (actieve) burgers en organisaties al geruime tijd op voor. Helaas moeten wij de nieuwe taken met veel minder geld gaan uitvoeren. Wij kunnen de overheveling daarom alleen opvangen als we de ondersteuning aan en zorg voor onze inwoners heel anders gaan organiseren. Daar is eigenlijk iedereen van overtuigd.

In "Samen sterk in stad", de kadernota Wmo 2012-2015, die de gemeenteraad van Groningen in maart van 2012 heeft vastgesteld, benoemden wij al de hoofdonderwerpen, waarlangs wij de veranderingen vormgeven. We willen:

- de kracht van de samenleving beter benutten;
- de ondersteuning veel meer op maat, flexibel en dicht bij de burger in de eigen wijk organiseren;
- de eigen kracht van de burgers versterken;
- verandering van rollen en verantwoordelijkheden, meer ruimte voor burgers en beroepskrachten.

Met deze nota "Met elkaar voor elkaar; naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein" zetten wij nu de volgende stap in het proces van verandering. We kiezen er ondubbelzinnig voor om de basisondersteuning van onze inwoners vooral wijkgericht te organiseren. Die basisondersteuning omvat alle levensdomeinen, die voor mensen van belang zijn. Of het nu gaat om vragen op het gebied van opvoeden, of om vragen over wonen, financiën of deel kunnen nemen aan de samenleving. De ondersteuning hoeft niet alleen door beroepskrachten geboden te worden. Ook personen uit iemands eigen netwerk of actieve wijkbewoners kunnen dit doen. De eigen mogelijkheden van degene die de ondersteuning vraagt is hierbij uitgangspunt. Als de basisondersteuning onvoldoende oplossing biedt, wordt er specialistische ondersteuning ingeschakeld.

Concreet betekent dit dat er in de nabije toekomst, verspreid over de hele stad, sociale wijkteams actief zullen zijn. In de teams is alle benodigde kennis en kunde gebundeld die nodig is voor deze basisondersteuning. Deze sociale wijkteams doen hun werk vanuit een herkenbare plek in de wijk. Zij zijn zelf ook herkenbaar aanwezig in de wijk en daarmee ook goed bekend met wat er in de wijk speelt. Bij hen kunnen burgers die vragen hebben straks terecht. Het sociaal wijkteam kijkt dan met de persoon in kwestie hoe zijn vraag het best kan worden opgelost. Ook werkt het team samen met bewoners aan verbeteringen in de wijk.

Met deze opzet is veel kwaliteits- en efficiencywinst te behalen. Inwoners wordt meer maatwerk geboden én er wordt door beroepskrachten veel meer samengewerkt. Hierdoor zal er ook geen dubbel werk meer worden verricht.

Als gemeente gaan wij ons minder met de uitvoering van het werk bemoeien. We zullen de mensen die er verstand van hebben zoveel mogelijk ruimte bieden om hun werk goed te doen. In samenwerking met de mensen in de wijk, want het is in hun belang dat de werkzaamheden van het sociale wijkteam goed worden uitgevoerd. Als gemeente houden wij wel goed in de gaten of het werk van goede kwaliteit is en of er verantwoord met de schaarse budgetten om wordt gegaan.

Dit plan is de afgelopen periode met burgers, de adviesorganen en het maatschappelijke middenveld besproken. Wij kijken met veel voldoening terug op deze gesprekken. Het heeft veel positieve energie opgeleverd en er is grote bereidheid en betrokkenheid om over de toekomstige organisatie van het sociaal domein mee te denken. De gesprekken leveren ook nieuwe inzichten op, die wij goed kunnen gebruiken bij de verdere uitwerking. In 2014 zullen wij meer dan tot nu toe de wijkbewoners zelf bij deze verdere uitwerking gaan betrekken.

Met deze nota Met elkaar voor elkaar geven we vooral aan hoe we het sociale domein willen organiseren. In het beleidsplan en de verdere invulling daarvan komen we terug op wat we gaan organiseren aan specifieke arrangementen en voorzieningen. Wat wordt de reikwijdte van de (basis)ondersteuning, wat wordt de omvang van de werkgebieden én de organisatorische en inhoudelijke invulling, bijvoorbeeld de samenstelling van de teams. Dit is ook nog afhankelijk van het wetgevingstraject, de financiële kaders die daarbij horen en de provinciale en landelijke afspraken rondom continuïteit van zorg. De keuzes hierin zullen in 2014 weer aan de gemeenteraad van Groningen worden voorgelegd.

Deze nieuwe manier van werken kan niet in één keer zijn beslag krijgen. Het moet ook zorgvuldig gebeuren. We willen dat de nieuwe manier van werken in 2017 overal in de stad is ingevoerd. Hoe we hier naar toe zullen groeien zal ook in de eerste maanden van 2014 verder worden uitgewerkt.

Inleiding

De nota "Met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein" heeft u in uw commissie Werk en Inkomen van 16 oktober jl. opiniërend besproken. Daarna zijn wij over de nota op verschillende manieren in gesprek gegaan met (actieve) inwoners, de regiegroep Wmo, beroepskrachten en het maatschappelijk middenveld. Wij informeren u thans over de belangrijkste uitkomsten van deze gesprekken. Wij geven aan tot welke inzichten dit heeft geleid en daarmee tot aanpassing van de nota. Met de richting en de kaders die we vaststellen in deze nota is er voldoende basis voor het verdere proces. Wij verzoeken u daarom de nota vast te stellen.

Hoewel er nog veel onzekerheden zijn, zijn wij in onze gesprekken veel energie en oplossingsgezindheid tegengekomen om het in onze gemeente écht anders te gaan organiseren. Heel veel partijen zien hiervan de noodzaak in, bereiden zich hier inmiddels ook op voor en willen dit ook graag meehelpen vormgeven.

Beoogd resultaat

Een aanpak en organisatie in de wijk die in staat is om de ondersteuningsvragen van burgers zo goed mogelijk af te handelen binnen de door de gemeente Groningen vastgestelde kaders.

Kader

De eerder door uw raad vastgestelde visies en de nota Toegang zijn het kader voor deze uitwerking. Evenals het nu bekende concept Jeugdwet en de contouren van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning.

Daarnaast hebben wij de aandachtspunten en opmerkingen uit de eerdergenoemde bespreking van uw commissie Werk en Inkomen meegenomen in de uitwerking van de definitieve nota. Wij hebben u hierover al eerder per brief geïnformeerd.

Argumenten/afwegingen

In de nota wordt gekozen voor een gebiedsgebonden aanpak. Reden hiervoor is dat de ondersteuning geboden en deels gevonden moet worden in de context en de omgeving van de inwoner. Dit past goed binnen onze visie om langs een aantal sporen te werken. We willen toe naar een situatie waar ondersteuning primair dichtbij mensen wordt geboden met behulp van hun directe leefomgeving. Zo normaal mogelijk. Minder specialistische tweede lijn en meer eerste lijn in een duidelijke wisselwerking tussen informele en formele ondersteuning.

De variant om te werken vanuit een stedelijke aanpak biedt minder inzicht in de mogelijkheid van bestaande ondersteuning in de wijk en zal eerder leiden tot het verstrekken van een voorziening en minder gebruik van de directe leefomgeving. Daarentegen biedt een stedelijke aanpak meer uniformiteit, gelijkheid en een ingangsmogelijkheid voor inwoners die zich liever niet met hun ondersteuningsvraag melden in hun wijk.

Organisatiemodel

Door het gebiedsgericht organiseren worden functies en activiteiten die tot nu toe vanuit verschillende organisaties en netwerken/samenwerkingsverbanden worden uitgevoerd in één uitvoeringsverband gebracht (Stips, CJG's, OGGz, Zorgloket, etc.). De gemeente krijgt, binnen de wettelijke kaders, eindverantwoordelijkheid voor het sociaal domein. De gemeente bewaakt de samenhang en de prioriteiten en is daarop aanspreekbaar. Als gemeente sturen wij op kwaliteit, samenwerking en beschikbare middelen.

De vraag die voor ligt is hoe de uitvoering in organisatorische zin kan worden vormgegeven. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden. In de kern zijn voor de organisatie van de uitvoering verschillende varianten te onderscheiden. Uitvoering door een (of meerdere) andere partijen of uitvoering door de gemeente. Gelet op het brede palet aan zorg- en welzijnstaken en het karakter van die taken kiezen wij er niet voor deze organisatie onder te brengen in het ambtelijk apparaat van de gemeente Groningen.

De uitvoering door een andere partij vraagt van de gemeente sturing op afstand en sturing op resultaten. Het moet helder zijn wie verantwoordelijk is en wie die organisatie aanstuurt. Omdat in de gebiedsgebonden aanpak sterk wordt gekozen voor één aanpak, vanuit één sociaal wijkteam zal in het uiteindelijke model de functionele en hiërarchische aansturing onder één verantwoordelijkheid moeten plaatsvinden en daarmee vanuit de organisatie die de gebiedsgebonden aanpak uitvoert.

Tegelijkertijd moet de gemeente vanwege de eindverantwoordelijkheid voor de uitkomsten een sturingsinstrument in handen hebben om de uitvoerende organisatie te kunnen monitoren, aansturen en aanwijzingen te kunnen geven als de uitvoering onder de afgesproken maat is. Hiervoor zal een passende governance structuur worden ontwikkeld.

De gemeente moet daarnaast blijven sturen op het systeem en het borgen van de gebiedsgebonden aanpak in de resterende gemeentelijke opgave. Zowel voor de wijk als in relatie met stedelijke ontwikkelingen. Een keuze voor het opdragen van de uitvoering aan een andere partij zal dan ook nog een stevige gemeentelijke inbreng kennen maar vanuit een heldere rol en verantwoordelijkheid als opdrachtgever.

De concrete organisatievorm kan in allerlei varianten, b.v. consortium, coöperatie, een of meerdere heel nieuwe organisaties, hoofdaannemer met onderaannemers. Wij vragen onze ketenpartners mee te denken over de meest wenselijke variant(en). Daar wordt dan de komende jaren (aantal nog nader te bepalen) de organisatie op ingericht. Bij de afwegingen betrekken wij de ervaringen die wij in de afgelopen jaren hebben opgedaan en nog zullen opdoen met Stips, CJG's, sociale (wijk)teams en de Jeugdgezondheidszorg, alsmede de ervaringen van andere gemeenten.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

De discussienota is uitgebreid besproken met burgers, de regiegroep Wmo (incl. de adviesraden) en het maatschappelijk middenveld. De kernpunten uit de discussienota zijn ook voorgelegd aan ons digitale stadspanel. Hierop hebben 2.600 burgers gereageerd, evenals 48 maatschappelijke organisaties. Daarnaast hebben verschillende partijen de moeite genomen om ook schriftelijk te reageren. Een aantal heeft zelf ook ideeën voor een gebiedsgerichte organisatie ingebracht. Een overzicht met wie gesproken is en een verslag van de reacties is als bijlage bijgevoegd.

Over het algemeen ondervonden wij veel waardering voor de nota en de koers die wij voorstaan. Eigenlijk ziet iedereen het nut in van een gebied gebonden organisatie onder één aansturing. Ook kan men er zich in vinden dat er geen knip wordt gelegd tussen leeftijdsgroepen (bijvoorbeeld jeugd en volwassenen) omdat men het belang van samenhang tussen beide domeinen ziet. Dat wij in de uitvoering nadrukkelijk kiezen voor een mix van actieve burgers (vrijwilligers) en beroepskrachten staat ook nergens ter discussie, wel moet daarbij het contact met een beroepskracht mogelijk blijven. Ook de voorkeur van de gemeente om zelf op afstand van de uitvoering te staan kan op bijval rekenen. Veel partijen hebben aangegeven graag mee te willen bouwen aan de nieuwe organisatie en bereiden, als het gaat om de organisaties, intern hun medewerkers hier ook op voor.

Uiteraard leverden de gesprekken ook dilemma's op die nog nadere aandacht behoeven en die wij bij de verdere uitwerking zullen betrekken.

Bijvoorbeeld de breuklijnen die ontstaan door een gebiedsgerichte organisatie, zowel tussen gebieden als in het generalistisch en specialistisch werken. Netwerken van mensen zijn immers wijk (en zelfs ook gemeente) overstijgend, vraagstukken kunnen zich over meerdere wijken afspelen en sommige burgers willen anoniem hun vraag om ondersteuning kunnen stellen. Daarnaast moet de verbinding tussen de generalistische werkwijze en de specialistische zorg goed geborgd zijn. Er valt immers ook winst te behalen uit het tijdig inzetten van specialistische ondersteuning. Als het echt gaat om zwaardere problematiek moet dit niet te lang blijven hangen in het sociale wijkteam.

Als het gaat om de keuze van de uiteindelijke toekomstige organisatievorm was het advies van veel partijen om hier wel de tijd voor te nemen en in te zetten op een meer geleidelijke overgang. Er valt uit de reacties op dit onderwerp ook nog geen grote gemene deler te destilleren. Opvallend was het advies van vooral organisaties uit de gehandicaptensector om tot een heel nieuwe organisatie te komen, die zonder ballast van het verleden en bestaande instellingsbelangen kan opereren. In ieder geval was de waarschuwing dat reorganisaties tijd kosten en het proces onder druk zetten. Deze signalen nemen wij ons ter harte. Wij kiezen er daarom niet voor om op korte termijn één organisatie te (laten) vormen omdat dat afleidt van de noodzakelijke inhoudelijke vernieuwing door discussies over rechtsposities en organisatorische consequenties. Dit betekent ook dat het voorstel van de SP om te komen tot stichtingen op stadsdeelniveau wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

We willen wel vooruitlopend op de langere termijn de eerste jaren gaan naar een model dat we als gemeente primair werken met één aansturende partner in een wijk. Om dat mogelijk te maken zullen we via de bestaande sturingsinstrumenten daarop sturen.

De gebiedsgebonden aanpak biedt ook de mogelijkheid om de komende tijd verschillende varianten van organisatie te beproeven. Daar kan dan maximaal van worden geleerd.

Hoe we het ook gaan organiseren, de invloed van en sturing door de burgers moet hierin een belangrijk aandachtspunt zijn. De nota is hierop aangescherpt. Maar hoe we dit het best kunnen vormgeven zullen wij samen met de burgers en organisaties nog verder inkleuren.

De reacties hebben ook geleid tot het hier en daar plaatsen van steviger accenten in de nota, bijvoorbeeld als het gaat om preventie en het belang daarvan, evenals de aansluiting met het onderwijs en de huisartsen.

Activering en het kinder- en jongerenwerk zijn in de nota eveneens in het verband van het sociale wijkteam gebracht. De nota is hierop aangepast. Over het kinder- en jongerenwerk is geconstateerd dat hiermee het kinder- en jongerenwerk niet alleen als vindplaats kan dienen, maar ook in de sfeer van preventie beter zal aansluiten op de doelstellingen die wij beogen met het gebiedsgericht werken.

Financiële consequenties

De uitvoering en de verstrekkingen moeten plaatsvinden binnen de beschikbare budgetten, de exacte hoogte daarvan is nu nog onbekend.

Met de verdere uitwerking van de functies die opgaan in de gebiedsgebonden aanpak moet in kaart worden gebracht welke activiteiten er nu al plaatsvinden in de wijk, welke budgetten daarmee exact gemoeid zijn en hoe die mee over gaan ter financiering van de gebiedsgebonden aanpak.

Voor de gemeente Groningen betekent een keuze voor de uitvoering door een andere partij dan de gemeente, dat de taken die nog plaatsvinden binnen de gemeentelijke organisatie worden uitgevoerd door een andere organisatie. Op welke wijze dit zal plaatsvinden, detachering, overname van personeel of een andere vorm van samenwerking moet nog worden uitgewerkt inclusief de financiële consequenties.

De financiële kaders waarbinnen de gebiedsgebonden aanpak zal moeten worden uitgevoerd worden aan u in februari 2014 voorgelegd in het beleidsplan.

Realisering en evaluatie

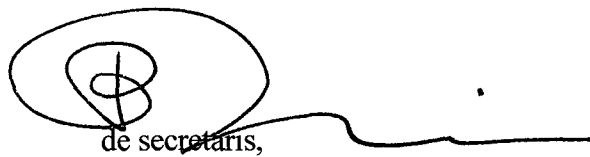
Het proces dat we hebben ingezet in de afgelopen periode is nog lang niet klaar. Samen met inwoners, betrokken instellingen en andere partners zullen we de komende jaren concrete stappen moeten zetten om de gebiedsgebonden aanpak en de inrichting van de sociale wijkteams te realiseren. Al werkende weg zullen wij leren en waar nodig bijstellen.

Met de richting en kaders die we vaststellen in deze notitie is er wat ons betreft voldoende basis voor het verdere proces. We zullen als gemeente het voortouw nemen en aangeven wat we van verschillende partijen verwachten en soms de uitwerking op ons eigen initiatief verder vormgeven.

Daarnaast geven we partijen en instellingen ook de ruimte om op basis van onze kaders concrete voorstellen te ontwikkelen voor de uitvoering van de sociale wijkteams. De inhoudelijke kaders in deze nota vullen we nog aan met een aantal (financiële) kaders bij de vaststelling van het beleidsplan in februari 2014.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Met elkaar voor elkaar,
naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal
domein

---

december 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Maatschappelijke agenda	6
3. Concretisering van onze maatschappelijke agenda op hoofdlijnen	8
4. Veranderagenda	15
5. Uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak	18
6. Uitvoeringsagenda	19

Bijlage 1. Vernieuwing Sociaal domein

1. Inleiding

De titel van deze notitie is ook ons motto voor de komende jaren: met de inzet van alle inwoners en gedreven beroepskrachten willen we het voor elkaar krijgen dat inwoners ondersteuning krijgen bij vragen op diverse levensdomeinen. Daarbij richten we ons op het méér voor elkaar betekenen in de wijken en buurten van onze stad. In het dichtbij organiseren van de ondersteuning ligt immers de meerwaarde van de decentralisaties¹ van Rijk en Provincie naar de gemeenten. De schaal van de gemeente is het meest geschikt om de het stelsel dusdanig vorm te geven dat de noodzakelijke ondersteuning verbonden wordt met de (specifieke, informele) sociale context van de burgers. Die verbinding leidt tot een integraal aanbod van ondersteuning, waar inwoners zich voor elkaar inzetten. Het ontwikkelen en vernieuwen willen we met elkaar doen. We vormen daarin een coalitie van bondgenoten met ieder zijn bijdrage.

Waar staan we nu

In de afgelopen periode formuleerden wij, in een interactief proces met burgers en maatschappelijke organisaties, onze visie op het sociale domein voor de komende jaren. Dit heeft geleid tot een drietal door de raad vastgestelde nota's, t.w. de Wmo-nota 'Samen sterk in stad', de 3D-nota 'Groningen voor elkaar' en de nota 'Jeugd: ieders zorg!' Voor een overzicht van de relevante notities: zie bijlage 1. Deze nota's verwoordden voor ons 'de stip op de horizon' als alternatief voor de huidige verkokering en bureaucratie van het huidige stelsel en leggen het fundament voor de wijze waarop wij de decentralisaties in onze gemeente willen uitwerken. Wij willen toe naar een situatie waar ondersteuning primair dichtbij mensen wordt geboden in en met behulp van hun directe leefomgeving. Zo normaal mogelijk. Minder specialistische tweede lijn en meer eerste lijn in een duidelijke wisselwerking tussen informele en formele zorg en ondersteuning. Dit toekomstbeeld vond weerklank bij inwoners en maatschappelijk middenveld.

Deze vernieuwing van het sociale domein is in de afgelopen jaren al in gang ingezet. Heel concreet in onze wijken. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld werken we aan het waarderen en stimuleren van eigen kracht en zelfredzaamheid en het vereenvoudigen van de toegang naar ondersteuning en zorg (Stips, buurtwelzijn en CJG's). Ook de ervaring die we met elkaar opdoen in diverse experimenten - waaronder de sociale teams en de Doorbraak bij de CJG's-, waarbij we de ondersteuning, pro-actief, dichtbij de burger brengen, gebruiken we om de vernieuwing in het sociaal domein vorm te geven en te toetsen. Daarnaast wordt beleidsmatig - zoveel mogelijk interactief - uitwerking gegeven aan onze visienota 'Groninger voor elkaar'.

Deze ontwikkelingen zijn eigenlijk al sinds begin deze eeuw in gang gezet om meer samenhang te brengen in de ondersteuning van en dienstverlening aan onze burgers. Zowel voor burgers, organisaties als beleidsmakers ontbrak het zicht op wie zich waar mee bezig hield. Dat burgers door de bomen het bos niet meer zagen was destijds een veel gehoorde klacht. Daarnaast beoogden wij met onze wijkgerichte inzet om burgers onderling meer op elkaar betrokken te laten zijn. Beroepskrachten hebben hierin een faciliterende rol.

Dit alles heeft al geleid tot steeds meer wijkgerichte samenwerking tussen burgers en organisaties en organisaties onderling. Onze bereikbare en laagdrempelige voorzieningen worden door onze burgers gewaardeerd, meer burgers zijn actief en steeds meer organisaties zien de meerwaarde van de kracht van het sociale netwerk en raken beter ingebed in onze lokale samenleving. In de teams buurtwelzijn en de sociale wijkteams wordt nu al generalistisch en multidisciplinair gewerkt.

De wijze waarop we het nu de afgelopen tijd allemaal hebben georganiseerd vinden wij echter niet ideaal en is inefficiënt en daarmee duur. Zo leren de ervaringen met de sociale teams ons dat medewerkers in een spagaat komen te zitten tussen de belangen van het sociaal team en die van de moederorganisatie. Dat verhindert soms ook een onafhankelijke opstelling. Nu worden Buurtwelzijn, CJG, OGGz en Sociaal team verschillend aangestuurd en komen als teams soms in een onderlinge concurrentiepositie, zeker in tijden van bezuinigingen. Beslissingen van de moederorganisatie hebben soms direct invloed op het dagelijks functioneren van de sociale teams. Onderlinge afstemming vraagt in alle gevallen veel overleg.

---

¹ Bedoeld wordt, de decentralisatie van de Jeugdzorg van het Rijk en Provincie naar de gemeente, de decentralisatie van de extramurale begeleiding en verzorging vanuit de AWBZ en de participatieopdracht van de gemeente om inwoners met een achterstand op de arbeidsmarkt te laten participeren.

Het doel van deze notitie

In deze notitie 'Met elkaar voor elkaar' zetten we nu de volgende stap en schetsen wij de contouren van hoe wij ons het vervolg op onze gezamenlijke uitdaging voorstellen. In deze notitie geven we de richting en de kaders aan waarbinnen wij denken dat de vernieuwing in het sociale domein plaats moet vinden. De verdere invulling, inkleuring en nuancering ontwikkelen inwoners en maatschappelijk middenveld gezamenlijk. De gemeente ondersteunt deze ontwikkeling door passende regievoering. Dit kan o.a. door ontwikkelingen aan te jagen, knopen door te hakken, partners bij elkaar te brengen, (externe) expertise te leveren, te faciliteren en het voortouw te nemen. Deze notitie geeft helderheid op welke wijze we de vernieuwing van het sociaal domein denken te organiseren en welke inbreng van inwoners en maatschappelijk middenveld wij daarbij verwachten. Met elkaar vernieuwen lukt, wanneer er vertrouwen is om met elkaar aan deze vernieuwing te bouwen en er garanties worden geboden over de mate van continuïteit van de ondersteuning aan de inwoners.

De uitdaging van onze opdracht

De gemeente Groningen staat voor de taak om met veel minder financiële middelen vanaf 2015 ondersteuning te bieden aan inwoners die om wat voor reden dan ook een vorm van ondersteuning behoeven op het gebied van opvoeden en opgroeien, begeleiding en verzorging in de thuis situatie. Tot eind 2014 ligt deze taak nog bij het rijk en provincie (de jeugdzorg). Het huidige systeem van het versnipperde product gestuurd stelsel en achterliggende filosofie van marktwerking en concurrentie kunnen we niet zo overnemen. Het is te duur gebleken en past niet in de budgettaire kaders die ons ter beschikking worden gesteld. We groeien daarom toe naar een ondersteuning, waarin we maximaal de mogelijkheden en verantwoordelijkheid van onze inwoners en hun directe omgeving vergroten en stimuleren. Eigen kracht en samenredzaamheid vormen de basis waarop (professionele) ondersteuning geboden wordt.

Onze visie op de vernieuwing van ons sociaal domein

Wij denken kwaliteitswinst en tegelijkertijd kostenbeheersing het best te bereiken door de basisondersteuning voor onze burgers, van jong tot oud, vooral wijkgericht met behulp van de directe leefomgeving en actieve inwoners aan te bieden. Deze ondersteuning vormt een integraal onderdeel van onze wijkontwikkeling. We proberen zodoende problemen vroeger te signaleren en eerder in onderlinge samenhang aan te pakken, zodat we erger voorkomen. In dit verband is samenwerking met een groot aantal partijen, zoals bijvoorbeeld het onderwijs, de huisartsen, de corporaties, politie en de kerken van groot belang.

We willen dat inwoners de ondersteuning ontvangen vanuit één integrale aanpak met één verantwoordelijk aanspreekpunt. De specialistische ondersteuning verbinden we aan de basisondersteuning in de buurt. De kwaliteit en de effectiviteit van de basisondersteuning verbetert door de verbinding met deze expertise. De inwoners blijven daardoor langer in hun vertrouwde omgeving wonen en het huidige gebruik van specialistische zorg neemt op termijn af. De specialistische ondersteuning zetten we in, wanneer de basisondersteuning geen toereikende oplossing kan bieden of als juist de inzet van specialistische ondersteuning deze problematiek effectiever kan behandelen. De verbinding tussen basisondersteuning en specialistische ondersteuning biedt meerwaarde, als we soepel kunnen schakelen tussen de beide vormen van ondersteuning. We 'ademen' zo mee met wat een inwoner nodig heeft. Minder problematiseren en meer zoeken naar nabije praktische oplossingen die de zelfredzaamheid en deelname aan de Groninger samenleving bevorderen.

Dit onderstreept ook het belang van preventie als belangrijke focus van onze gebiedsgerichte aanpak. Preventie kent verschillende niveaus en invalshoeken. Het is het constant uitgaan van het zelfoplossend vermogen van de samenleving en het door beroepskrachten dienstbaar faciliteren van de aanwezige energie en kracht van burgers in een gebied. Preventie richt zich ook op voorkomen van problematiek en te stimuleren dat mensen gezonden en vitaal blijven. Dergelijke activiteiten, individueel en/of groepsgericht, zijn belangrijk. Of het nu gaat om een rollatorcheck voor onze minder mobiele burgers, een cursus budgetbeheer voor mensen met weinig geld of een stratenaanpak ter bevordering van de onderlinge sociale samenhang. En onder preventie valt natuurlijk ook de beweging van zwaardere zorg en ondersteuning naar lichtere vormen.

We vergroten de invloed van de inwoners op de geboden ondersteuning en geven beroepskrachten de ruimte om met de inwoner(s) maatwerk te bieden. De toename van invloed van inwoners en beroepskrachten bevorderen we door een vereenvoudiging en afname van het controle- en

verantwoordingsstelsel. Formele en informele ondersteuning sluiten zo naadloos op elkaar aan. Dit leidt tot een beroepspraktijk waar – op basis van principes van Welzijn nieuwe stijl en de Kanteling² – de beroepskrachten naast de inwoners staan om samen met hen tot een passende oplossing van de problematiek te komen. In onze visie is dit altijd een oplossing op maat gebaseerd op de unieke mogelijkheden in de directe omgeving. We zullen de invloed van de inwoners ook formaliseren door hen een actieve rol te geven in het bepalen van het beleid en de uitvoering. Ons uiteindelijk perspectief is een samenleving die vraagstukken die zich aandienen zoveel mogelijk zelf oppakt en de ondersteuning door een beroepskracht inschakelt als het echt nodig is.

Als gemeente geven wij er voorkeur aan om met de uitvoering tot heldere verhoudingen te komen. Wij streven zo veel mogelijk naar een scheiding van beleid en uitvoering en een gebiedsgerichte besturing, organisatie en uitvoering. Maar dit is een onderwerp dat wij zoveel mogelijk met betrokken burgers en maatschappelijk middenveld verder willen uitwerken.

Samen (door)ontwikkelen

We willen graag met inwoners en maatschappelijk middenveld verder invulling geven aan de verdere vernieuwing van het sociaal domein. In de gesprekken die wij hebben gevoerd over de richting die wij willen inzetten, en in deze notitie staat verwoord, hebben we kunnen ondervinden dat hier grote bereidheid toe is. We zien veel passie en betrokkenheid voor het wel en wee van de stad en haar burgers. Mensen maken zich zorgen over de nabije toekomst, maar zien ook kansen om het nu echt goed te gaan organiseren. Iedereen voelt de noodzaak om tot vernieuwing te komen en wil hier graag mee de schouders onder zetten.

En dat alles in een periode, dat nog veel onzeker is en we nog veel met elkaar uit te zoeken hebben. Van sommige taken is nog niet bekend of en in welke mate ze naar gemeenten gaan. Met welke budgetten we ons stelsel straks kunnen inrichten is ook nog niet precies duidelijk. We zijn nog volop aan het onderzoeken om welke burgers het nu precies gaat en met welke vraagstukken ze nu precies kampen en over welk potentieel aan beroepskrachten we in de stad nu beschikken. Al deze informatie moet ons straks helpen om tot definitieve keuzes te komen over bijvoorbeeld de schaal waarop we de basisondersteuning gaan organiseren. En die keuzes maken we graag met de burgers en betrokken organisaties van onze stad, want daar zit belangrijke kennis en kunde.

We realiseren ons daarbij tegelijkertijd terdege dat de komende vernieuwing een grote inspanning van een ieder vraagt. Een enorme veranderopgave, met de nodige gevolgen voor stadjes, maatschappelijk middenveld en de gemeente Groningen.

---

² Welzijn Nieuwe Stijl en De Kanteling zijn methodieken die erop zijn gericht om veel meer te werken vanuit de kracht van de burger en zijn netwerk. De rol van de beroepskracht is actief en faciliteert de burger om zijn kracht te hervinden.

2. De maatschappelijke agenda

Onze maatschappelijke agenda heeft tot doel om te komen tot een zo breed mogelijk gedeelde visie op de inrichting van het sociaal domein en de wijze waarop wij als gemeente hier sturing aan willen geven. De keuzes die wij hierin maken zijn bepalend voor de verdere uitwerking van drie decentralisaties

Maatschappelijke effecten, die wij willen bereiken

In onze eerdere visiedocumenten formuleerden wij samen met burgers en maatschappelijk middenveld de maatschappelijke effecten die wij in het sociale domein willen bereiken. Deze zijn:

- Inwoners doen mee naar vermogen, ongeacht eventuele beperkingen. Talenten worden benut;
- De zelfredzaamheid en samenredzaamheid nemen toe;
- Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op en ontwikkelen zich;
- De zorg normaliseert en ontmedicaliseert,
- Minder kinderen met een stempel/indicatie. Meer opvoedkracht bij ouders zelf en beroepsopvoeders (kinderopvang, scholen, sportverenigingen, etc.);
- De gezondheid en het welbevinden van inwoners nemen toe;
- Stadjsers kunnen langer zelfstandig blijven wonen;
- De kosten voor zorg en ondersteuning blijven binnen het beschikbare budget;
- De geboden ondersteuning is vraaggericht, effectief en ontkokerd;

Wij spraken uit dat het niveau van de wijk hiervoor een belangrijke schaal is. In de afgelopen periode hebben wij hierin met de inrichting van Stips en CJG's en de pilot Sociale teams en de Doorbraak al een aantal belangrijke stappen gezet.

De gemeente Groningen wil nu de drie decentralisaties aangrijpen om de ondersteuning aan onze burgers in belangrijke mate op de schaal van wijken in te richten.

Als gemeente willen wij toe naar een gebiedsgerichte sociale infrastructuur en dienstverleningspraktijk, die - aansluitend op de eigen mogelijkheden van inwoner en de directe omgeving - een effectieve, efficiënte en resultaat gerichte ondersteuning aan inwoners biedt, waarbij de nadruk ligt op het voorkomen of verminderen van sociale problemen en het vergroten van de eigen regie en meedoen aan de Groninger samenleving.

De ondersteuning zou zich moeten kenmerken door:

- Ondersteuning, die dichtbij en goed toegankelijk is georganiseerd;
- Het stimuleren van actief burgerschap;
- Preventie door het collectief oppakken van gesignaleerde problematiek
- Vroegtijdig signaleren, waardoor erger wordt voorkomen;
- Vertrouwen in en betrekken van de eigen kracht en kunde van de burger/zijn netwerk/ andere wijkbewoners;
- Mobiliseren en met elkaar in verbinding brengen van de opvoedkracht van ouders (onderling), de buurt en beroepsopvoeders (pedagogische civil society);
- Aandacht voor diversiteit (etnische achtergrond, religie)
- Eén aanspreekpunt voor de burger voor de geboden ondersteuning;
- Eén ondersteuningsdossier, dat in principe door de inwoner wordt beheerd;
- Ruimte voor de beroepskracht;
- Hulp en steun in de juiste proporties en op de vraag wat nodig is. Kleine problemen blijven klein, complexe problemen worden onderkend en geadresseerd;
- Eventuele specialistische ondersteuning zoveel mogelijk in relatie tot de vertrouwde omgeving;
- Een zo minimaal mogelijk aantal dienstverleners per huishouden;
- Directe hulp in crisissituaties, met waarborging van de veiligheid van jeugdigen in opvoedingssituatie;
- Vastgelopen ondersteuningssituaties worden elders belegd;
- Een (zonodig) omgevingsgerichte aanpak.

Voorts streven we naar:

- Een meer integraal en collectief georganiseerd ondersteuningsaanbod;
- De beschikbare burgerkracht in de wijk verbinden aan beroepskrachten, die faciliteren;
- Meer samenhang in de zorg aan huis;
- Samenhang tussen de ondersteuning op school en thuis aan kinderen en gezinnen in een kwetsbare positie;
- Samenhang in de ondersteuning op weg naar (arbeids)participatie;
- Samenhangende inkomensondersteuning die mensen zo veel mogelijk uitdaagt om mee te doen naar vermogen.
- Een vorm van persoonsgericht budget om inwoners individueel maatwerk te bieden wanneer de beschikbare benodigde ondersteuning (zowel individueel als collectief) niet toereikend is om tot een effectieve oplossing van de ondersteuningsvraag te komen.

Indicatoren ondersteuning

Om te weten of we deze resultaten bereiken en op de goede weg zitten, volgen we de ontwikkelingen door het meten van resultaten met een beperkt aantal indicatoren. We willen daarbij de meerwaarde van onze gezamenlijke aanpak meten. Niet om te zwartepieten, maar om met elkaar te zoeken naar verbeteringen en het opsporen van belemmerende factoren die we kunnen wegnemen.

Deze indicatoren zijn:

1. toename³ van de tevredenheid van stadjsers over de wijze van ondersteuning;
2. toename van de zelfredzaamheid;
3. toename van het percentage stadjsers, dat actief is als vrijwilliger of mantelzorger;
4. toename van stadjsers met een Wwb die meedoen in de Groninger samenleving;
5. afname van het aantal beroepskrachten per huishouden;
6. afname van het gebruik van individuele specialistische vormen van ondersteuning;
7. afname van stadjsers die een beroep doen op professionele ondersteuning,
8. afname jeugd in het gedwongen kader.

In onze PDCA-cyclus leggen we de nadruk op leer- en verbeterpunten.

Bovengenoemde kenmerken en indicatoren zullen we de komende tijd nog nader verscherpen. Hierbij maken we gebruik van kennis en expertise van onze burgers en netwerkpartners.

---

³ Peildatum 1 januari 2015, zgn. nulmeting

3. Concretisering van onze maatschappelijke agenda

In het eerste half jaar van 2013 is de gemeente Groningen, met bijdragen van inwoners en maatschappelijk middenveld, op basis van onze eigen ervaringen en kijkend naar ontwikkelingen elders in het land, aan de slag gegaan om een organisatiemodel te ontwikkelen dat logisch aansluit op deze gebiedsgerichte aanpak. Het organisatiemodel zorgt voor een goede inpassing van de te decentraliseren taken van het Rijk en de provincie naar de gemeente Groningen. In deze paragraaf geven we – als bijdrage aan de uitvoeringsagenda – een beschrijving van dit model met een korte inhoudelijke uitleg.

Het model is – wat ons betreft – voorlopig. Het is in onze ogen een bruikbaar vertrekpunt om gezamenlijk te bouwen aan de verdere organisatie en uitvoering van het sociaal domein in de gemeente Groningen.

Het model gaat uit van één sociaal wijkteam per gebied/wijk. En daar omheen een flexibele schil van beroepskrachten en inwoners die een bijdrage kunnen leveren aan de basisondersteuning in het werkgebied. Sociaal wijkteam en flexibele schil vormen samen de gebiedsgebonden aanpak.

De sociale wijkteams

De sociale wijkteams werken gebiedsgericht en voor alle daar woonachtige inwoners van 0 tot 100. De sociale wijkteams hebben de competentie en het mandaat om de vragen naar ondersteuning van de inwoners – in de volle breedte – te beantwoorden. De sociale wijkteams bestaan uit T-shaped professionals. Naar buiten toe is iedereen generalist, maar afzonderlijke teamleden beschikken over een specialisme; het team samen is hiermee zowel breed als diep. Als team zijn zij in staat om problemen op verschillende domeinen te overzien en deze aan te pakken. Zij kunnen de nodige ondersteuning bieden en waar nodig aanvullen met specialistische ondersteuning, die zij van andere partijen kunnen betrekken.

Wij geven de voorkeur voor één integraal team per werkgebied en niet voor teams met meerdere aandachtsgebieden (b.v. jeugd en 23+). Het werken vanuit de eigen kracht en samenredzaamheid is een cultuuromslag die in het totale sociale domein moet worden gemaakt en naar ons idee komt dit het best uit de verf door het jeugd- en volwassenendomein onder één aansturing te brengen. Daarbij speelt mee dat de mate van sociale samenhang en het pedagogisch klimaat in een wijk door alle inwoners wordt bepaald, of het nu gaat om huishoudens mét of huishoudens zonder kinderen. Door beide domeinen onder één aansturing te brengen kan de toegang tot ondersteuning eenduidig plaatsvinden en wordt het borgen van één huishouden, één plan en één regisseur makkelijker gemaakt.

De keuze voor één sociaal wijkteam voor alle wijkbewoners zal, vanwege de beheersbaarheid en de werkprocessen, tot gevolg hebben dat binnen het team clusters van professionals worden georganiseerd, die werken vanuit een bepaalde focus, b.v. rond toegang, opvoedingsondersteuning en de ondersteuning van burgers met regieproblematiek op meerdere levensgebieden, waaronder mensen die zorg mijden. Samenlevingsopbouw, ontmoeting, preventie en de verbinding tussen formele en informele zorg zijn hierbij belangrijke aandachtsgebieden. De huidige opdracht van de sociale teams wordt onderdeel van de opdracht aan het sociale wijkteam.

De flexibele schil

De sociale wijkteams werken nauw samen met de flexibele schil van beroepskrachten en actieve inwoners die een bijdrage kunnen leveren aan de basisondersteuning van de sociale wijkteams. Sociale wijkteams en flexibele schil vullen elkaar aan. Vanuit de flexibele schil kan bijgedragen worden aan:

- Het in kaart brengen van problematiek en oplossingsrichting bepalen (consultatie, ook als het gaat om preventieve activiteiten);
- Het oppakken van een vraagstuk/probleem;
- Vormen van ondersteuning die door het sociale wijkteam niet geboden wordt (deskundigheid/capaciteit)
- Deskundigheidsbevordering, bijvoorbeeld kennis over doelgroepen, methodiek, wetgeving

3.1. Gebiedsgebonden Aanpak:
 sociaal wijkteam en flexibele schil zijn communicerende vaten

Inhoud en samenstelling eerste lijn

< Onderlinge samenhang >		
	Socialiaal wijkteam	Flexibele schil
Focus	<p>Stimulering en facilitering van wijkbewoners in samenredzaamheid.</p> <p>Preventie</p> <p>Behandeling ondersteuningsvragen van wijkbewoners op alle leefgebieden.</p> <p>Is er voor alle wijkbewoners. Ondersteuningsvragen worden opgepakt en zoveel mogelijk zelf begeleid en afgehandeld. Altijd in samenhang met de omgeving.</p> <p>Waar nodig wordt kennis van buiten ingevlogen.</p>	<p>Inbrengen deskundigheid bij het in kaart brengen problematiek (triage).</p> <p>Bijdragen aan de aanpak/oplossing.</p> <p>Deskundigheidsbevordering (o.a. vanwege behoud van specialisme sociale wijkteamleden).</p> <p>Specifieke inzet op aanvraag van sociaal wijkteam (onderdeel arrangement).</p>
Samenstelling teams	<p>Vrijwilligers</p> <p>Beroepskrachten o.a. afkomstig uit het maatschappelijk middenveld en gemeente (Stips, CJG, Buurtwelzijn, OGGz, Jeugdzorg, AWBZ, Wmo, JGZ, GKB; meldpunten zorg & overlast).</p>	<p>Betrokken inwoners, vrijwilligers (organisaties), ervaringsdeskundigen.</p> <p>Medewerkers van andere organisaties die werkzaam zijn in het gebied (woningcorporatie, politie, school, ondernemers).</p> <p>Huisartsenpraktijken en wijkverpleegkundigen</p> <p>Beroepskrachten instellingen en zelfstandige beroepsbeoefenaren.</p>
Deskundigheid (Samenbrengen van kennisgebieden en vaardigheden)	<p>Kennis en kunde van samenlevingsopbouw, diversiteit, informele netwerken, mantelzorgondersteuning, activering, opvoeding, schuldhulp, mantelzorgondersteuning, psychiatrie (waaronder autisme en verslaving), verstandelijke problematiek, lichamelijk problematiek, cognitieve problematiek, psycho-geriatrie.</p> <p>Samenstelling van de deskundigheid van het team varieert, afhankelijk van de problematiek in het werkgebied en van de kansen en mogelijkheden daarbinnen.</p>	<p>Specialistische kennis en kunde op o.a. het gebied van opvoeding, psychiatrie, verslaving, lichamelijke aandoeningen, psychogeriatric, veiligheid, wonen, ervaringsdeskundigheid, specifiek vrijwilligerswerk.</p>

Functies, die worden uitgevoerd:

Functies	Inhoud
Samenlevingsopbouw, maatschappelijke activering en ontmoeting	Deze functies zijn voorwaardelijk aan het welslagen van onze gebiedsgerichte aanpak. Dit is het preventieve fundament waar ontmoeting, elkaar kennen, samen activiteiten organiseren, elkaar helpen en ondersteunen (georganiseerde informele steunsystemen), activeren en waarderen samenkomen. Ook mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt bemoedigen wij hun talenten hier verder te ontplooiën.
Informatie- en advies (waaronder toegang)	<p>De informatie- en adviesfunctie wordt uitgevoerd door zowel vrijwilligers als beroepskrachten. Wij streven naar één herkenbaar punt in de wijk.</p> <p>De informatie- en adviesfunctie en daaraan gekoppeld de toegang tot diensten en maatwerkarrangementen is in grote lijnen beschreven in de nota Toegang. Deze nota wordt nog verder uitgewerkt.</p> <p>Waar nodig kan de informatie- en adviesfunctie ook groepsgericht (b.v. bij opvoedingsondersteuning of valpreventie) en generiek voor bepaalde groepen inwoners door middel van huisbezoeken worden aangeboden.</p> <p>Op stedelijk niveau geeft het gemeentelijke <u>Klant Contact Centrum</u> (KCC) informatie over het sociaal domein. Een vraag om ondersteuning wordt doorverwezen naar het sociale wijkteam.</p>
Signalering en toeleiding	Niet iedere inwoner met een vraag om ondersteuning meldt zichzelf. De noodzaak tot ondersteuning kan door zowel mantelzorgers als de directe omgeving worden gesignaleerd. Ook andere organisaties met ogen en oren in de wijk, zoals de wijkagent, de medewerker van de woningcorporatie, de school of de huisarts kunnen een signaal afgeven. Het sociale wijkteam geeft gevolg aan het signaal door actief contact te leggen.
(Maatwerk-) arrangementen	In het contact met de burger die ondersteuning vraagt wordt gekeken welke ondersteuning hij of zij nodig heeft en wat daarvoor georganiseerd moet worden. Dit noemen we een arrangement. Een arrangement kan bestaan uit een enkelvoudige dienst, maar bijvoorbeeld ook uit een mix van eigen inzet, inzet van de eigen omgeving, algemene/collectieve voorzieningen of specialistische ondersteuning. De ondersteuning kan meerdere levensdomeinen omvatten. Een arrangement kan tijdelijk of permanent zijn. Bij het samenstellen van het arrangement wordt altijd naar de draagkracht van het eigen netwerk gekeken en wordt daarbij aangesloten. Ook informele steunsystemen kunnen een bijdrage leveren.
Regie	Regie behelst het in de gaten houden of de afspraken die zijn gemaakt worden nagekomen en tot resultaat leiden. De regie kan belegd worden bij de inwoner zelf, het eigen netwerk van de inwoner, bij de medewerker die in de toegang het arrangement of een enkelvoudig product of dienst (bijv. een woningaanpassing) heeft samengesteld of bij het cluster van het sociale wijkteam dat zich richt op de meer complexe ondersteuning.

Wat brengen wij onder in de sociale wijkteams

Gelet op de hierboven omschreven overwegingen en functies ligt het in de rede om in ieder geval de voorzieningen uit de onderstaande netwerken/samenwerkingsverbanden in de sociale wijkteams te gaan bundelen:

- CJG (incl. JGZ)
- Stip
- Buurtwelzijn⁴
- Kinder- en jongerenwerk
- Zorgloket
- De pilots Sociale teams
- OGGz
- Meldpunten zorg & overlast

Zij geven immers in het huidige gemeentelijk domein op dit moment al invulling aan deze functies. Specifiek voor buurtwelzijn geldt dat hun professionele inbreng in de sociale wijkteams van belang is vanwege de omslag naar omgevingsgericht werken en de versterking van de relatie informele en formele zorg. Deze kennis is op dit moment vooral binnen het welzijnswerk beschikbaar.

Wij willen daarnaast de sociale wijkteams versterken met eerste en anderhalve lijnmedewerkers van de tot nu toe door AWBZ/ZVW/Jeugdzorg gefinancierde organisaties en MEE. Hiermee doen wij op dit moment in onze pilot Sociale teams en CJG's ervaring op.

In onze conceptnota over maatschappelijke participatie 'Meedoen maakt het verschil' geven wij aan welke verbindingen wij zien en willen realiseren tussen onze gebiedsgebonden aanpak en het ondersteunen van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De Stips en straks de sociale wijkteams spelen hierin een belangrijke rol als het gaat om het geven van informatie en advies en het bieden van ondersteuning door bijvoorbeeld de inzet van vrijwillige ambassadeurs maatschappelijke participatie en participatiecoaches.

Als het gaat om schuldhulpverlening zal informatie en advies en preventie onderdeel zijn van onze gebiedsgebonden aanpak. Het feitelijke traject van schuldsanering zal stedelijk gebeuren.

Het basisconcept is voor elke wijk gelijk

Samen met burgers en organisaties ontwikkelen we voor alle wijken, mede op basis van wet- en regelgeving, een eenduidig concept voor de gebiedsgebonden aanpak met:

- o Vaste toegangspunten
- o Vaste regels en afwegingskader met betrekking tot toegang
- o Eén informatiesysteem voor het creëren van een integraal klantbeeld, registratie, procesbewaking, sturing en verantwoording. Het systeem heeft een goede aansluiting met andere (keten)systemen en is bruikbaar voor horizontale en verticale verantwoording.
- o Vaste regels m.b.t. privacy (privacyreglement)
- o Vaste afspraken over op- en afschalen in het kader van veiligheid (protocol bij escalaties)
- o Vaste wijze van klachtenafhandeling (klachtenprotocol)
- o Vaste regels met betrekking tot competentie management
- o Eenduidige rapportage-eisen

Gemeentelijke welzijnsaccommodaties en het speeltuinwerk, vallen niet onder de sociale wijkteams, zij zitten in de schil. Dit geldt ook voor dagbestedingsactiviteiten. De dagbesteding zullen wij waarschijnlijk beleggen bij andere organisaties. Als het gaat om dagbesteding dan vinden wij het belangrijk dat er diversiteit en keuzevrijheid is. We streven ernaar dagbesteding zo dicht mogelijk bij de gebruiker te organiseren. Desgewenst kan vanuit de sociale wijkteams een bijdrage geleverd worden aan bijvoorbeeld de versterking of vernieuwing van het aanbod aan ontmoeting en dagbesteding.

Bepaling omvang en uiteindelijke samenstelling van de sociale wijkteams

---

⁴ Buurtwelzijn omvat maatschappelijke werk, sociaal raadsliedenwerk, opbouwwerk, vrijwilligerswerk, mantelzorgondersteuning.

De sociale wijkteams hebben een stads brede dekking en werken wijkgericht. De sociale wijkteams werken bij voorkeur vanuit één voor de inwoners herkenbaar punt in het werkgebied. Een werkgebied kan meerdere sociale wijkteams omvatten. De omvang van een sociaal wijkteam (inclusief de benodigde competenties en kwaliteiten), evenals het aantal sociale wijkteams en het aantal werkgebieden, wordt nog nader bepaald en hangt wat ons betreft in ieder geval af van de volgende factoren:

- het potentieel aan zelf- en samenredzaamheid in het gebied;
- de mate en aard van de problematiek;
- de bekendheid van medewerkers met het gebied en inwoners;
- overzichtelijkheid van en werkbaarheid binnen de teams (o.a. voldoende beschikbare formatie).

3.2. Tweede lijn: gespecialiseerde ondersteuning en netwerken

Specialistische ondersteuning

Naast de zorg uit de 'flexibele schil' is er ook specialistische ondersteuning nodig. Het kan hier gaan om specifieke behandelingsdeskundigheid of de ondersteuning van mensen met zeer specifieke aandoeningen. Als het gaat om het jeugddomein kan gespecialiseerde ondersteuning ook in een intramurale setting worden aangeboden. Complexe woningaanpassingen beschouwen wij in dit verband ook als een vorm van gespecialiseerde ondersteuning.

De specialistische ondersteuning staat niet op zichzelf, maar zal altijd worden ingezet als onderdeel van een breder arrangement en in de context van de omgeving waarin iemand verkeert. Ook beroepsopvoeders en hulpverleners kunnen vanuit de tweede lijn met deskundig advies, interpretatie en diagnose worden ondersteund. De inzet van gespecialiseerde ondersteuning wordt bepaald door geautoriseerde medewerkers van de sociale wijkteams. Voor kostbare specialistische ondersteuning willen we een – gemeentelijke – toets inbouwen.

We werken hierin ook samen met de Groninger gemeenten. De toegang tot deze gespecialiseerde ondersteuning zal voor een belangrijk deel volgens uniforme criteria in provinciaal verband bepaald worden.

Interventie en inzet ondersteuning bij acute crisis

In aanvulling op de gebiedsgerichte eerste lijn en de gespecialiseerde tweede lijn zal het nodig zijn dat er 24 uur bereikbaarheid is voor burgers en instanties voor acute situaties (o.a. huiselijk geweld, inclusief ouderenmishandeling, veiligheid jeugd, acute verzorging e.d.).

Daarnaast zijn er huishoudens die zo complex zijn (bijvoorbeeld over de grenzen van wijken heen) en/of waar de ondersteuning is vastgelopen. Hier is een intensieve interventie noodzakelijk. Inzet van dwang- en drang middelen kunnen bij de interventie worden toegepast. Deze ondersteuning willen wij op stedelijk niveau organiseren. We streven naar één crisis bereikbaarheid en 'n interventieaanpak die deze ondersteuning kan bieden. Bij de aanpak gaat het om beroepskrachten die geschoold zijn in specifieke interventie methodieken en beschikken over specifieke mandaten. We onderzoeken komend jaar of de aanpak in een netwerk georganiseerd kan worden vanuit de verschillende sociale wijkteams of dat hier een specifiek interventieteam voor moet blijven bestaan.

Bij huishoudens waar de veiligheid in het geding is, wordt samengewerkt met het Veiligheidshuis en het AHMK.

Relatie met de jeugdbescherming en de jeugdreclassering

Kennis van kinderscherming (inclusief drang en dwang) moet in onze ogen onderdeel uit van de kennis in de sociale wijkteams. De toegang tot deze trajecten heeft echter een eigen route via de Raad voor de Kinderbescherming. Samenhang met onze gebiedsgebonden basisaanpak is essentieel.

Netwerken

In het sociale domein functioneren ook gespecialiseerde netwerken. Bijvoorbeeld het Meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, het Veiligheidshuis, ketens en netwerken rond bepaalde aandoeningen (b.v. NAH, dementie, etc). Met deze netwerken maken we afspraken over de wijze waarop ze de ondersteuning aan onze eerste lijn kunnen bieden en welke plaats ze kunnen innemen in de 'flexibele schil'. Regie op de ondersteuning aan inwoners blijft bij de beroepskrachten van het sociale wijkteam liggen.

3.3. Samenwerking met aanpalende (gebiedsgerichte) ondersteuning

Samenwerking met huisartsen in de eerste lijn

Een goede samenwerking met de gezondheidszorg, in het bijzonder de huisartsen, praktijkondersteuners en wijkverpleegkundigen is van groot belang. Hierop is veel winst te behalen. Deelname van een Nait soez'n zuster (wijkverpleegkundige) in onze pilot Sociale teams leidt ertoe dat gezondheidsproblemen eerder worden onderkend en nu al tot kortere lijnen met de huisartsenpraktijk.

De samenwerking is extra belangrijk omdat ook binnen de curatieve zorg de beweging naar zorg dichtbij wordt gemaakt. De basisgezondheidszorg levert ook basisondersteuning aan onze (kwetsbare) burgers en samen met de sociale wijkteams kan integrale ondersteuning worden geboden. De huisarts heeft in toenemende mate de beschikking over praktijkondersteuners basis GGZ en, ook straks in het nieuwe stelsel, een belangrijke rol in de toewijzing van GGZ jeugdzorg.

Tevens ligt er met ingang van 2015 een relatie met de (nieuwe) functie thuisverpleging, die via de Zorgverzekeringswet wordt gefinancierd en straks door de huisartsen zal worden aangestuurd. De persoonlijke verzorging wordt onderdeel van deze functie. Om te zorgen voor integrale ondersteuning is een verbinding met wat vanuit het sociale domein geboden kan worden van groot belang.

Samen met Elann (Ros), de ondersteuningsorganisatie voor de eerste lijngezondheidszorg, werken we aan een plan van aanpak om de huisartsenpraktijken bij onze gebiedsgebonden aanpak te betrekken. Het spreken van elkaars taal en kennis van elkaars praktijk zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Samenwerking met Zorgverzekeraar(s)

Een goede samenwerking met Menzis is voorwaardenscheppend voor onze gebiedsgebodenaanpak. Het is belangrijk dat de ondersteuning die vanuit het gemeentelijke domein wordt geboden samenhangend is met wat de zorgverzekeraars initiëren en contracteren. Verder zien wij kansen om vanuit gemeenschappelijke belangen nieuwe arrangementen te ontwikkelen en gezamenlijk als opdrachtgevers te sturen op de gewenste verandering.

Relatie met de GGZ

Zowel binnen het jeugd domein als binnen de langdurige extramurale zorg is qua zorgconsumptie de GGZ-problematiek een dominante factor en tot nu toe moeilijk te beheersen.

Van rijkswege zijn met de sector afspraken gemaakt over:

- Meer transparantie in het aanbod door categorisering van het aanbod in basis-GGZ en specialistische GGZ
- Afbouw van intramurale capaciteit
- FACT-teams voor mensen met ernstig psychiatrische aandoeningen

De gemeente wordt straks als het gaat om jeugd verantwoordelijk voor de totale GGZ en als het gaat om volwassenen voor de extramurale begeleiding en (een deel van) het beschermd wonen van burgers met GGZ-problematiek.

De ontwikkelingen binnen de GGZ en de nieuwe gemeentelijke taken moeten beter met elkaar in verbinding worden gebracht. Als gemeente willen wij daarnaast dat de chronische GGZ vermaatschappelijkt. Ook mensen met chronisch psychiatrische problematiek moeten gewoon kunnen deelnemen aan de Groningse samenleving. De GGZ moet daarom een stevige plek krijgen in onze gebiedsgerichte basisaanpak en daarin ook participeren. Wij willen hierover op korte termijn met de sector afzonderlijk in overleg.

Relatie met (passend) onderwijs

Scholen zijn er straks in het kader van de Wet Passend Onderwijs verantwoordelijk voor dat ieder kind of jongere een plek heeft, ongeacht de ondersteuning die daarvoor nodig is. Scholen krijgen budget om deze ondersteuning te bieden en daar waar nodig speciale voorzieningen te treffen. Soms is er echter een sterke relatie met de gezinscontext rondom een kind of jongere en zal ook daar vanuit de sociale wijkteams ondersteuning geboden moeten worden. Scholen hebben ook een belangrijke rol bij het tijdig signaleren van problemen bij kinderen en jeugdigen. Samenwerking met het primair en voortgezet onderwijs is daarom van groot belang. Op dit moment is aan iedere basisschool een CJG-medewerker

gekoppeld. Wanneer de CJG's in de toekomst opgaan in de sociale wijkteams willen we deze praktijk voortzetten. Dan is aan iedere basisschool een beroepskracht van een sociaal wijkteam verbonden. Deze beroepskracht is het vaste aanspreekpunt voor de school en zorgt voor een relatie tussen de basisschool en het sociale wijkteam. Ook voor het voortgezet onderwijs willen we een verbinding tussen de scholen en de sociale wijkteams organiseren.

4. Veranderagenda

De veranderagenda vertaalt de maatschappelijke agenda naar concrete en hanteerbare veranderopgaven. Alvorens deze veranderopgaven samen met partners te formuleren is het belangrijk om de wijze van regievoering van de gemeente bij deze verandering te bepalen. Het gaat daarbij om duidelijkheid over de weg waarlangs de vernieuwing van het maatschappelijk domein plaatsvindt, de inschatting van de eigen positie, de gevolgen voor de instellingen en de inwoners van Groningen.

In deze paragraaf geven we kort weer hoe de gemeente Groningen hierin staat.

4.1. Onze gemeentelijke taak

Als gemeente willen we die voorzieningen in de wijken en buurten faciliteren (of indien nodig stimuleren), waarvoor bewoners grotendeels zelf de verantwoordelijkheid nemen en zelf bepalen wat er nodig is. Hier is ruimte voor burgerinitiatieven en bijbehorend zeggenschap over voorzieningen in de wijk. De gemeente heeft hierin in principe een faciliterende taak en geen initiërende taak. We leggen zo met de energie en betrokkenheid van bewoners een hecht fundament voor de bevordering van samenredzaamheid.

Wanneer inwoners vraagstukken op het gebied van ondersteuning of veiligheid met elkaar of individueel niet zelf kunnen oplossen, dan heeft de gemeente Groningen de taak om - in overleg met betrokken inwoner(s)- actief te werken aan een oplossing. Met de komst van de decentralisaties verbreedt onze taak en verantwoordelijkheid naar bewoners die niet (altijd) in staat zijn om de ondersteuning zelf te regelen of te vragen. We kunnen door deze verbreding meer voor deze bewoners betekenen, ook in het stimuleren van onderlinge interactie tussen bewoners.

We zullen - gezien onze totale opgave - voor het sociaal domein en de ingezette bezuinigingen in de komende jaren in toenemende mate een beroep doen op bewoners om samen met andere partijen en organisaties de leefbaarheid van de wijk en de onderlinge betrokkenheid in stand te houden en te verbeteren. De door de gemeente gefinancierde inzet is mede gericht op de ondersteuning van de bewoners die dat in mindere mate zelf kunnen regelen. Het verbeteren en handhaven van de veiligheid, o.a. in het jeugd domein en huiselijk geweld is een belangrijke gemeentelijke taak.

Op grond van deze taakopvatting zal de gemeente zorgdragen voor:

- het instandhouden van een basisaanbod aan collectieve voorzieningen;
- het op eenduidige wijze bekostigen van de sociale wijkteams, afgestemd op de ondersteuningsvragen van de wijkbewoners;
- het verstrekken van beschikkingen als burgers in aanmerking komen van individuele voorzieningen;
- de centrale inkoop van de specialistische ondersteuning;
- het maken van ketenafspraken met de basisgezondheidszorg, de corporaties, het onderwijs etc., zodat er op daadkrachtige wijze invulling gegeven kan worden aan een geïntegreerde ondersteuning van burgers.

4.2. Waar stuurt de gemeente op?

De gemeente Groningen heeft grotendeels - binnen de wettelijke kaders en bijbehorende regelgeving - de eindverantwoordelijkheid (van de vernieuwing) voor het sociaal domein. Dit houdt in, dat zij de samenhang en de prioriteiten in het sociaal domein bewaakt en daar aanspreekbaar op is. Prioriteit ligt bij het bevorderen van samenredzaamheid in onze wijken en de ondersteuning van (kwetsbare) inwoners.

De gemeente stuurt op:

i. Kwaliteit:

De gemeente meet de effectiviteit van de geboden ondersteuning. Daarbij let zij op:

- De behaalde resultaten van de ondersteuning in relatie tot de doelstelling
- Tevredenheid van de inwoner(s)
- Mate van succesvolle samenwerking
- Het aandeel van de inwoner (en omgeving) bij het behaalde resultaat.

De meting willen we zo mogelijk – steekproefsgewijs – op individueel niveau uitvoeren om te bepalen of het ondersteuningsplan resultaat heeft opgeleverd. Verder meten we de kwaliteit op gebieds/ wijkniveau en stedelijk niveau (zie indicatoren pagina 5). De kwaliteitsmeting is in eerste instantie bedoeld om te meten of we op de goede weg zitten. Met de meting willen we vooral goed presterende instellingen en beroepskrachten belonen. *De gemeente voert de kwaliteitsmeting zelf uit of laat deze door een onafhankelijke instantie uitvoeren. De inwoners worden bij deze meting*

betrokken.

Het kwaliteitskader ontwikkelen we samen met (vertegenwoordigers) van inwoners, vrijwilligers, maatschappelijk middenveld en beroepskrachten. Deze meting koppelen we aan de financiële sturing en het voortdurend verbeteren van de ondersteuning. Sturing op bevorderen of behouden van zelfredzaamheid en toename van deelname van inwoners aan de Groningse samenleving zijn in ieder geval onderdeel van de kwaliteitsmeting, alsmede de continuïteit van de geboden ondersteuning. Daarnaast voldoen we aan de wettelijk vastgestelde kaders en regelingen.

ii. Samenwerking ten behoeve van de inwoner:

In het sociaal domein stuurt de gemeente op samenwerking. IJkpunt daarbij is de meerwaarde vanuit inwonersoogpunt. Praktisch gezien willen we de overhead in de vorm van coördinatie bij onze inwoners terugdringen en de inwoners zover als mogelijk zelf de regie laten voeren. Belemmeringen in de samenwerking – zoals concurrentie – willen we wegnemen door samenwerking te belonen (zie kwaliteit).

Met het programma Vernieuwing van het Sociale Domein (VSD) verandert de samenwerking in het maatschappelijk middenveld. Deze samenwerking willen we bevorderen, waarbij we met inwoners (en als vertegenwoordiger daarvan) vanuit het perspectief van de burger de samenwerking beoordelen. Het adagium van één plan, één aanpak en één regievoerder willen we terugzien, zowel in de organisatie- en communicatiestructuur als in de benadering van de inwoners. Waar nodig en mogelijk zal de gemeente belemmeringen in de samenwerking opheffen. De sturing zowel op de kwaliteit en de financiën mogen geen belemmering zijn voor de samenwerking. De gemeente zal actief in haar regievoering – met oog voor ieders belang – de noodzakelijke samenwerking bevorderen door de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kwetsbare inwoners voorop te stellen en daar naar te handelen indien sprake is van ‘domein’ gedrag bij zowel instellingen als beroepskrachten.

iii. Invloed van inwoners en cliënten

Groningen kiest ervoor om inwoners een actieve rol te geven in het bepalen van het beleid. Die burgerbetrokkenheid willen wij ook terugzien in het bepalen, volgen en evalueren van het beleid van de organisaties die wij subsidiëren. Of het nu gaat om de actieve burgers die zelf een rol hebben in de uitvoering of om degenen die ondersteuning krijgen. De collectieve belangenbehartiging binnen de gemeente en de medezeggenschap van cliënten rond het beleid van instellingen moeten zodanig zijn ingericht dat cliënten daadwerkelijk zeggenschap hebben over de ondersteuning die zij krijgen (“regie bij de cliënt”). Dit aspect zal deel uitmaken van de contractering. Daarnaast voeren we onderzoek uit naar de tevredenheid en ervaringen van cliënten en gaan we jaarlijks met hen in gesprek.

iv. Beschikbare middelen:

Het sociale domein wordt binnen de door de gemeenteraad beschikbare middelen uitgevoerd. Belangrijk hierbij is een voortdurend inzicht in de besteding van de middelen en de (dwingende) sturing daarop.

We werken samen met de instellingen aan een geleidelijke afbouw van het historisch budget en een opbouw van een budget op basis van resultaten (zie kwaliteit). Dit biedt de instellingen bescherming om tijdig in te spelen op de in gang te zetten vernieuwingen en van daaruit de toekomst te bepalen. De uitvoering van het sociale domein zal binnen de financiële kaders plaatsvinden. De gemeente stelt de verdeling van de middelen vast, prioriteert en bewaakt. In het verlengde daarvan is het primair de taak van de gemeente om met de huidige financiers en Groninger gemeenten afspraken te maken en te voldoen aan de wettelijke kaders.

4.2. *Gebiedsgerichte aansturing*

De gebiedsgerichte aanpak vraagt om een gebiedsgerichte aansturing. Dit sluit ook aan op hetgeen wij eerder stelden in de nota ‘samen sterk in stad’. Daarin gaven wij aan dat we de gebiedsgerichte aansturing een veel sterker accent willen geven. Wij stellen ons voor hier als volgt vorm aan te geven:

- Gemeente bepaalt in een beleidsplan voor meerdere jaren beleidskaders voor het sociale domein in overleg met burgers/cliënten, maatschappelijke organisaties en andere relevante partners
- In een verordening stelt de gemeenteraad de regels vast over de verschillende wettelijke bepaalde onderdelen van het beleidsplan, zoals de te verlenen individuele voorzieningen (voorwaarden voor toekenning, wijze van beoordeling en afwegingsfactoren). Via het beleidsplan en de verordening kunnen burgers helderheid krijgen over gemeentelijke keuzes en krijgen zij inspraakmogelijkheden.
- Op basis van deze kaders maakt de gemeente 2-jaarlijkse wijkanalyses per gebied, samen met burgers/cliënten en samenwerkingspartners. Bij het formuleren van de wijkanalyses worden de kracht en ondersteuningsbehoefte van de wijk in beeld gebracht. Onderdeel van de wijkanalyse is de geboden (zorg)ondersteuning.
- De inzet van de sociale wijkteams wordt jaarlijks bepaald in gebiedsgerichte programma's van eisen, mede aan de hand van deze wijkanalyses.
- Tussentijds en aan het eind van een periode wordt onderzocht of we:
  - o Op het goede spoor zitten
  - o De bedoelde maatschappelijke effecten bereiken
- De gemeente houdt toezicht op de uitvoering, m.n. voor wat betreft de handhaving en de eventuele doorontwikkeling van het basisconcept, de kwaliteit en de bewaking van de budgetten.
- De gemeente stuurt op de samenhang tussen de wijken.

5. Uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak

Door het gebiedsgericht organiseren worden functies en activiteiten die tot nu toe vanuit verschillende organisaties worden uitgevoerd in één uitvoeringsverband gebracht (Stips, CJG's, OGGz, Zorgloket, etc.). Zoals eerder in deze notitie is aangegeven heeft de gemeente, binnen de wettelijke kaders, eindverantwoordelijkheid voor het sociaal domein. De gemeente bewaakt de samenhang en de prioriteiten en is daarop aanspreekbaar. Als gemeente sturen wij op kwaliteit, samenwerking en beschikbare middelen.

De vraag die nu voor ligt is hoe de uitvoering in organisatorische zin kan worden vormgeven. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden. In de kern zijn voor de organisatie van de uitvoering twee uiterste varianten te onderscheiden. Uitvoering door een andere partij vs. uitvoering door de gemeente. Het ligt niet voor de hand om, gelet op het brede palet aan zorg- en welzijnstaken en het karakter van die taken, deze organisatie onder te brengen in het ambtelijk apparaat van de gemeente Groningen.

De uitvoering door een partij vraagt van de gemeente sturing op afstand en sturing op resultaten. Vraag daarin is waar wordt de knip gelegd in de aansturing. Het moet helder zijn wie verantwoordelijk en wie die organisatie aanstuurt. Omdat in de gebiedsgebonden aanpak sterk wordt gekozen voor één aanpak, vanuit één sociaal wijkteam denken wij dat de functionele en hiërarchische aansturing onder één verantwoordelijkheid moet plaats vinden en daarmee vanuit de organisatie die de gebiedsgebonden aanpak uitvoert.

Tegelijkertijd moet de gemeente vanwege de eindverantwoordelijkheid voor de uitkomsten een sturingsinstrument in handen hebben om de uitvoerende organisatie te kunnen monitoren, aansturen en aanwijzingen te kunnen geven als de uitvoering onder de afgesproken maat is. Hiervoor zal een passende governance structuur worden ontwikkeld.

De gemeente moet daarnaast blijven sturen op het systeem en het borgen van de gebiedsgebonden aanpak in de resterende gemeentelijke opgave. Zowel voor de wijk als in relatie met stedelijke ontwikkelingen. Een keuze voor het opdragen van de uitvoering aan een andere partij zal dan ook nog een stevige gemeentelijke inbreng kennen maar vanuit een heldere rol en verantwoordelijkheid als opdrachtgever. Daar heeft en houdt de gemeente voorlopig een rol als het gaat om de vereisten rond de toegang en de backoffice.

De concrete organisatievorm kan in allerlei varianten b.v. consortium, coöperatie, hoofdaannemer met onderaannemers. Wij vragen onze ketenpartners mee te denken over de meest wenselijke variant(en). Wel binnen de kaders van een heldere rol tussen opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer die vanuit een integrale verantwoordelijkheid vorm geeft aan de opdracht en aanspreekbaar is op het inhoudelijke en financiële resultaat. We overwegen daarbij de invoering van een populatiegebonden bekostigingssysteem

Daar wordt dan de komende jaren (aantal nog nader te bepalen) de organisatie op ingericht. Bij de afwegingen betrekken wij de ervaringen die wij in de afgelopen periode hebben opgedaan met Stips, CJG's, Sociale wijkteams en Jeugdgezondheidszorg. We kiezen er niet voor om op korte termijn één organisatie te (laten) vormen omdat dat afleidt van de noodzakelijke inhoudelijke vernieuwing door discussies over rechtsposities en organisatorische consequenties. We willen wel vooruitlopend op de langere termijn de eerste jaren gaan naar een model dat we als gemeente primair werken met een opdrachtnemer/ gesprekspartner in een wijk. Om dat mogelijk te maken zullen we via de bestaande sturingsinstrumenten (contractering en subsidiëring) daarop sturen.

De gebiedsgebonden aanpak biedt ook de mogelijkheid tot uitvoering door verschillende partijen. Het is een kans om verschillende organisaties die de uitdaging voor een wijk willen oppakken dit ook te laten uitvoeren. Hierdoor kunnen verschillende varianten worden beproefd en kan daar maximaal van worden geleerd. Dit heeft ook onze voorkeur in plaats van de uitvoering voor de hele stad op te dragen aan één partij.

6. Uitvoeringsagenda

Het proces dat we hebben ingezet in de afgelopen periode is nog lang niet klaar. Samen met inwoners, betrokken instellingen en andere partners zullen we de komende jaren concrete stappen moeten zetten om de gebiedsgebonden aanpak en de inrichting van de sociale wijkteams te realiseren.

Met de richting en kaders die we vast stellen in deze notitie is er wat ons betreft voldoende basis voor het verdere proces. We zullen als gemeente het voortouw nemen en aangeven wat we van verschillende partijen verwachten en de uitwerking soms op ons initiatief verder vorm geven. Daarnaast geven we partijen en instellingen ook de ruimte om op basis van onze kaders concrete voorstellen te ontwikkelen voor de uitvoering van de sociale wijkteams. De inhoudelijke kaders in deze nota vullen we nog aan met een aantal (financiële) kaders bij de vaststelling van het beleidsplan voor de decentralisaties Jeugd en Wmo/AWBZ.

We werken de veranderagenda uit in een aantal opgaven. Deze opgaven gaan we samen met betrokkenen uitwerken om tot de voorgestelde gezamenlijke aanpak te komen. Vanuit het programma Vernieuwing Sociaal Domein (VSD) worden de opdrachten verstrekt ter realisering van de aanpak.

Deze opgaven zijn:

1. Opstellen van een financieel kader in het beleidsplan en kwaliteits- en resultaatmeting,
2. Nadere definiëring van wat in het sociale wijkteam, in de flexibele schil en specialistisch aanbod beschikbaar moet zijn
3. Dienstverleningsaanbod 2015.
4. Voorlopige organisatorische invulling en aansturing Sociale wijkteams in de gebiedsgebonden Aanpak
5. Scholingsprogramma Gebiedsgebonden Aanpak en competenties

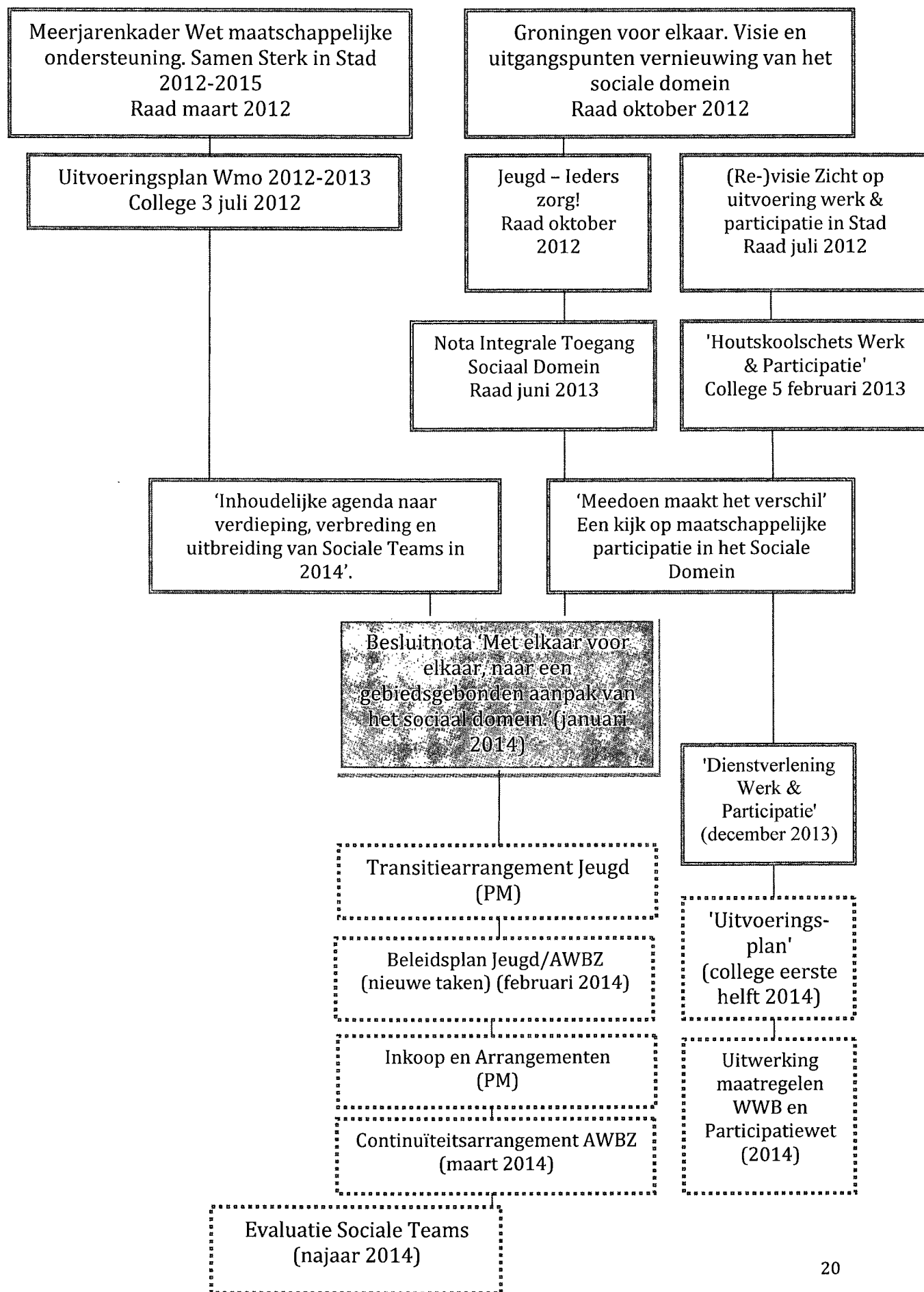
Daarnaast werkt de gemeente nog aan de uitwerking van de volgende opgaven⁵:

- Maatschappelijke participatie
- Dagbesteding in de wijk
- Toekomst PGB
- Onafhankelijke cliëntondersteuning
- Individueel maatwerk
- Persoonlijke verzorging
- Kortdurend verblijf
- Beschermd wonen
- Inkomensondersteuning chronisch zieken en gehandicapten
- Afstemming met passend onderwijs
- Vervoer
- Samenwerking huisartsen
- Samenwerking Groninger gemeenten en (huidige) financiers
- Juridische inbedding (waaronder verordening)

---

⁵ Deze veranderopgaven zullen ook in de uitvoeringsagenda een plaats krijgen.

Bijlage 1. **Vernieuwing Sociaal Domein**

Reacties op de nota 'met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak in het sociaal domein

	Opmerkingen	Reactie gemeente	Consequentie nota
1.	<p><u>Raadscommissie Werk en inkomen :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De gebiedsgebonden aanpak leidt tot verschil en maatwerk in gekozen oplossingen. Maatwerk in de oplossingen is daarbij het uitgangspunt, maar wel op basis van dezelfde criteria en werkwijze, zodat de rechtsgelijkheid geborgd is. - De focus van de sociale wijkteams en de gebiedsgebonden aanpak moet niet alleen gericht zijn op zorg en ondersteuning en het gebruik van de civil society maar, gelet op de grote maatschappelijke opgave, ook op preventie en signalering. Goede aansluiting en samenwerking met bijvoorbeeld het (passend) onderwijs en de huisartsen zijn hiervoor absolute voorwaarden. - Activering zou een onderdeel moeten zijn van de opdracht. Activering past goed binnen de uitgangspunten van de gebiedsgebonden aanpak. - Ook al staat de gemeente op afstand, de raad moet ruimte houden om aanvullend prioriteiten te bepalen. Deze worden dan opgedragen aan de organisatie die voor ons de uitvoering gaat doen. - Burgers in het betreffende gebied dienen inspraak en zelfs een vorm van sturing te hebben op de sociale wijkteams en hun opdracht. - De SP heeft een variant van stichtingen op stadsdeelniveau ingebracht. - De omvang en samenstelling van het sociaal wijkteam kan variëren en moet aansluiten bij de opdracht voor een gebied. - De mogelijkheid is ook genoemd dat er stadsbreed met een backoffice gewerkt zou kunnen worden, die een aantal taken verzorgt, zodat de sociale wijkteams slagvaardig blijven. 	<p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Volkomen terechte constatering. Zal ook meegenomen worden in de verdere uitwerking.</p> <p>We ontwikkelen een aanpak, zodat activering beter geborgd wordt in de gebiedsgebonden aanpak</p> <p>De raad bepaalt.</p> <p>Terechte constatering. De positie van de burgers zal worden meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Het voorstel wordt betrokken bij de afweging voor het nieuwe organisatie-model.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p>
2.	<p><u>Wmo Platform Groningen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De nieuwe zorgverlening kan alleen slagen als er voldoende vertrouwen is. Gemeente moet in haar communicatie duidelijk aangeven waar de grenzen van haar mogelijkheden liggen. In de communicatie, handelingen en verordeningen moet het vertrouwen van de gemeente in haar burgers uitgangspunt zijn. 	<p>Mee eens.</p> <p>Wij verwachten dat wederzijds vertrouwen groter wordt door de ondersteuning dichterbij de burger te organiseren.</p>	<p>Geen aanpassing.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente moet na de invoering van de nieuwe regelgeving alert zijn en blijven of de veranderingen ook het gewenste resultaat hebben en of de aannames die hieraan ten grondslag lagen ook kloppen. - De gemeente moet er alert op zijn dat er in de transitieperiode geen mensen tussen wal en schip vallen. - Sociale samenhang is voorwaarde om het 'met elkaar' voor elkaar te krijgen. Sociale samenhang is echter geen gegeven. Programma's die hierop zijn gericht moeten in stand gehouden worden en waarschijnlijk zelfs uitgebreid. - Er zullen altijd uitzonderingen zijn op een wijkgerichte aanpak. B.v. daklozen. Er zal dan ook altijd een stedelijke voorziening moeten zijn. Ook voor hen voor wie een wijkvoorziening een te hoge drempel opwerpt vanwege privacy. - De organisatie en aansturing van de teams is nog onduidelijk. Qua organisatievorm wellicht uitgaan van zelfstandig opererende teams, waarbij bewoners en gemeente bepalen welke competenties in een team aanwezig moeten zijn en waarbij het team ook verantwoording aflegt aan de inwoners en de gemeente. Bestaande organisaties zijn dan niet meer belangrijk. - Coördinatie tussen teams en (bij)scholing blijft noodzakelijk. Dit zou pleiten voor een stedelijk coördinatiepunt. - Voorkomen moet worden dat de teams en/of een stedelijk coördinatiepunt een eigen beleid en identiteit ontwikkelen. De identiteit van het team moet de identiteit zijn van het gebied. - De rol van de vrijwilligers blijft zorgen baren. Zijn er voldoende, nu en in de toekomst, blijft er ruimte om hen te scholen, hoe wordt de verhouding tussen de beroepskrachten en de vrijwilliger, komt er een duidelijke taakafbakening? - Beseft de gemeente wel dat er grenzen aan de eigen kracht en het eigen netwerk zitten. Het beleid moet rekening houden met de groep die geen eigen netwerk (meer) heeft. De sociale wijkteams moeten dan ook een doelgroepgerichte benadering hanteren. Geef aan hoe kwetsbare ouderen bereikt en geholpen worden. 	<p>In de geschetste aansturing door de gemeente wordt uitgegaan van tussentijdse en eindevaluaties om te bezien of we op het goede spoor zitten en de bedoelde maatschappelijke effecten bereiken.</p> <p>Wij nodigen het platform uit hier een actieve rol in te vervullen.</p> <p>Wij verwachten dat van de gebiedsgerichte aanpak een stevige impuls voorhet bevorderen van sociale samenhang zal uitgaan.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Suggestie wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de organisatievorm.</p> <p>Suggestie wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de organisatievorm.</p> <p>De teams zullen werken binnen stedelijk vastgestelde kaders. De wijkanalyses dragen bij aan de identiteit van de teams.</p> <p>Gedegen vrijwilligersbeleid, met daarin ruimte voor scholing en feedback en een duidelijke positie voor de vrijwilligers zullen belangrijke randvoorwaarden zijn om vrijwilligers te motiveren en te behouden. Wordt betrokken bij de Programma's van Eisen.</p> <p>De gemeente is zich terdege bewust van de grenzen aan de eigen kracht en het feit dat er mensen zijn zonder een eigen netwerk. Hier zal aandacht voor moeten zijn. Wordt betrokken bij de Programma's van Eisen.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
---	---	---

<p>- Er zijn meer zorgverzekeraars om mee samen te werken dan alleen Menzis. Hoe gaat de gemeente hier mee om?</p> <p>- Een belangrijke taak ligt bij de huisarts en wijkverpleegster. Hoe wil gemeente invloed uitoefenen op de rol van de huisarts in het sociale wijkteam?</p> <p>- Nu de persoonlijke verzorging niet meer overkomt naar gemeenten is de vraag of gemeenten voldoende mogelijkheden en middelen krijgen om de gewenste vernieuwing in het sociale domein voort te zetten.</p> <p>- De geografische indeling van de gebieden moet in samenspraak met de bewoners gebeuren.</p> <p>- Komen er één of meer toegangspunten in een gebied? De bereikbaarheid van die punten is belangrijk, m.n. voor minder mobiele mensen.</p> <p>- In de nota is onvoldoende aandacht voor diversiteit. Hoe gaat men om met taalproblemen en welke mogelijkheden blijven er voor mensen om ondersteuning te krijgen die past bij hun levensbeschouwing of religieuze identiteit.</p> <p>- Blij met feit dat er een stip op de horizon is gezet. Het vervolg op deze notitie moet echter concreter. Welke stappen moeten worden gezet en wat zullen we aantreffen als we de stip bereikt hebben.</p> <p>- Er moet in korte tijd heel veel gebeuren. Zorgvuldigheid mag niet uit het oog worden verloren. Is het geloofwaardig om dit in zo'n korte tijd te doen en nog schijn van geloofwaardigheid op te houden?</p> <p>- De gemeente reorganiseert zelf ook. Dit zorgt voor onduidelijkheid bij (actieve) burgers. Gemeente moet duidelijkheid verschaffen over de eigen organisatie. Welke verantwoordelijkheden neemt de gemeente zelf nog?</p>	<p>Menzis is in onze regio de verzekeraar met de meeste klanten. Hoe gemeenten zich moeten verhouden met de andere zorgverzekeraars is ook een landelijk vraagstuk.</p> <p>Wij willen hierover goede afspraken maken. Hierbij zal de gemeente gesteund worden door landelijke afspraken en wet- en regelgeving.</p> <p>Dit is een groot punt van zorg, ook voor ons als gemeente. De VNG eist compenserende maatregelen.</p> <p>Wij vragen het Wmo platform en de wijkorganisaties mee te denken over de indeling.</p> <p>In ieder gebied komt één toegangspunt. Deze dienen zo bereikbaar mogelijk te zijn. Contact kan echter ook op andere manieren worden georganiseerd, b.v. telefonisch, digitaal of door middel van een huisbezoek.</p> <p>De sociale wijkteams zijn algemene voorzieningen, die voor iedereen toegankelijk moeten zijn. In de Programma's van Eisen zal diversiteit en levensbeschouwing punten van aandacht zijn.</p> <p>Aan deze notitie zal een globaal stappenplan worden toegevoegd.</p> <p>We proberen het verdere proces zo zorgvuldig mogelijk in te richten waarbij wij ons bewust zijn welke opgave we gerealiseerd moeten hebben op 1 januari 2015.</p> <p>De gemeente ontkomt er niet aan om ook haar eigen organisatie aan te passen. De verantwoordelijkheden voor de gemeente staan globaal verwoord in deze</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Valt een toename van zelfredzaamheid wel te meten? - Hoe staat het met de nieuwe taak van inkomensondersteuning? - Is de vrijwilliger in staat om de vraag achter de vraag te duiden, om het echte probleem te vinden. En wat als de Stip vrijwilliger een bekende van je is? - Ouderenmishandeling wordt gemist in het overzicht van de netwerken. - Pagina 15, paragraaf 4.2 onder ii: het woord burgerlogica wijzigen in perspectief van de burger. - Suggestie om een bijlage toe te voegen met de onderliggende beleidsnotities 	<p>notitie en zullen de komende tijd verder uitgewerkt worden.</p> <p>Hiervoor zijn instrumenten, waar de gemeente zich op dit moment op oriënteert.</p> <p>Recent zijn er in het kader van het herfstakkoord wijzigingen opgetreden. Het wachten is op nadere informatie vanuit het Rijk.</p> <p>De vrijwilligers van de Stips zijn zeer deskundig. Er zijn altijd meerdere vrijwilligers aanwezig en een achtervang van beroepskrachten. Ook hebben vrijwilligers geheimhoudingsplicht. Er kan ook altijd een huisbezoek worden afgelegd.</p> <p>Wordt opgenomen in de notitie.</p> <p>Wordt gewijzigd in de notitie</p> <p>Er zal een kort overzicht als bijlage worden opgenomen.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>De notitie zal worden aangepast,</p>
3.	<p><u>Adviesraad voor het gehandicaptenbeleid gemeente Groningen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Men ziet de noodzaak van de vernieuwing, ingegeven door bezuinigingen. De Adviesraad kan zich – onder de gegeven omstandigheden – vinden in de richting en de kaders, waarbinnen de de vernieuwing in het sociale domein plaats moet vinden. - Ook uit deze notitie blijkt een hoog ambitieniveau. De Adviesraad raadt aan te waken voor 'doorschieten'. Het gevaar bestaat dat 'participatie', 'eigen kracht', 'zelfredzaamheid', e.d. bewust of onbewust etiketten gaan worden voor kortzichtige besluitvorming over hulpvragende burgers. Men pleit voor zorgvuldigheid en een goede afweging van feiten en omstandigheden van concrete gevallen. - De zelf- en samenredzaamheid moeten toenemen door inschakelen van het netwerk van de burger. Daarbij speelt de inzet van vrijwilligers een grote rol. De 	<p>Wij zijn ons hiervan bewust.</p> <p>Wij zullen de zorg voor kwaliteit en continuïteit onderdeel laten zijn van de opdrachtverstrekking aan</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p>

	<p>professionele ondersteuning moet worden teruggedrongen. Men pleit voor een goede kwaliteitsbevordering, -borging, -bewaking, e.d. van de niet professionele hulp. Ook de continuïteit van die informele zorg dient te worden gewaarborgd.</p> <p>- In de nota wordt samenhang vaak genoemd. Dat zal veelal neerkomen op (een goede) samenwerking tussen partijen. De Adviesraad pleit voor een goede borging van de procedures, bevoegdheden, afbakening van taken, e.d. Men voorziet - alle goede ambities ten spijt - voorzien – toch - eerder een toename van de kosten (materieel en immaterieel), dan de beoogde bezuiniging.</p> <p>- 'De zorg normaliseert en ontmedicaliseert' (blz. 6). Tot op heden is 'het medisch etiket' de enige objectieve toegang tot ons zorgstelsel. Ontmedicaliseren (wat daar verder ook van zij ...) mag niet leiden tot subjectivering, waarvan willekeur de uitkomst kan zijn. Dat -op zijn beurt- zal tot toenemende juridische procedures (juridisering) leiden; daarmee ook toenemende kosten.</p> <p>- Men vraagt zich af hoe gebiedsgericht, wellicht 'gesloten' de wijkteams zijn. Geslotenheid voor anderen dan wijkbewoners zou een drempel kunnen zijn. Wellicht zijn er 'gebiedsoverschrijdende' burgers. Bij openheid: wordt er gescreend (registratie) op zgn. shoppers.</p> <p>- De Adviesraad maakt zich zorgen over de 'kinderziektes', die tijdens het veranderproces en daarna de kop op zullen blijken te steken.</p> <p>- De Adviesraad hoopt erop dat er uiteindelijk een goede sociaal-zekerheidsrechtelijke infrastructuur ontstaat, waarbinnen hulpbehoevende burgers, die hulp kunnen krijgen, die zij nodig hebben.</p>	<p>organisaties.</p> <p>Dit wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Mee eens. Dit wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Dit wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Deze zullen er ongetwijfeld zijn. Wij verzoeken de Adviesraad een actieve signalerende rol in te nemen,</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassingen.</p>
4.	<p><u>Stip vrijwilligers (50 personen)</u></p> <p>- Instemming met de ingezette koers.</p> <p>- Vanuit de ervaringen worden tal van praktische aanbevelingen gedaan, die zeer nuttig zijn bij de verdere uitwerking</p> <p>- Er wordt aangedrongen op publieksinformatie, zodat burgers op de hoogte zijn van de veranderingen. Dit maakt het (gekanteld) werken makkelijker.</p>	<p>De suggesties zullen bij de verdere uitwerking worden meegenomen.</p> <p>Wij gaan ervoor zorgen dat er op korte termijn een brochure komt die de veranderingen vanuit het perspectief van de burger beschrijft.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt aandacht gevraagd voor de positie van de vrijwilligers. De (informele) aard van het vrijwilligerswerk moet bewaakt worden, er moet altijd professionele achtervang zijn, een vrijwilliger is niet eindverantwoordelijk, de medezeggenschap moet geregeld zijn, deskundigheidsbevordering. 	In de Programma's van Eisen zal vrijwilligersbeleid een belangrijk punt van aandacht zijn.	Geen aanpassing.
5.	<p><u>Ouders Centra voor jeugd en gezin (Beijum en Zuid)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Instemming met de keuze voor het wijkgericht organiseren. Alles dichtbij en goed bereikbaar. De ouders zouden er voor de meeste vragen terecht willen kunnen, zoals financiën, uitkering, invulling belastingformulieren en andere wijkbewoners ontmoeten. - Sommige problemen, zoals schulden kunnen ook gevoelig liggen. - Het is belangrijk dat er vaste gezichten zijn. Het maakt niet uit of het gaat om vrijwilligers of beroepskrachten. Zolang je maar goed wordt geholpen en problemen niet worden doorverteld. Wel moet er altijd de mogelijkheid zijn om rechtstreeks een vraag te stellen aan een beroepskracht. Ook bij ernstige problemen is ondersteuning door beroepskrachten heel belangrijk. - Er wordt voor informatie en advies zowel waarde gehecht aan digitale mogelijkheden als aan face to face contacten. - Ontmoeting is belangrijk voor het doorbreken van sociaal isolement. Een goede ruimte is dan wel belangrijk. Voor bepaalde etnische groepen is het belangrijk dat er een aparte ruimte voor mannen komt. - Het is goed dat het sociale wijkteam er op af gaat als er problemen zijn. Wel is het belangrijk dat hier helderheid en eerlijkheid over is. 	<p>Wordt betrokken bij de verdere uitwerking. Contact kan ook op andere manieren worden georganiseerd, b.v. telefonisch, digitaal of door middel van een huisbezoek.</p> <p>Wordt betrokken bij de verdere uitwerking.</p> <p>Beide zal straks mogelijk zijn.</p> <p>Zo nodig zal gezocht worden naar creatieve oplossingen.</p> <p>Mee eens.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
6.	<p><u>Alex Scheijbeler, inwoner van de gemeente Groningen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Is verheugd over het voornemen voor de wijkgerichte organisatie en ziet hierin een verbetering van het bestaande. - Attendeert de gemeente op de zorgen van de Raad voor de Rechtspraak. (Het wetsvoorstel dat de langdurige zorg vanaf 2015 regelt, leidt tot onduidelijkheid en een verminderde rechtsbescherming van mensen die zorg nodig hebben.) 		Geen aanpassing.

	<p>- Doet daarom de suggestie om de huisarts de centrale rol in het geheel te geven. Binnen de praktijk van de huisarts zouden aanvullende functies gekoppeld kunnen worden. De huisarts is het best opgeleid en gespecialiseerd in samenwerking met specialisten en coördinatie.</p> <p>- Bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd door alle bestuurslagen weg te halen en de huisarts voor de geringe taakverzwaring een vergoeding te betalen. Hiermee wordt het mogelijk om alle verschillende hulpverleningsvormen of noodzakelijke hulp centraal in één hand te leggen en dat wel 24 uur alle 7 dagen in de week.</p> <p>- In overleg met de deken van advocaten zouden afspraken gemaakt kunnen worden ingeval van juridische problemen die ontstaan. Het beroepsgeheim van de huisarts en die van de advocaat verschillen niet.</p>	<p>Huisartsen een centrale rol geven is een aantrekkelijke optie, maar op dit moment niet haalbaar. Wij hopen met de huisartsen tot een constructieve samenwerking te komen. De rol van de wijkverpleegkundige en de praktijkondersteuner GGZ wordt hierbij een heel belangrijke.</p> <p>Zie boven.</p> <p>Zie boven.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
7.	<p><u>Voedselbank</u></p> <p>Gelieve de voedselbank niet onvermeld te laten. Iedere week komen rond de 550 tot 600 gezinnen hun voedselpakket ophalen. Er is onderling contact en de mogelijkheid voor een onderhoud met een zorgverlener. Op langere termijn wil de voedselbank mensen activeren om hun eigen groente te verbouwen in het Toetjesproject dat midden volgend jaar van start gaat.</p>	<p>De voedselbank is een bestaand initiatief en kan bijdragen aan de passende oplossing en moet bekend zijn bij de sociale wijkteams.</p>	<p>Geen aanpassing.</p>
8.	<p><u>Bewonersorganisatie Oosterpark</u></p> <p>Zijn niet op voorhand tegen de keuze voor wijkgericht werken, maar missen hierbij de visie van de wijkbewoner. Doen op een aantal onderdelen voorstellen voor een andere insteek:</p> <p>- Burgers moeten nadrukkelijker betrokken worden bij het opstellen en uitproberen (experimenten) van het nieuwe beleid. Ook in de toekomst moeten bewoners beïnvloedingsmogelijkheden hebben.</p> <p>- Nota maakt niet duidelijk waar de gemeente over 10 jaar wil staan. Maak dat eerst samen met alle betrokkenen duidelijk en bekijk vervolgens wat hiervan anno 2015 gerealiseerd kan worden. Dit kan betekenen dat wijkgericht werken niet</p>	<p>Het beleid dat wordt voorgesteld komt niet uit de lucht vallen. Het borduurt voort op eerder gemaakte keuzes, die met inspraakprocedures tot stand zijn gekomen. In de nota is opgenomen dat cliënten medezeggenschap krijgen over de hulp die zij krijgen.</p> <p>We ontwikkelen een heel nieuwe structuur voor ondersteuning van burgers. Die stip op de horizon zal daarom al werkende weg ontwikkeld moeten</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>

	<p>direct wordt ingevoerd.</p> <p>- Houdt de organisatiekosten laag, bezuinig niet op de uitvoerende functies en vraag niet te veel van vrijwilligers als je hen op de langere termijn wil binden aan het te voeren beleid.</p>	<p>worden. De beweging richting de wijken wordt al sinds een aantal jaren ingezet. Die lijn zetten wij door. Wel zal niet alles per 1 januari 2015 ontwikkeld kunnen worden. Bij de doorontwikkeling op gebiedsniveau zullen wijkbewoners nadrukkelijk worden betrokken.</p> <p>Er is gekozen voor inzet van vrijwilligers in het sociale wijkteam om inhoudelijke redenen. Onze ervaringen zijn dat vrijwilligers kunnen goed aandacht kunnen geven, laagdrempelig zijn, meer tijd hebben en eventueel hun ervaringsdeskundigheid kunnen inzetten. Verder willen we ook in de organisatorische opzet een mix van informele vrijwillige zorg en formele zorg door beroepskrachten. De inzet is dus niet ingegeven vanuit het oogpunt van bezuinigingen.</p> <p>Verder zal de ondersteuning van kwetsbare burgers nooit uitsluitend door vrijwilligers worden gerealiseerd. Ook kunnen we geen vrijwillige inzet van bewoners afdwingen. De ondersteuning van kwetsbare burgers zal nooit uitsluitend door vrijwilligers worden gerealiseerd. Mits goed gefaciliteerd kan het aandeel van (actieve) burgers nog wel worden vergroot. Iets voor een ander kunnen betekenen kan namelijk ook heel leuk zijn. De oproep om vooral de organisatiekosten laag te houden is ons uit het hart gegrepen.</p>	<p>Geen aanpassing.</p>
<p>9.</p>	<p><u>Bijeenkomst 31 oktober in de Hanze Plaza</u> Aanwezig: circa 40 personen (cliënten, actieve burgers, werkers en managers)</p> <p>- Er is waardering voor de wijkgerichte aanpak en het denken vanuit eigen kracht en mogelijkheden. Er was geen eenduidige opvatting over de aansturing en de organisatie.</p> <p>- Leg een relatie met het onderwijs en de huisartsen</p> <p>- Het leven beperkt zich niet tot de wijk alleen. Mensen willen in sommige gevallen ook buiten de eigen wijk aankloppen. Wat daarmee te doen. En wat met mensen</p>	<p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>

	<p>die verhuizen (en dezelfde ondersteuner willen behouden).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notitie is teveel vanuit beroepsmatige zorg beschreven en minder vanuit het zelfplossend vermogen van de samenleving. Draai het om: niet de beroepskracht schakelt de burger in, de civil society schakelt de beroepskracht in als het echt nodig is. - Inzet van vrijwilligers is kwetsbaar. - Heb meer aandacht voor zorgmijders. - Voorkom dat ex-delinquenten tussen wal en schip vallen - Wil als overheid niet teveel dicht regelen - Deskundigheid en werkwijze moet in elke wijk hetzelfde zijn. 	<p>Dit is een belangrijk perspectief, waar we zoveel mogelijk naar toe moeten werken.</p> <p>Klopt. Hier wordt bij de inzet en de organisatie rekening mee gehouden.</p> <p>Zorgmijders zijn burgers en vallen onder de focus van de sociale wijkteams. Voor de duidelijkheid zal deze categorie burgers in de definitieve notitie apart worden genoemd.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>We ontkomen er niet aan om het basisaanbod zo eenduidig mogelijk in te richten.</p> <p>Zie bovenstaande reactie</p>	<p>De notitie wordt hier op aangepast.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
10.	<p><u>Stuurgroep Zorgen voor morgen</u></p> <p>Over het algemeen instemming met de koers.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorg voor stabiliteit van mensen die nu aan het werk zijn. Niet te veel wisseling op de werkvloer. Ruimte aan de beroepskracht is belangrijk. - Sociaal wijkteams en het medische circuit moeten dezelfde taal spreken. Wijkverpleegkundigen kunnen een goede schakel zijn tussen beide domeinen - Maak bij de inrichting gebruik van kennis die beschikbaar is. Bijvoorbeeld de kennisimplementatietrajecten van de Hanzehogeschool. - Nota is geschreven vanuit referentiekader organisaties en niet vanuit het perspectief van de inwoners. 	<p>Mee eens.</p> <p>We realiseren ons dat er op dit moment nog onvoldoende dezelfde taal wordt gesproken. We gaan ervan uit dat naarmate er meer samen wordt gewerkt dit beter zal gaan. En wijkverpleegkundigen kunnen hierin een belangrijke factor zijn.</p> <p>We worden hier graag nader over geïnformeerd.</p> <p>Wij gaan ervoor zorgen dat er op korte termijn een brochure komt die de veranderingen vanuit het perspectief van de burger beschrijft.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Zorg dat je op tijd specialisten inschakelt en niet te lang gaat 'welzijn'. - Zorg voor een reflectieve werkwijze. Pas op dat door zorg voor veiligheid er niet in de control geschoten wordt. Wees daar waakzaam op. - Corporaties zijn gepositioneerd in de schil. Prima. - Mis in de nota de ondersteuning van mantelzorgers. 	<p>Mee eens.</p> <p>Mee eens.</p> <p>Uiteraard zullen corporaties bij de verdere uitwerking worden betrokken.</p> <p>Als gemeente willen wij toe naar een gebiedsgerichte sociale infrastructuur en dienstverleningspraktijk, die – aansluitend op de eigen mogelijkheden van inwoner en de directe omgeving – een effectieve, efficiënte en resultaat gerichte ondersteuning aan inwoners biedt. Hieronder valt vanzelfsprekend ook de ondersteuning aan mantelzorgers.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
11.	<p><u>Voorzitters plangroepen Zorgen voor Morgen en ketenondersteuners</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Positief over gebiedsgebonden en integrale opzet. - Kanttekening is dat er nog veel moet worden uitgewerkt. Ook bijvoorbeeld of de plangroepen blijven bestaan. - Jammer dat eerstelijnsgezondheidszorg niet geïntegreerd is in het geheel. - Zorg over hoe te komen tot toekomstige situatie; behoud deskundigheid / kunnen gemeente en organisaties afscheid nemen van mensen die niet mee kunnen gaan in verandering? - Gemeente had bij subsidiëring instellingen voor 2014 via Programma's van eisen al kunnen voorsorteren op de gewenste verandering. <p><u>Tips: gezamenlijke doelen stellen en gewenste resultaten benoemen zodat</u></p>	<p>Wij hopen tijdens dit transformatieproces gebruik te kunnen maken van de kennis van de plangroepen.</p> <p>Samenwerking met de eerstelijnsgezondheidszorg is van groot belang. Wij gaan hierover in gesprek met de sector in gesprek.</p> <p>Wordt betrokken bij de verdere uitwerking.</p> <p>Ondanks dat dit niet heeft plaats gevonden zijn we in gesprek met de door ons gesubsidieerde instellingen over de noodzakelijke veranderingen en hoe dat ook kan binnen de huidige kaders. We kijken welke stappen er richting 2015 noodzakelijk zijn om dit proces goed te kunnen sturen.</p> <p>Worden meegenomen bij de verdere uitwerking.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>

	<p>organisaties hun eigen belangen moeten loslaten / leg relatie met onderwijs / bij stedelijk interventieteam over functies praten i.p.v. organisaties of verbanden. Ook geen doelgroepen benoemen als Algemeen Meldpunt Kindermishandeling / Maak de top van organisaties duidelijk wat de bedoeling is; op de werkvloer vindt men elkaar wel.</p>		
12.	<p><u>Stuurgroep Buurtwelzijn</u> (MJD, Humanitas, Stiel en Werkpro)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accent moet niet alleen op de organisatie van het geheel liggen. Voldoende middelen zijn ook onontbeerlijk. Het vergt een hele investering, zowel qua tijd als financiën, om de kanteling goed in te zetten. - Om tot echte verandering te komen zal de (actieve) burger meer bij het verhaal moeten worden betrokken. Het gaat om het faciliteren van mensen en het verleiden om tot actie over te gaan. - Qua visie is de notitie consequent, met uitzondering van de positionering van het jeugd- en jongerenwerk. Het verzoek is het JJW te integreren in het sociale wijkteam. JJW niet alleen vindplaats, ook inzetten vanuit preventie. - Justitie maakt geen integraal onderdeel uit van de aanpak. Justitie wordt nu ingezet bij de buurtaanpak en de aanpak problematische jeugd. - Werkpro is nog in het ongewisse over haar plek. In het GBA of in de schil. - Welke organisatievorm is de beste brug tussen gemeente en uitvoering. De stuurgroep denkt dat een consortium hiervoor het meest geschikt is. Er is Grote bereidheid om hierover mee te denken. 	<p>Kanteling is al in gang gezet en zal inderdaad nog de nodige jaren vragen.</p> <p>Helemaal mee eens. Het gaat om een naadloze verbinding tussen het zelfoplossend vermogen van de samenleving en het beroepskader.</p> <p>Bij de verdere uitwerking onderzoeken we de mogelijkheid om het JJW onderdeel te laten zijn van de sociale wijkteams.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Vooralsnog ligt een plek in de schil het meest voor de hand.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>De notitie wordt hierop aangepast.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
13.	<p><u>MEE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Waardering voor de discussienota. Men onderschrijft de ingezette koers. MEE wil graag hun kennis en expertise inzetten in de sociale wijkteams. - MEE is positief over de expliciete aandacht in de notitie voor de ondersteuning van de eerste lijn door specifieke netwerken, zoals het netwerk Niet Aangeboren Hersenletsel. - Blijf ook bij arrangementen uitgaan van mogelijkheden in plaats van de vraag naar ondersteuning. 	<p>Wij verwachten veel van de specifieke deskundigheid van de MEE-medewerkers.</p>	<p>Geen aanpassing.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn ook indicatoren te formuleren breder dan het ondersteuningsdomein. - De sociale netwerkstrategie kan een succesvol en bestendig middel zijn om de eigen kracht van mensen en de samenredzaamheid (ook wijkoverstijgend) te vergroten. Deze zou meer aandacht kunnen krijgen. - MEE levert graag input voor de verdere invulling van de onafhankelijke Cliëntondersteuning en denkt graag mee over de verdere uitwerking van het geheel. 	<p>In de notitie is aangegeven dat wij de indicatoren nog verder zullen aanscherpen. We moeten onderscheid maken tussen enerzijds de maatschappelijke effecten en de indicatoren die kunnen meten of de veranderingen ook daadwerkelijk plaatsvinden. We willen daarbij ook niet verstrikt raken in allerlei ingewikkelde bureaucratische verantwoordingscycli.</p> <p>Wij verwachten veel van de specifieke deskundigheid van de MEE-medewerkers.</p> <p>Wij zullen van dit aanbod zeker gebruik maken.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing</p>
14.	<p><u>Elker</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van sociale wijkteams 0-100 jaar is een goede en positieve ontwikkeling, waarbij Elker goede mogelijkheden ziet om bij aan te sluiten. - De verbinding en samenwerking tussen de meer generalistische werkwijze in de sociale wijkteams en de specialistische zorg vraagt een verdere uitwerking. - Elker ondersteunt de ambitie om toe te werken naar één crisis bereikbaarheid en interventieteam voor alle burgers en instanties. Men pleit ervoor om bestaande samenwerkingsvormen en initiatieven in de verdere uitwerking mee te nemen. - Jeugdzorg wordt gepositioneerd zowel in het sociale team als in de flexibele schil. Over de precieze positionering wil men graag meedenken. Uitgangspunt is dat beroepskrachten via korte lijnen snel in te schakelen zijn bij vragen en problemen die in wijkteams naar voren komen. - Onderschrijven volledig het uitgangspunt van eigen kracht en verantwoordelijkheid van burgers/ouders. Samenleving heeft echter ook een beschermende taak. 40% van de hulp van Elker is een gedwongen kader. - Wijzen op het risico dat de aanpak van sociale wijkteams op korte termijn meer 	<p>Dat klopt. Wij betrekken hier graag de organisaties bij. Deze uitwerking zal ook in provinciaal verband plaatsvinden.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking. Deze uitwerking zal ook provinciaal zijn beslag krijgen.</p> <p>U wordt betrokken bij de verdere uitwerking. Het gaat hier om afspraken op de korte termijn en om het perspectief op langere termijn. Deze uitwerking zal ook provinciaal zijn beslag krijgen.</p> <p>Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Dit is een punt van aandacht.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>

	<p>interventies oproepen omdat er meer wordt gesignaleerd. Dit kan leiden tot wachtlijsten.</p> <p>- Er worden aanvullende indicatoren voorgesteld. Deze zouden in samenhang met financiële indicatoren moeten leiden tot een inhoudelijk financieel verdienmodel van de nieuwe werkwijze op wijkniveau.</p> <p>- Relatie met het onderwijs is een belangrijk punt in de gebiedsgerichte aanpak. Hiervoor doet men een aantal suggesties.</p>	<p>Zie eerder antwoord bij dit onderwerp.</p> <p>Suggesties zullen worden betrokken bij de verdere uitwerking.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
15.	<p><u>Accare, Lentis Jonx, OCRN en VNN</u></p> <p>- De beweging die wordt gemaakt past bij de landelijk ingezette decentralisaties.</p> <p>- De suggestie wordt gedaan om ook lange termijn doelen op te nemen. Een succesvolle invoering staat of valt met een goed beschreven haalbaar perspectief, inclusief een gedegen risico-analyse en daarop gebaseerde aanpak. Deze aanpak laten opstellen met beroepskrachten uit de verschillende segmenten.</p> <p>- Keuze voor leeftijdsrange 0 tot 100 jaar is te begrijpen, maar ook een groot experiment. Dit vergt een gedegen monitoring, liefst met mogelijkheden om te vergelijken.</p> <p>- Onderzoek/ervaring leert dat een gebiedsgebonden aanpak een goede borg kan zijn voor binding met een gebied en verantwoordelijkheidsgevoel van leden van een team. Voeding van de bron is nodig om differentiatie en niveau van kennis te behouden en door te ontwikkelen. De organisaties denken graag mee in het vormgeven van nieuwe verbanden waarbij uitgegaan wordt van bestaande netwerken om geleidelijke overgangen naar de toekomst mogelijk te maken.</p> <p>- Er worden aanvullende indicatoren voorgesteld. Naast inhoudelijke, ook financiële.</p> <p>- Goed evenwicht vinden in samenstelling teams en beschikbaarheid van kennis. Beweging biedt kans om specialisten dichtbij beschikbaar te hebben specialisten dichtbij beschikbaar te laten zijn. Het gaat om het vinden van de juiste vorm. Het opzetten en implementeren van de FACT methodiek wordt als goed voorbeeld genoemd.</p> <p>- Het uitgangspunt dat de bewoners zelf de regie heeft vergt expliciete aandacht.</p>	<p>De lange termijn doelen en gewenste maatschappelijke effecten nemen wij op in het beleidsplan sociaal domein.</p> <p>De resultaten van het ingezet beleid zullen we monitoren via een set betekenisvolle prestatie-indicatoren die vastgesteld worden in ons beleidsplan sociaal domein. Monitoring moet echter niet teveel nieuwe bureaucratie opleveren.</p> <p>U wordt betrokken bij de verdere uitwerking. Deze uitwerking zal ook in provinciaal verband jeugd plaats vinden.</p> <p>In het beleidsplan sociaal domein zullen we de prestatie-indicatoren vaststellen.</p> <p>Zie eerder antwoord bij dit thema.</p>	<p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p>

<p>Privacyregels zijn in dit verband niet belemmerend, maar horen daar juist bij. Vanuit ervaring met privacy en beroepsgeheim denkt men graag constructief mee. Hoe privacy wetgeving de kans op succesvolle implementatie vergroot.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ondersteunen het standpunt van gemeente mbt regie op afstand. De invulling is een uitdaging, o.a. het omgaan met calamiteiten. Kan gemeente dan vasthouden aan dit principe. - Het verstrekken van beschikkingen door de gemeente voor individuele voorzieningen en de gemeentelijke toets staan op gespannen voet met regie op afstand. Er bestaat een kans op een nieuw stelsel van indicatiestellen met alle dure inefficiënte bureaucratie van dien. - Gezien de breedte van het werkveld lijkt een geleidelijke overgang het meeste kans op succes te geven. Met de juiste ontwikkelopdrachten zullen de netwerken zich de gewenste kant op gaan ontwikkelen. Dit leidt op den duur tot een logische organisatie. Men zet zich graag in voor deze ontwikkeling. - Het voortdurend verbeteren van kwaliteit is een belangrijk punt. De ambities van de gemeente vragen om een behoorlijke omslag in de wijze waarop nu e.e.a. is georganiseerd. - Maak voor kwaliteitsontwikkeling actief gebruik van de verschillende kennis- en zorgnetwerken. - Ontwikkelingen mbt passend onderwijs geven grote kansen op integratie van zorg en onderwijs. Investeren in kennisoverdracht kan kwaliteit van zorg en ondersteuning van verbeteren. Men speelt hier graag een rol in. - Betere ondersteuning en signalering in de wijk zal leiden tot een toename van het beroep op ondersteuning en een druk op de behoefte van verwijzen naar specialistische zorg. - Kostenstijging in de GGZ is grotendeels het gevolg van bewust beleid van de rijksoverheid, t.w. marktwerking en PGB's. Nieuwe aanbieders zijn toegelaten die geen gelimiteerd budget hebben gekregen. 	<p>U wordt betrokken bij de verdere uitwerking .</p> <p>Regie op afstand ontnemt de gemeente niet van de eindverantwoordelijkheid voor ingezet beleid en uitvoering. De ervaring zal leren hoe met deze eindverantwoordelijkheid bij calamiteiten wordt omgegaan. Dit is een terecht aandachtspunt.</p> <p>De bureaucratie rond indicatiestellen willen we voorkomen. De werkwijze van afwegen van niet vrij toegankelijke hulp moet verder uitgewerkt worden. Dit vindt ook plaats in het provinciale traject jeugd.</p> <p>Is punt van aandacht</p> <p>Kwaliteitsontwikkeling en beleid is een van de onderdelen waarop in provinciaal verband voor de jeugd samen met de instellingen wordt samengewerkt. Hierbij maken we graag gebruik van de kennis- en zorgnetwerken.</p> <p>U wordt betrokken bij de verdere uitwerking in relatie tot passend onderwijs</p> <p>Punt van aandacht</p>	<p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p>
---	---	---

16.	<p><u>Platform Gehandicaptenzorg Groningen</u> (15 organisaties)</p> <ul style="list-style-type: none"> - PGZG onderschrijft van harte de gemeentelijke visie op de transitie. - Men bereidt cliënten en familie zo goed mogelijk voor op de veranderingen. Het gaat om mensen die vaak jarenlang gewend zijn aan de zorg die wordt verleend. Willen graag met de gemeente nadenken over de wijze waarop mensen nog beter op 2015 kunnen worden voorbereid. - PGZG pleit ervoor dat de gemeente een rol kiest als opdrachtgever, kaderstellend vanuit visie en beleid. De gemeente monitort de ontwikkelingen en resultaten die geboekt worden. De gemeente kiest niet voor een uitvoerende rol. - PGZG heeft heel uitgesproken gedachten over de toekomstige organisatie. Het moet een heel nieuwe organisatie zijn, onafhankelijk van de huidige organisaties van welzijn en zorg. Alleen op die manier zal sprake zijn van een nieuwe start met een nieuwe cultuur, los van oude kaders en loyaliteiten. Men verwijst hierbij naar de gemeente Leeuwarden en doet de suggestie om de ervaringen en kennis te delen. - Deze nieuwe organisatie kan waarschijnlijk het best een zelfstandige stichting zijn, omdat er geen winstoogmerk wordt nagestreefd en toezicht daarmee geregeld kan worden. Vanuit één organisatie kan efficiënt en coherent gestuurd worden op de invulling van de wijkgerichte aanpak. - Het PGZG pleit ervoor om naast sociale teams per wijk ook flexibele teams met specialisten op te nemen in de nieuwe organisatie. Zij kunnen ingezet worden waar nodig, zodat zij maximaal productief zijn en kennis voldoende geborgd kan worden in de nieuwe organisatie. Daarnaast een flexibele pool van deskundigen. - Men pleit voor een heldere scheiding van rollen en functies. Met name de sociale teams moeten helder worden gepositioneerd en een heldere opdracht mee krijgen om te voorkomen dat zij teveel in de hulpverlenende rol schieten. - Het PGZG wijst op het grote belang van dagbesteding in combinatie met individuele begeleiding voor cliënten met een beperking en hun familie en verwanten. Het bedrijfsleven bereidt zich voorzichtig voor op de participatiewet. Zorgorganisaties experimenteren met de integratie van doelgroepen. Deze experimenten zijn van belang voor het wetslagen van de transitie Wmo en de uitvoering van de Participatiewet. 	<p>Wij zijn blij met deze uitnodiging.</p> <p>Dat is precies de rol die de gemeente uiteindelijk wil nemen.</p> <p>Deze suggestie wordt meegenomen in de verdere uitwerking.</p> <p>Deze suggestie wordt meegenomen in de verdere uitwerking.</p> <p>Deze suggestie wordt meegenomen in de verdere uitwerking.</p> <p>Deze suggestie wordt meegenomen in de verdere uitwerking.</p> <p>Wij erkennen het belang van dagbesteding. Diverse bij uw platform aangesloten organisaties denken met ons mee in de verdere vormgeving.</p>	<p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p>
-----	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - De samenhang met het beroepsonderwijs is onvoldoende belicht in de notitie. Het beroepsonderwijs is nog onvoldoende voorbereid op de herinrichting van het sociale domein. 		
17	<p><u>GGD: divisie PGZW</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dienstverlening: positief is dichtbij bewoners zitten. Hindernis is dat kanteling tijd kost. Gedragsverandering wordt niet ineens bereikt. - Wettelijke verantwoordelijkheden en beschikbare kennis en deskundigheid dienen goed geborgd te worden. - Burgers communiceren ook digitaal en lossen hiermee ook zelf problemen op. - Zorg voor een goede verbinding met het KCC - Zorg voor een hoogwaardige backoffice. Die zorgdraagt voor administratieve taken. - Is het wel verstandig dat in elke wijk een andere organisatie de aansturing doet. Organisaties hebben immers ieder een kernspecialisme, hierdoor kunnen grote verschillen in dienstverlening ontstaan. - Organisatie: blijf als gemeente sturen (niet alleen achteraf) en borg de samenwerking tussen partijen. Het is zorgelijk als kostenbeheersing en kwaliteit achteraf worden getoetst. - Komen kwetsbare mensen in rijke wijken niet in het verdomhoekje. - Vanuit de ervaringen worden tal van praktische aanbevelingen gedaan, die zeer nuttig zijn bij de verdere uitwerking - Rechtspositie: zorg voor tijdige informatievoorziening en neem mensen mee in de veranderingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kanteling is al in gang gezet en zal inderdaad nog de nodige jaren vragen. Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking. Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking. Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking. Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking. Wordt meegenomen bij de verdere uitwerking. In de geschetste aansturing door de gemeente wordt uitgegaan van tussentijdse en eindevaluaties om te bezien of we op het goede spoor zitten en de bedoelde maatschappelijke effecten bereiken. Verder is in de nota aangegeven dat de gemeente stuurt op samenwerking tussen partijen. Nee. De sociale wijkteams zullen ook in 'rijke' wijken actief zijn en zullen werken binnen stedelijk vastgestelde kaders. De suggesties zullen worden meegenomen bij de verdere uitwerking. Wordt meegenomen bij nadere uitwerking GBA. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen aanpassing. Geen aanpassing. Geen aanpassing. Geen aanpassing. Geen aanpassing. Geen aanpassing. Geen aanpassing. Geen aanpassing. Geen aanpassing. Geen aanpassing.

<p>18.</p>	<p><u>GGD: divisie LGZ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Men is positief over de gebiedsgebonden aanpak. - Missen preventie en vroegsignalering. - Samenwerking GGD (publieke gezondheid; forensische geneeskunde (24/7 inzetbaar), infectieziekten bestrijding en medische milieukunde) niet genoemd. - Hoe Jeugdgezondheidszorg in sociaal wijkteam positioneren? - Missen aandacht voor zorgmijders. - Men pleit voor een stedelijke interventieaanpak ipv een interventieteam. <p>Bij uitwerken organisatie gebiedsgebonden aanpak is afstemming nodig met de gemeenschappelijke regeling wat betreft taken jeugdgezondheidszorg en oggz.</p>	<p>Zal ook meegenomen worden in de verdere uitwerking.</p> <p>Deze taken vallen onder de flexibele schil.</p> <p>Met het onderbrengen van de CJG's in de sociale wijkteams maakt de jeugdgezondheidszorg deel uit van het sociale wijkteam.</p> <p>Zorgmijders zijn burgers en vallen onder de focus van de sociale wijkteams. Voor de duidelijkheid zal deze categorie burgers in de definitieve notitie apart worden genoemd.</p> <p>We onderzoeken komend jaar of de aanpak in een netwerk georganiseerd kan worden of dat hier een specifiek interventieteam voor moet blijven bestaan en of De Ploeg hierop kan worden doorontwikkeld.</p> <p>Wordt meegenomen bij verdere uitwerking GBA en de afspraken die gemaakt zullen worden met de regio.</p>	<p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing</p>
<p>19.</p>	<p><u>Groninger Krediet Bank</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Preventie en algemene informatie over schuldhulpverlening in GBA is prima. Intake schuldhulpverlening stedelijk houden. Bij schuldhulpverlening spelen wettelijke normtijden bij afhandeling vragen. Intake aanvraag vraagt specifieke deskundigheid. Verder is er onvoldoende formatie voor positioneren intake schuldhulpverlening in GBA. 	<p>De positie van de schuldhulpverlening in de GBA is evenals werk & inkomen (bijstandsuitkering) nog onvoldoende uitgewerkt.</p> <p>Praktijk is dat schulden vaak gepaard gaan met en een vliegwiel zijn voor problemen op andere domeinen. Dit vraagt om zorgvuldige uitwerking van de positie van de schuldhulpverlening binnen de GBA. Daarbij kunnen vragen of de normtijden wel in de gebieden haalbaar zijn en of er wel voldoende formatie is meegenomen worden.</p>	<p>Als het gaat om schuldhulpverlening zal informatie en advies en preventie onderdeel zijn van onze gebiedsgebonden aanpak. Het feitelijke traject van schuldsanering zal stedelijk gebeuren.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p>

	<p>- Nieuwe armen willen graag anoniem om ondersteuning vragen. Dat kan het beste stedelijk.</p>	<p>Ook bij de sociale wijkteams moet contact op een meer anonieme wijze gelegd kunnen worden. b.v. telefonisch, digitaal of door middel van een huisbezoek. Dit aspect zal bij de verdere uitwerking worden betrokken.</p>	<p>Geen aanpassing.</p>
--	--	--	-------------------------

Resultaten Stadspanel

2.600 mensen hebben meegedaan. Daarnaast hebben 48 maatschappelijke instellingen meegewerkt aan het onderzoek.

Vraag Wat vindt u van het plan om de ondersteuning per wijk te organiseren, waarbij de sociale wijkteams zich richten op alle inwoners in één werkgebied?

Stadspanel: 69% goed tot zeer goed (17% niet goed, niet slecht, 6% slecht tot zeer slecht)

Instellingen: 89% goed tot zeer goed

Vraag Wat vindt u van het plan dat in sociale wijkteams vrijwilligers en beroepskrachten samenwerken om stadgers te ondersteunen?

Stadspanel: 69% goed tot zeer goed (17% niet goed, niet slecht, 10% slecht tot zeer slecht)

Instellingen: 75% goed tot zeer goed

Vraag Wat vindt u van het plan om in elke wijk één herkenbare plek te maken waar bewoners welkom zijn? Waar ze terecht kunnen met vragen over opvoeden, opgroeien, begeleiding en verzorging?

Stadspanel: 69% goed tot zeer goed (17% niet goed, niet slecht, 10% slecht tot zeer slecht)

Instellingen: 75% goed tot zeer goed

Toelichting Voor de eigen zorg en ondersteuning hebben de meeste mensen minder behoefte aan een plek. Voor studerende en werkende geldt dit nog het meest. Naarmate mensen ouder worden neemt de behoefte aan een vaste plek toe. Personen die aangeven geen behoefte te hebben aan één plek hebben vaak geen hulp nodig (56%) en/of kunnen hiervoor terecht bij vrienden en familie (46%).

Vraag Wat vindt u van het plan om meer gebruik te maken van de 'eigen kracht' van bewoners?

Stadspanel: 47% goed tot zeer goed (31% niet goed, niet slecht, 18% slecht tot zeer slecht)

Instellingen: 55% goed tot zeer goed

Toelichting Relatief veel mensen willen personen in de eigen familiekring een handje toesteken (71%). Voor andere wijkbewoners lijkt die bereidheid minder groot (12%). Tot vrijwilligerswerk is 23% bereid. Jongeren voelen zich duidelijk minder geroepen in te springen. Het zijn vooral de wijkbewoners in de leeftijdsgroep 25 tot 45 jaar die het meest bereid lijken activiteiten ten behoeve van anderen te ontplooiën.

Aan de instellingen zijn apart nog de volgende vragen voorgelegd:

Samenbrengen verschillende organisaties en werkers in één organisatorisch verband? 73% goed tot zeer goed, 19% niet goed, niet slecht

Onderbrengen gebiedsgebonden aanpak buiten de gemeentelijke organisatie? 52% goed tot zeer goed, 22% niet goed, niet slecht

Meerdere partijen kunnen in de stad de gebiedsgebonden aanpak uitvoeren? 65% goed tot zeer goed, 19% niet goed, niet slecht

De coöperatie is hierbij favoriet (38%), gevolgd door de stichtingsvorm (11%)

	<ul style="list-style-type: none"> - Rechtspositie: zorg voor tijdige informatievoorziening en neem mensen mee in de veranderingen. 	<p>Wordt meegenomen bij nadere uitwerking GBA.</p>	<p>Geen aanpassing.</p>
18.	<p><u>GGD: divisie LGZI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Men is positief over de gebiedsgebonden aanpak. - Missen preventie en vroegsignalering. - Jeugdartsen GGD hebben nu doordat zij in de GGDS zijn gepositioneerd een duidelijke verbinding met o.a. publieke gezondheid; forensische geneeskunde (24/7 inzetbaar), infectieziekten bestrijding en medische milieukunde) niet genoemd. Bij een andere organisatie van het werk zal hier een oplossing voor gevonden moeten worden. - Hoe Jeugdgezondheidszorg in sociaal wijkteam positioneren? - Missen aandacht voor zorgmijders. - Men pleit voor een stedelijke interventieaanpak ipv een interventieteam. - Bij uitwerken organisatie gebiedsgebonden aanpak is afstemming nodig met de gemeenschappelijke regeling wat betreft taken jeugdgezondheidszorg en oggz. 	<p>Zal ook meegenomen worden in de verdere uitwerking.</p> <p>Dit wordt meegenomen bij de verdere uitwerking.</p> <p>Met het onderbrengen van de CJG's in de sociale wijkteams maakt de jeugdgezondheidszorg deel uit van het sociale wijkteam.</p> <p>Zorgmijders zijn burgers en vallen onder de focus van de sociale wijkteams. Voor de duidelijkheid zal deze categorie burgers in de definitieve notitie apart worden genoemd.</p> <p>We onderzoeken komend jaar of de aanpak in een netwerk georganiseerd kan worden of dat hier een specifiek interventieteam voor moet blijven bestaan en of De Ploeg hierop kan worden doorontwikkeld.</p> <p>Wordt meegenomen bij verdere uitwerking GBA en de afspraken die gemaakt zullen worden met de regio.</p>	<p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>De notitie is hierop aangepast.</p> <p>Geen aanpassing.</p> <p>Geen aanpassing</p> <p>Geen aanpassing</p>
19.	<p><u>Groninger Krediet Bank</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Preventie en algemene informatie over schuldhulpverlening in GBA is prima. Intake schuldhulpverlening stedelijk houden. Bij schuldhulpverlening spelen wettelijke normtijden bij afhandeling vragen. Intake aanvraag vraagt specifieke 	<p>De positie van de schuldhulpverlening in de GBA is evenals werk & inkomen (bijstandsuitkering) nog onvoldoende uitgewerkt.</p>	<p>Als het gaat om schuldhulpverlening zal informatie en advies en preventie onderdeel zijn van onze gebiedsgebonden aanpak. Het</p>

Bijlage bij voorstel nota 'Met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein':

De verschillende verslagen van de raadpleging over de nota en de schriftelijke reacties van verschillende organisaties. Deze zijn verwerkt in het eindverslag van de raadpleging van de discussienota 'met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak in het sociaal domein', dat bij de stukken is gevoegd.

Het gaat hierbij om:

- Schriftelijke reactie en verslag van de bespreking van het Wmo platform (mede namens Ouderenraad en SOOG)
- Adviesraad voor het Gehandicaptenbeleid
- Bijeenkomst met de STIP vrijwilligers
- Bijeenkomst met ouders van de CJG's in Beijum en De Wijert
- Schriftelijke reactie van Alex Scheibeler
- Schriftelijke reactie van de Voedselbank
- Schriftelijke reactie van de bewonersorganisatie Oosterpark
- Verslag van de bijeenkomst in Hanzeplaza op 31 oktober jl.
- Verslag van de bespreking in de stuurgroep Zorgen voor morgen
- Verslag van de bespreking met de voorzitters van de plangroepen Zorgen voor morgen en de ketenondersteuners
- Verslag van de bespreking met de stuurgroep Buurtwelzijn
- Schriftelijke reactie van MEE
- Schriftelijke reactie van Elker
- Schriftelijke reactie van Accare, Lentis, Jonx, OCRN, VNN
- Schriftelijke reactie van Platform gehandicaptenzorg Groningen (15 organisaties)
- Verslag van de bespreking met de divisie PGZW van de HVD
- Schriftelijke reactie van de GGD
- Schriftelijke reactie van de Groninger kredietbank
- Verslag van de peiling onder het digitale stadspanel

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE WERK EN INKOMEN

Datum: 16 oktober 2013

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 16.30 – 18.25 uur

Aanwezig: dhr. P.S. de Rook (voorzitter), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), mw. B. Enting (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. J.H. Sipma (VVD), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. W. Maat (Stadspartij), mw. A.M.J. Riemersma (Stadspartij), mw. C.M. van Dijk (SP), mw. N.G.J. Temmink (SP), dhr. B.N. Benjamins (D66), mw. A. Kuik (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad) *t.v.v. mw. S. Klein Schaarsberg*

Wethouders: dhr. D. Isha, mw. J.A. Visscher

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Afwezig m.k.: dhr. G.J. Kelder (Partij voor de Dieren), mw. S. Klein Schaarsberg (Student en Stad)

Verslag: dhr. J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

Insprekers: geen

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom, ook de uitgenodigde leden van de commissie Onderwijs en Welzijn.
- Meldt dat eerst vrij gediscussieerd wordt over de vier punten, waarna woordvoeringen per fractie volgen.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Discussienota "Met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociale domein" (collegebrief 2 oktober 2013)

Initiatiefvoorstel "Anders en beter, om sociaal te blijven" van de SP

1. De essentie van de gebiedsgebonden aanpak en de daarmee samenhangende verschillen die kunnen ontstaan tussen de wijken.

Mw. Bloemhoff (PvdA) kan zich vinden in de gebiedsgebonden aanpak, maar welke schaal sluit het best aan bij de leefwereld van de Stad? In elk geval is een STIP dichterbij dan het stadhuis. Er bestaan al verschillen tussen wijken. In sommige wijken kun je wat extra doen, terwijl het in andere wijken juist vanzelf meer op gang komt. De aanpak biedt kansen wat extra's te doen waar nodig.

Mw. Kuik (CDA) is erg voor maatwerk met als consequentie dat er verschillen kunnen ontstaan.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie) stelt dat verschillende populaties maatwerk rechtvaardigen. Het moet wel zo zijn dat de criteria om hulp te ontvangen in de hele stad hetzelfde zijn. Het is goed het sociale domein dichtbij de mensen te organiseren.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks) vindt het een dubbele boodschap verschillen te accepteren, maar niet een verschil in aanbod. Het is niet goed vooraf precies stedelijk vast te leggen wat voor wijken er zijn. De werkwijze moet in zichzelf flexibel zijn, zodat sociaal werkers in kunnen spelen op veranderingen. Dit betekent ook dat je er eerlijk over moet zijn dat burgers in de ene wijk net wat anders geholpen worden dan in een andere wijk. Dit speelt ook op andere gemeentelijke terreinen. Het is belangrijk dat het gemeentebestuur hier eerlijk in is en gepast reageert op eventuele klachten over verschillen.

Mw. Riemersma vindt het een gemiste kans dat de evaluatie van de pilot sociale wijkteams nog niet gereed is. Het maakt de discussie helaas wat oppervlakkig.

Dhr. Sipma (VVD) staat achter de gebiedsgebonden aanpak en ziet weinig alternatieven.

Dhr. Benjamins (D66) is voor maatwerk. Dat hoeft niet per se aan wijken gekoppeld te worden met een discussie welke wijk meer heeft gehad dan een andere. De schaal kan verschillen van stedelijk tot bij de burger thuis. Kern is dat je vanuit de burger redeneert, niet vanuit een wijk.

Dhr. Maat (Stadspartij) worstelt ook met de schaal. Voor het signaleren is een wijk soms al te groot, terwijl specialistische hulp juist een grotere schaal als het stadsdeel zou rechtvaardigen. Het zou kunnen ook sociale stedelijke teams op te richten naast de wijkteams.

2. Welke functies en taken zijn onderdeel van de gebiedsgebonden aanpak.

Mw. Riemersma (Stadspartij) vindt de definitie van het sociale domein onduidelijk. Betreft het alleen de te decentraliseren jeugdzorg en extramurale AWBZ-zorg of is het breder? Ontmedicalisering van de bevolking gaat wel erg ver als doelstelling en behelst ook medische zorg.

Mw. Bloemhoff (PvdA) vindt het belangrijk samen te werken met huisartsen, zorgverzekeraars en scholen. Werk en activering moeten ook onderdeel uitmaken van de aanpak in de vorm van sociale diensten en WerkPro. Het lijkt erop dat de nadruk nu te veel ligt op welzijn en zorg.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks) lijkt het beter dat sociale teams in elk geval jeugd GGZ gerelateerde problemen doorverwijzen naar huisartsen en dat ze niet rechtstreeks indicatiestellingen doen of doorgeleiden. Schoolmaatschappelijk werk speelt nu juist een verbindende rol. Het is geen goede keus dat onderwijsgerelateerde functies ontbreken in de sociale wijkteams.

Mw. Kuik (CDA) vindt de koppeling met huisartsen van groot belang, zij signaleren veel. Het moet duidelijk zijn dat de huisarts verantwoordelijk is voor medische zorg, maar de signalen moeten wel degelijk in sociale teams aan de orde komen.

Mw. Enting (PvdA) mist de jongerenwerker in het verhaal. Het zou kunnen dat in een bepaalde wijk de jongerenwerker deel uitmaakt van het sociale team.

Mw. Temmink (SP) denkt ook dat het per wijk verschilt aan welke functies behoefte is in het team. De rol van culturele, speeltuin- en buurtverenigingen is niet duidelijk. Zij signaleren ook veel en kunnen een rol spelen in de preventieve aanpak.

3. De noodzakelijke sturing op het geheel vanuit gemeentelijk perspectief

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks) vraagt zich af of de raad wel moet accepteren een stap terug te doen. De raad geeft nu al subsidie aan instellingen, die het zelf weer verdelen over de onderwerpen uit de subsidieaanvraag. In de nieuwe situatie moet de raad prioriteiten kunnen blijven stellen wat betreft maatschappelijke doelen, zoals huiselijk geweld.

Mw. Bloemhoff (PvdA) denkt dat de gemeente altijd prioriteiten kan blijven stellen en ziet er geen spanning tussen.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks) reageert dat je als politiek wel op maatschappelijk resultaat moet kunnen sturen, zonder vooraf te veel vast te leggen over de manier waarop dat bereikt wordt. De gemeente moet niet een hele nieuwe bureaucratie met allerlei formulieren en formats optuigen, maar ruimte organiseren. De gemeente kan een waardevolle verbindende rol spelen door de fysiek gerichte wijkteams te verbinden met de sociale wijkteams.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie) sluit daarbij aan. De gemeente moet het aandurven op maatschappelijke punten te sturen en verder ruimte in de wijken te laten.

Dhr. Benjamins (D66) sluit daar ook bij aan. De hamvraag is uiteindelijk hoe tevreden de betrokkene is. Het is belangrijk professionals en Stadgers mee te laten denken en discussiëren over de gebiedsgebonden aanpak en de organisatie daarvan.

Mw. Temmink (SP) vindt het essentieel basiseisen te stellen waar elke wijk aan moet voldoen.

Mw. Riemersma (Stadspartij) wil weten hoe de specialistische hulpverlening reageert op het voornemen van de gemeente vanwege de kostbaarheid een toets in te bouwen. Het is te centralistisch dat cliënten hun hulpvraag via het KCC kenbaar moeten maken, dat moet dichtbij en laagdrempelig kunnen.

Mw. Bloemhoff (PvdA) oppert een kaart te maken van de gemeente, waaruit blijkt hoeveel geld in totaal per wijk wordt geïnvesteerd door verschillende partijen. Dan weet je beter wat er al is.

4. De organisatievorm van de gebiedsgebonden aanpak

Dhr. Sipma (VVD) ziet graag dat professionals in de wijken werken met een stedelijk geregelde administratie, waarbij de financiën samengevoegd kunnen worden. Administratie wordt door privacygevoeligheid ook steeds complexer.

Dhr. Benjamins (D66) vindt het voorstel te veel voortborduren op oude structuren, terwijl er een nieuwe opgave ligt om vanuit de burger te redeneren. Sociale teams zijn goed, maar het aansturensniveau moet aansluiten en niet star geregeld zijn in een oude structuur.

Dhr. Maat (Stadspartij) zit met het dilemma dat sociale wijkteams klein moeten zijn om dichtbij de bevolking te kunnen staan en tegelijkertijd veel professionals moeten bevatten.

Mw. Temmink (SP) vindt dat mensen echte zeggenschap moeten krijgen over de manier waarop zorg georganiseerd moet worden.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks) vraagt zich af of mensen zeggenschap willen hebben over de organisatie van zorg. Ze willen vooral dat de zorg er is en ontvangen kan worden, zonder in de krochten van sociale teams verzeild te raken.

Mw. Temmink (SP) verduidelijkt dat niet elke zorgvrager daar persoonlijk over hoeft na te denken. Stichtingen kunnen dat ondervangen en nadenken over de organisatie van zorg. Een wijkraad kan de instellingsbelangen wegnemen en voorkomen dat bewonersorganisaties geen gehoor vinden.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks) kan zich voorstellen dat de samenstelling van sociale wijkteams verschilt en dat je daar vooraf invloed op uitoefent.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad) is benieuwd hoe het staat met de opleiding van en afstemming tussen specialisten en generalisten in de sociale wijkteams.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie) is benieuwd hoe de verschillende groepen hulpverleners zich tot elkaar verhouden in de sociale wijkteams en de schillen daaromheen. Uiteindelijk is ontkokering nodig om met een generalistische blik als sociaal team echt in de wijk op zorgvragen in te kunnen spelen.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks) pleit voor een preventieve insteek en vindt het nu te curatief. De grote kracht van sociale wijkteams kan juist zijn aan de voorkant te signaleren en contacten te zoeken met onder meer scholen, buurt- en sportverenigingen. Specialismen lenen zich beter voor inschakeling op afroep. Er is nog geen begin van een antwoord op de breuklijnen die er zijn met wijkteams, corporaties, politie, sociale dienst en passend onderwijs. Dit is cruciaal. Een ander knelpunt is dat sociale teamleden zich niet te gedetacheerd moeten voelen, maar wel doorzettingsmacht moeten hebben in hun eigen organisaties.

Mw. Kuik (CDA) pleit voor goede verbindingen tussen sociale wijkteams en het onderwijs. Risico is dat verantwoordelijkheden op elkaar afgeschoven worden. Het moet duidelijk zijn wie regie heeft op bepaalde zorgaspecten.

Mw. Riemersma (Stadspartij) is benieuwd hoe frictie met moederorganisaties opgelost gaan worden. Als blijkt dat sociale teams niet goed ingebed kunnen worden in de moederorganisaties door samenwerking, wat zijn dan de consequenties?

Mw. Temmink (SP) denkt de fricties te kunnen ondervangen doordat de instellingen wegvallen en onder de verantwoordelijkheid van wijkteams vallen. Dit staat in het initiatiefvoorstel.

Mw. Riemersma (Stadspartij) vindt het een halfbakken oplossing, omdat de instellingen blijven bestaan.

Mw. Temmink (SP) ziet het probleem vooral bij de managementlagen liggen, niet bij de medewerkers die het werk uitvoeren.

Mw. Kuik (CDA) vindt het voorstel kort door de bocht. Volgen alle medewerkers hun functie en gaan de instellingen op in een stichting?

Mw. Temmink (SP) geeft aan dat de managementlagen verdwijnen waardoor er minder kapiteins op het schip zijn. Dat wil niet zeggen dat de zorgverleners ook weg moeten.

Dhr. Sipma (VVD) vindt het bij de SP passen één gemeentelijke dienst op te richten om het probleem te ondervangen.

Mw. Temmink (SP) antwoordt dat de zeggenschap dan niet dichterbij de mensen komt te liggen, in het initiatiefvoorstel wel.

Mw. Enting (PvdA) is het nog niet duidelijk of het sociale wijkteam de grote paraplu voor het regisseren van zorgvragen gaat worden waar STIP, CJG en andere organisaties onder zullen vallen.

Reactie college op discussieronde

Wethouder Visscher constateert behoefte aan informatie, bijvoorbeeld wat betreft de evaluatie van de eerste sociale wijkteams. Ook is het handig te weten welke zorgtaken precies van de AWBZ naar de WMO overgaan. Er zijn sterke aanwijzingen dat de staatssecretaris af wil wijken van het wetsontwerp. Anderzijds komt 1 januari 2015 snel dichterbij. Daarom is het goed te horen hoe de raad aankijkt tegen de gebiedsgebonden aanpak om een principebesluit te nemen en het beleid verder uit te bouwen. Het is niet de bedoeling een gebied heel anders te behandelen dan het andere, wel om aan te sluiten op de problematiek en ondersteuningsvraag om het aanbod af te stemmen. Dat kan verschillen per persoon, buurt en de mogelijkheden van de situatie. De verschillen per gebied kunnen ook leiden tot

verschillende aansturingen en leidende organisaties per gebied. De gemeente wil sturen op de ondersteuning die mogelijk is en dat kan gericht als de gemeente duidelijke opdrachten goed wegzet. Het is van groot belang goede afspraken te maken, ook op de terreinen waar de gemeente niet verantwoordelijk is op het gebied van eerstelijnszorg, zoals huisartsen en zorgverzekeraars. Ervaringen met samenwerking met onderwijs, jeugd- en jongerenwerk en politie komen terug in de evaluatie van de sociale wijkteams. Doel is een slagvaardig sociaal wijkteam neer te zetten, dat nauwe relaties onderhoudt met andere velden (bijvoorbeeld GGZ) en direct specialistische kennis in kan schakelen. Het melden van zorgvragen moet vooral in de wijken gebeuren, maar de gemeente handhaaft parallel daaraan de mogelijkheid via een centraal nummer bij het KCC te melden. De sociale wijkteams oefenen om met zo min mogelijk bureaucratie goede hulpverlening en ondersteuning zonder indicatiestelling te regelen. Een zekere mate van registratie en rapportage is nodig om informatie uit te kunnen wisselen en vast te leggen. Het is inderdaad zo dat loyaliteit aan moederorganisaties het functioneren van het team niet altijd ten goede komt. Polderen tussen organisaties moet ophouden. Het college heeft ideeën voor het verbeteren van eenduidige aansturing, die ruimte biedt om te doen wat nodig is. Het is niet de bedoeling dat alle werkers in gemeentelijke dienst komen, wel dat de gemeente aanstuurt en elk team eenduidig geleid wordt door één organisatie. Dat kan per wijk verschillen. Zo is de aansturing duidelijk en ontstaat ruimte voor professionals en Stadgers. GroenLinks heeft gelijk dat niet te veel gelijksoortige professionals in het team zouden moeten zitten. Misschien moet de insteek nog meer op het preventieve gericht zijn. Dit vraagstuk komt in de evaluatie aan de orde. Het idee is om participatie wel op wijkniveau te organiseren met een stedelijke voorziening voor de toeleiding naar werk. Net als bij zorginterventies zijn die verschillende schalen nodig. Wat betreft medicijnen is het bijvoorbeeld de bedoeling om te voorkomen dat heel veel jongeren Ritalin gebruiken door preventief te werken in samenspel met welzijns- en jeugdwerk, onderwijs, huisartsen en psychiatrie.

Woordvoeringen

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Vindt de uitgangspunten van de notitie goed.
- Is bezorgd over de voortgang. Andere gemeenten zijn al verder. De beantwoording van het college is weinig concreet wat betreft bijvoorbeeld belangrijke vraagstukken als stedelijke samenhang, breuklijnen en indicatiestelling.
- Lijkt het lastig het gesprek met organisaties aan te gaan, terwijl hun toekomst nog niet duidelijk is. Enerzijds doet hoofdaannemer per team vermoeden dat organisaties blijven bestaan, anderzijds is een overkoepelende organisatie denkbaar waarbij organisaties zich verder specialiseren.
- Pleit voor een sociaal wijkteam met een sterk signalerende preventieve functie en niet te veel gelijksoortige professionals. Buurt- en sportverenigingen kunnen de signalerende rol versterken. Specialististen horen zo veel mogelijk thuis in de laag daarachter.
- Waakt ervoor dat het sociaal wijkteam een club professionals wordt op afstand van bewoners. Zichtbaarheid in de wijk en een zekere informaliteit zijn van belang.
- Hecht belang aan de visie op vrijwilligers. Dit speelt een belangrijke rol.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Verwijt het college juist niet een gebrek aan concreetheid en vindt het prettig als de raad nu input kan leveren in een kaderstellende discussie.
- Steunt werken op wijkniveau en het aansluiten bij bestaande netwerken en wat mensen al kunnen.
- Vindt ook dat meer functies dan welzijn thuishoren in een sociaal wijkteam, zoals activering. Preventie en signalering moeten een belangrijke rol spelen.
- Maakt zich zorgen over de sturingsmogelijkheden van de raad, bijvoorbeeld op het gebied van jeugdzorg. Hopelijk biedt het rapport van de Rekenkamer aanknopingspunten.
- Noemt een stichting op stadsdeelniveau een stap te ver. Werken op wijkniveau spreekt juist aan. Bovendien heeft een stichting geen leden, terwijl het juist het doel is Stadgers te betrekken door aan te sluiten bij hun leefwereld.

Dhr. Benjamins (D66):

- Vindt het stuk iets te veel uitgaan van oude structuren, terwijl de kans er nu is het anders te doen.
- Staat achter het inventariseren van zo veel mogelijk opties, maar ziet ook graag een meer dwingende rol van de gemeente in de concretisering.
- Is ook voor meer nadruk op preventie en signalering, waarbij meer gezorgd wordt dat samenwerkingen tot stand komen zonder dat bewoners er last van hebben.
- Pleit voor goed werkgeverschap, waarbij de gemeente openstaat voor feedback zodat aanpassingen van het systeem mogelijk blijven.
- Ziet het initiatiefvoorstel van de SP als een verwisseling van de overheid door de burger, waarbij de vorm van een stichting ook nog een slechte keuze is voor dat uitgangspunt.
- Wil dat onderwijs steviger betrokken en gekoppeld wordt, zeker wat betreft jeugdzorg.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Is tevreden met de uitgangspunten dichtbij de burger te blijven.
- Vindt met GroenLinks dat een gesprek met organisaties beter kan verlopen als de gemeente een concretere mening heeft over de organisatievorm.
- Kan zich vinden in de sturingscriteria. Het belangrijkste is dat de gemeente eenduidig de regie belegt. Dat kan in het sociaal wijkteam zijn.
- Pleit ervoor tegenkracht goed te organiseren door bewoners- en cliëntenraden kritisch mee te laten kijken.
- Vraagt het college hoe de risico's in kaart gebracht en gemonitord worden.

Dhr. Maat (Stadspartij):

- Benadert de schaal van de aanpak praktisch en niet ideologisch. Soms is een stadsdeel de juiste schaal, een andere keer een wijk of een buurt.
- Vindt burgerparticipatie belangrijk.
- Vraagt zich af of het werken met één leidende organisatie per gebied wordt aanbesteed en of een aanbesteding dan alleen de leiding of het complete team betreft.
- Vindt het een goed idee van de SP om burgers en professionals bij elkaar te betrekken, maar bekritiseert de stichtingsvorm vanwege het betrekkelijke democratische gehalte en het stadsdeelniveau vanwege de te grote omvang.

Mw. Kuik (CDA):

- Kan zich over het algemeen vinden in de aanpak, maar vindt dat de tijd begint te dringen om echt keuzes te maken zodat op 1 januari 2015 een goede start mogelijk is.
- Noemt het cruciaal welke organisatie regie en verantwoordelijkheid heeft. De gebiedsgerichte aanpak kan hierbij aansluiten.
- Is vanzelfsprekend voor een integrale aanpak, maar waakt ervoor dat er geen spinrag ontstaat aan bureaucratische overlegstructuren. Zo moeten scholen wijkteams weten te bereiken. Hopelijk blijft het overzicht bestaan zonder te veel vergadermomenten.
- Pleit voor flexibiliteit om ook tussen wijkanalyses door bij te kunnen sturen op de veranderende zorgvraag.
- Mist in het initiatiefvoorstel een goede onderbouwing en is benieuwd of organisaties zijn betrokken. De oplossing moet niet top-down zijn.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Staat achter de uitgangspunten, die nu uitgewerkt moeten worden. Zo blijft het onduidelijk welke omvang de wijken krijgen.
- Sluit aan bij opmerkingen over preventie en signalering, de koppeling met onderwijs en het organiseren van tegenkracht.
- Is benieuwd hoe de flexibele schil van bewoners en beroepskrachten geïnstitutionaliseerd gaat worden.
- Ziet het initiatiefvoorstel niet als een verbetering en verwacht dat het meer zal kosten.

Dhr. Sipma (VVD):

- Denkt dat iedereen het eens zal zijn over de uitgangspunten.
- Wil niet dat de gemeente zich te veel vastlegt in samenwerkingsverbanden. Er moet ruimte blijven voor innovatie, nieuwe toetreders en het prikkelen van bestaande organisaties.

Mw. Temmink (SP):

- Denkt dat de bezuinigingen het haast onmogelijk maken de taken goed uit te voeren.
- Deelt de uitgangspunten van een allesomvattende gebiedsgebonden aanpak en kan zich grotendeels vinden in het collegestuk.
- Sprak heel veel mensen uit het werkveld ter voorbereiding van het initiatiefvoorstel en denkt dat het college met zijn voorstel de signalen deels kan ondervangen.
- Ziet de spagaat tussen het meer zeggenschap willen geven aan bewoners, terwijl de gemeente meer taken en minder middelen krijgt.

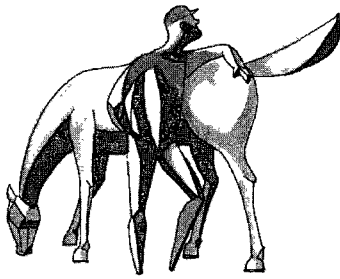
Wethouder Visscher:

- Wijst op de grote onzekerheden over taken en budgetten, wat concretisering bemoeilijkt. Zo is de onzekerheid bij jeugdzorg regionaal nu nog 20 miljoen euro.
- Constateert dat goede ervaringen zoals STIP en CJG vrijwel altijd gebiedsgebonden aanpakken waren en wil dit daarom verder organiseren.
- Ziet mogelijkheden om het door CDA benoemde spinrag aan overleggen te verminderen en verwacht daarvan aanknopingspunten in de evaluatie van sociale wijkteams.
- Zal fysieke locaties een pakkende naam geven zonder het woord gebiedsgebonden.
- Probeert niet te veel vanuit oude structuren te werken door uit te gaan van benodigde functies in een wijk, uitgeoefend door beroepskrachten. Vaak zijn die in de praktijk wel in dienst bij bestaande organisaties waar de gemeente een subsidierelatie mee heeft.
- Verwacht niet dat alles per 1 januari 2015 anders is, maar wel zo veel mogelijk. In de jaren daarna zal het verder uitgewerkt moeten worden.
- Denkt dat de organisaties over vijf jaar niet meer de huidige vorm zullen hebben. Dit is in elk geval niet een uitgangspunt. Het is ook aan organisaties zelf goed mee te gaan.
- Wil het plan aan alle betrokkenen voorleggen, zoals beroepskrachten, burgers, ontvangers van zorg en organisaties.
- Beluistert behoefte aan een daadkrachtige volgende stap.
- Vindt de suggestie tegenkracht te organiseren in een soort bewonersraad aansprekend.
- Wijst erop dat tussen de signalerende functie op wijkniveau en de specialisten in de schil ook de laag bestaat van hands-on-ondersteuning zonder indicatie. Dat is ook onderdeel van het team.
- Noemt een voorbeeld van zichtbaarheid in de wijk. In het Floreshuis werd een vragensteller bij het STIP direct doorverwezen naar het sociale wijkteam dat daar ook zat en het probleem ter plekke op kon lossen.
- Kan zich voorstellen dat één hoofdaannemer in de wijk ook weer werk onderaanbestedt, maar wil dit model nader uitwerken.
- Stelt voor in een collegebrief aan te geven welke elementen het college mee wil nemen uit deze discussie en na het gesprek met de hele stad een aangepast voorstel te presenteren.
- Ziet het initiatiefvoorstel van de SP als een mogelijkheid om de organisatie vorm te geven en zal het meenemen in de afweging.

Mw. Temmink (SP):

- Is blij dat het college de optie van het initiatiefvoorstel wil onderzoeken.
- Reageert dat bewoners op meerdere manieren invloed kunnen hebben in een stichting, zoals beschreven in het stuk.
- Begrijpt dat er andere meningen bestaan over de schaal van een stadsdeel. Doel is ook niet het direct en precies op deze manier te implementeren. Gelukkig wordt het voorstel nu onderzocht door het college.
- Bestrijdt dat het initiatiefvoorstel een top-down-oplossing is. SP sprak met veel organisaties en tijdens een speciale avond kon kritiek geleverd worden.
- Is ervan overtuigd dat het voorstel bijdraagt aan meer inspraak van bewoners en het deels wegnemen van organisatiebelangen.
- Is benieuwd naar de uitkomst van het onderzoek van het college en trekt het initiatiefvoorstel in vanwege de toezegging.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.25 uur onder dankzegging.

WMO Platform Groningen

Aan het college van B&W van de gemeente Groningen.

Geacht college, hierbij de bijdrage van het WMO Platform Groningen, het SOOG, en de Adviesraad voor het ouderenbeleid op de nota Met elkaar, voor elkaar.

Enkele overwegingen vooraf

Er wordt al enige jaren gesproken over de grote noodzakelijke veranderingen in zorg en ondersteuning. Het is schandalig dat na zoveel jaar de nieuwe wettelijke regels nog steeds niet zijn vastgelegd. Nog steeds weten we niet welke specifieke taken vanaf 2015 door de gemeenten moeten worden uitgevoerd. Er zijn brieven, geruchten, krantenberichten en voorlopige concept voorstellen. Daarnaast wordt er door Den Haag bezuinigd. Beter gezegd: men verkoopt in Den Haag de huid van de beer die door de gemeenten nog geschoten moet worden. In feite worden de mensen die ondersteuning behoeven, door 'Den Haag' op een grandioze manier in de steek gelaten. We weten dat de gemeente hier niets aan kan doen. De gemeente kan zelfs geprezen worden dat ze probeert ideeën te ontwikkelen om de zorg en ondersteuning op peil te houden. Toch is er voldoende reden om eens heel boos te worden en deze boosheid eens luid, duidelijk en publiekelijk te uiten.

Elke WMO notitie, nota, beleidsschrift van de laatste jaren staat bol van de eigen kracht, zelf- en samenredzaamheid, eigen regie, burgerkracht, sociale netwerken enzovoort. Mede als een reactie op een verleden waarin patiënten en cliënten rechteloze vazallen van bureaucratische instituties werden, beroepskrachten werden gereduceerd tot protocoluitvoerders, en verantwoording en rapportage een steeds groter deel van de tijd in beslag namen. Logisch dat men bij het zoeken naar een antwoord op een hulpvraag ook vraagt: en wat kun je nog wel. Maar de sterke nadruk, die nu in geschrift wordt gelegd op het zoeken naar de sterke kanten van een hulpvrager, baart ons wel zorgen. Het gevaar bestaat dat men de hulpvraag dan weg masseert, dat men de zwakte, waaruit de het verzoek om hulp voortkomt, over het hoofd ziet. Ons inziens zou elk WMO geschrift ervan doordrongen moeten zijn dat de eigen kracht eindig is.

De nieuwe zorgverlening kan alleen slagen als er voldoende vertrouwen is. Tussen mensen onderling en tussen de overheid en de burgers. En zeker dat laatste is nu een probleem. Men gelooft de gemeente niet, men vertrouwt er niet op dat de gemeente in staat is om goede oplossingen aan te reiken of uit te voeren. De gemeente zal haar uiterste best moeten doen om dit wantrouwen te overwinnen. Dat kan ten eerste door duidelijke en eerlijke communicatie waarin een knol een knol blijft en de gemeente ook duidelijk aangeeft waar de grenzen van haar mogelijkheden liggen. Ten tweede zal het uitgangspunt van de gemeente in communicatie, handelingen en verordeningen moeten zijn dat de gemeente de burger vertrouwt. Als collectief, mensen met elkaar zorgen voor elkaar, maar ook individueel. Iemand vraagt ondersteuning omdat hij ondersteuning nodig heeft.

De veranderingen in het systeem zijn revolutionair te noemen. Het probleem van revoluties is dat ze meestal ontsporen en de resultaten tegengesteld zijn aan wat de hoop was toen men de omwenteling ontketende. Dit betekent dat de gemeente na de invoering van de nieuwe regelgeving alert moet zijn en blijven of de veranderingen ook het gewenste resultaat hebben en of de aannames die de revolutie hebben ingeleid, ook kloppen. Een wat ingewikkelde formulering om te zeggen: Pas op we kunnen het met z'n alle fout hebben en we willen niet dat mensen daar het slachtoffer van worden. In dat kader moet ook nog opgemerkt worden dat juist in een transitieperiode mensen makkelijker tussen wal en schip vallen. We verwachten dat de gemeente hier ook alert op zal blijven

Tot slot van deze al te lange inleiding, zoals de titel van de nota al aangeeft het is met elkaar en voor elkaar. Dat betekent sociale samenhang. Ook deze samenhang is geen gegeven. Dus zal de gemeente haar programma's om de sociale samenhang te versterken in stand moeten houden en waarschijnlijk zelfs uit moeten breiden.

Over de nota

In een voorbespreking met de adviesorganen zijn al de nodige vragen gesteld. We zullen deze vragen hier niet herhalen, maar verwachten wel dat in het verwerken van de reacties worden meegenomen. Vandaar ook dat het verslag van die bespreking als bijlage bij dit advies wordt gevoegd.

De gemeente wil een keuze maken voor de zorg dicht in de buurt. In principe kunnen we deze keuze delen, maar er zullen ook altijd uitzonderingen zijn. Soms is het beter om mensen juist wel uit hun sociale omgeving te halen (verslaafden?), sommige mensen, zoals daklozen wonen niet in een gebied. Dat betekent dat er ook altijd een vergelijkbare stedelijke voorziening zal moeten zijn. Dan lost men ook het probleem op dat niet alle mensen met hun problemen naar het 'wijkteam' willen gaan. Immers daar kan men ook de buur tegenkomen voor wie men zijn problemen juist verborgen wilde houden.

De organisatie en aansturing van de teams is nog onduidelijk. De huidige sociale teams – voor het overige niet te verwarren met de gewenste sociale wijkteams – worden gevuld door diverse organisaties en diensten, waarvan het nog maar de vraag is of die in de huidige vorm ook in de toekomst zullen blijven bestaan. Misschien moeten we de bestaande organisaties maar vergeten en uitgaan van zelfstandig opererende teams, waarbij de gemeente en de inwoners van een gebied bepalen welke competenties in een team aanwezig moeten zijn, het team ook verantwoording aflegt aan de inwoners en de gemeente. Een probleem kan dan wel zijn de voortdurend noodzakelijk (bij)scholing van de werkers en de coördinatie tussen de verschillende teams. Dat zou ons inziens dan toch weer pleiten voor een stedelijk coördinatie-orgaan. Voorkomen moet worden dat de teams en of een stedelijk coördinatiepunt een eigen beleid en identiteit gaan ontwikkelen. De identiteit van het team moet zijn de identiteit van het gebied.

De rol van de vrijwilliger blijft ons zorgen baren. Zijn er voldoende vrijwilligers nu en in de toekomst, is en blijft er voldoende ruimte om hen voortdurend te scholen, hoe wordt de verhouding tussen de in het team werkende beroepskrachten en de vrijwilliger, komt er een duidelijke taakafbakening.

We maken ons zeer ongerust of de gemeente wel beseft dat er grenzen aan de eigen kracht en het eigen netwerk zitten. Er zijn mensen die hun netwerk al uitgeput hebben, er zijn mensen wier netwerk is uitgestorven en die ook niet meer de energie hebben om dat opnieuw op te bouwen. In eerdere reacties op eerdere nota's hebben we al herhaaldelijk opgemerkt dat welk beleid dan ook juist met deze groep rekening moet houden. In preventie, in het opsporen en in het helpen.

En dat betekent dat de sociale wijkteams ook een doelgroep gerichte benadering moeten hanteren. Geef aan hoe kwetsbare ouderen bereikt en geholpen worden.

Men wil gaan samenwerken met Menzis. Dat roept onmiddellijk de vraag op wat er dan gebeurt met de mensen die niet bij deze onderneming verzekerd zijn. Ten tweede wil de gemeente juist soepel en niet bureaucratisch werken. Ziektekostenverzekeraars lijken de laatste tijd steeds meer regeltjes te hanteren en bureaucratischer te gaan werken. Ook is er sprake van belangenverstrengeling; Menzis heeft als verzekeraar belang bij zo laag mogelijke uitkeringen aan cliënten, d.w.z. zo minimaal mogelijke hulpverlening. Dat is niet in het belang van hulpverleners.

In de nota wordt een belangrijke taak neergelegd bij huisarts en wijkverpleegster. Tevens de grootste zwakke schakel in het geheel. Hoe wil de gemeente invloed uitoefenen op de rol van de huisarts in de sociale teams?

In de nota wordt aandacht besteed aan het integreren van de persoonlijke verzorging met de overige ondersteuning voor het zelfstandig blijven wonen. Nu de staatssecretaris gekozen heeft om persoonlijke verzorging niet naar de gemeenten over te hevelen, is de vraag of gemeenten voldoende mogelijkheden en middelen krijgen om de gewenste vernieuwing van het sociale domein voort te zetten.

Over de mogelijke grenzen van de gebieden wordt niet gesproken. Het is wel van belang hoe die getrokken worden. En welke de criteria zullen zijn. Gaat het om het aantal inwoners, de geaccumuleerde verwachte problemen (is werklast), geografisch logische eenheden? Hebben ze een relatie met de indelingen die de gemeente hanteert bij andere beleidsterreinen? Hoe gaan die grenzen bepaald worden. Wij zijn van mening dat dat in samenspraak met de inwoners moet gebeuren.

Binnen die gebieden komen toegangspunten. De nota is enigszins onduidelijk of dat één of meer zullen zijn. Van belang is de bereikbaarheid van die punten. Moeten mensen fysieke grenzen als spoorwegen, doorgaande wegen oversteken? De punten moeten juist voor minder mobiele mensen gemakkelijk bereikbaar zijn. Ook dit is een aspect dat bij het bepalen van de grenzen meegenomen moet worden.

In de nota is geen aandacht voor diversiteit. Hoe zal men omgaan met taalproblemen, welke mogelijkheden blijven er voor mensen om hulp te krijgen die past bij hun levensbeschouwing of religieuze opvatting.

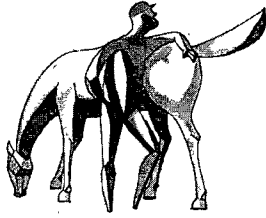
De zorg, de ondersteuning moeten veranderd worden. Dat wordt de opdracht vanuit het Rijk en ook wij zijn er van overtuigd dat zoals alles nu is georganiseerd niet optimaal is. Tegelijkertijd is de gemeente ook aan het reorganiseren, terecht want ook de gemeente moet veranderen. Maar het versterkt het gevoel dat niemand meer weet waar hij aan toe is. Enerzijds zijn we blij dat er nu weer 'een stip op de horizon' is gezet, anderzijds weten we niet hoe de weg naar die horizon loopt. En dat zorgt voor onrust en angst. Het vervolg op deze nota zal ons inziens dan ook concreter moeten zijn, aangeven wanneer welke stap moet worden gezet en wat we zullen aantreffen als we de stip bereikt hebben.

De gemeente is zich werkende weg aan het reorganiseren. Niet geheel onlogisch nu de gemeente zowel nieuwe taken krijgt als minder geld heeft. Maar het zorgt tegelijkertijd voor een grote onduidelijkheid bij de (actieve) inwoners. Je weet steeds minder bij wie je moet zijn, wat er gaat gebeuren. Dus is het belangrijk dat de gemeente ook duidelijkheid verschaft over haar eigen organisatie, welke verantwoordelijkheden de gemeente neemt en dat de gemeente daarover met haar ingezetenen communiceert.

Aan het eind van de nota staat een heel lijstje met onderwerpen die nog voor 2015 moeten worden uitgewerkt. "Met stoom en kokend water" beschreef iemand het proces. En er moet inderdaad haast mee worden gemaakt. Echter de zorgvuldigheid mag niet uit het oog worden verloren. En dan komt de vraag: Is het echt allemaal reëel om dit in zo'n korte tijd te doen en nog een schijn van geloofwaardigheid op te houden.

Namens de gezamenlijke adviesorganen,

Jaap Dijk, voorzitter WMO Platform Groningen

WMO Platform Groningen

Hoendiep 95
9718 TE Groningen
Telefoon: (050) 5713999
Fax: (050) 5773295
E-Mail: platform@wmo-
groningen.nl

Notulen Raad van Deelnemers 4 november 2013

Aanwezig

mw. van Schie (gemeente Groningen)
dhr. ten Doeschate (cluster GGz)
dhr. Kern (Sociale Zekerheid & Psyche)
mw. Boerma (cluster Wijken, Lewenborg)
dhr. Dijkhuis (cluster Wijken)
dhr. Bakker (cluster GGz)
dhr. Kerksen (cluster Kerken, KWMOB)
mw. Treu (cluster Wijken)
mw. Dokter
mw. Stadhouders
dhr. van der Graaf (Cluster Wijken, Laanhuizen)
mw. van den Berg (de Sprong, Lentis)
mw. van Dongen (cluster Kerken)
dhr. Hamming (cluster Ouderen)
dhr. Kremer
mw. Veele (cluster GGz)
mw. Diallo (cluster Migranten)
dhr. Dijk (WMO Platform Groningen, voorzitter)
dhr. Jonker (WMO Platform Groningen, secretaris)
dhr. Pronk (WMO Platform Groningen, penningmeester)
mw. Koppenol (cluster Mantelzorg)
dhr. Elzinga (WMO Platform Groningen, cluster Ouderen)
dhr. Verbree (WMO Platform Groningen, cluster Zorg en Wonen)
dhr. Bessem (WMO Platform Groningen, cluster Wijken)
mw. Kelder (WMO Platform Groningen, cluster LG)
dhr. Serier (WMO Platform Groningen, cluster Kerken)
mw. Tan (WMO Platform Groningen, cluster Ggz)
mw. Nieborg (WMO Platform Groningen, pr medewerker)
mw. Miedema (WMO Platform Groningen, secretaresse)

1. Opening/Vaststelling agenda

Dhr. Dijk opent de vergadering en heet iedereen welkom.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

- Er zijn een aantal afzeggingen binnen gekomen (o.a. mw. Bos en dhr van der Wis).
- Het Platform heeft een nieuwe pr medewerker (Marijke Nieborg).
- We hebben gelobbyd bij de gemeente tegen de korting van 10% op onze subsidie, en de korting is ongedaan gemaakt!
- We hebben voor de bestuursleden tablets aangeschaft, het scheelt veel papier en porto kosten.

3. Verslag Raad van Deelnemers 25 maart 2013

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Werkplan WMO Platform Groningen 2014

Vraag: hoe gaat het cluster Ouderen informatie over ouderen mishandeling verkrijgen?

Vershillende anderen clusters helpen mee met de signalering.

Vraag: wat is de bedoeling van het bij elkaar brengen van diaconieën en Stip medewerkers (cluster Kerken)?

Het gaat vooral om het uitwisselen van ideeën.

Het Werkplan 2014 wordt hierbij vastgesteld.

5. Begroting WMO Platform Groningen 2014

Dhr. Pronk geeft een toelichting.

De begroting voor 2014 wordt vastgesteld.

6. Datum volgende Raad van Deelnemers

De volgende Raad van Deelnemers zal tevens een verkiezingsdebat zijn i.v.m. de Gemeenteraadsverkiezingen en vindt plaats op maandag 3 maart 2014 ('s avonds).

7. De nieuwe wet

De kranten staan vol met allerlei dreigende veranderingen in de langdurige en informele zorg. Soms alarmerende, soms tegenstrijdige berichten. Wat er van waar is en wat niet is onduidelijk.

Er komt een nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Daarin verandert er nogal wat ten opzichte van de wet uit 2007. Uit proefversies en brieven van de staatssecretaris is wel ongeveer bekend welke kant het uitgaat.

We hebben Thérèse van Schie (beleidsambtenaar gemeente Groningen en lid van het landelijk Transitieteam) gevraagd om ons hierover te komen vertellen.

Stand van zaken

- Er ligt nog geen brief (wordt steeds uitgesteld)
- De budgetten zijn nog onbekend
- Wetsvoorstel ligt bij Raad van State voor advies
- Streven is erop gericht dat in januari de wet in de Tweede Kamer wordt behandeld
- Daarna in de Eerste Kamer
- Publicatie Wet in Staatscourant juli 2014

Wat is bekend

Per 1 januari 2014 gaan de volgende taken over:

- Dagbesteding
- Individuele begeleiding
- Kortdurend verblijf
- Beschermd wonen
- Inloop GGz
- Een gedeelte van de huidige regelingen voor inkomensondersteuning (CER en Wtcg)
- Mantelzorgcompliment

Wat is nog niet bekend

- Verzorging: overgroot deel (95%) gaat naar zorgverzekeringswet
- Palliatieve zorg: gaat vermoedelijk ook naar zorgverzekeringswet
- Zorg voor meervoudig gehandicapte kinderen
- Welk deel van beschermd wonen gaat naar gemeenten

De nieuwe Wet

Opdracht aan gemeenten

Gemeenten dragen zorg voor:

- De maatschappelijke ondersteuning en bevorderen in dit verband een goede toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking en de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen, teneinde te bevorderen dat burgers zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven
- De kwaliteit en de continuïteit van de voorzieningen

Wat moeten gemeenten doen

De gemeenten moeten opstellen

- Een beleidsplan
- Een verordening

Het beleidsplan moet bevatten

Voornemens gericht op het

- Bevorderen van sociale samenhang, toegankelijkheid, veiligheid en leefbaarheid, alsmede huiselijk geweld voorkomen en bestrijden
- Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
- Vroegtijdig vaststellen dat ingezetenen maatschappelijke ondersteuning behoeven
- Voorkomen dat burgers op maatschappelijke ondersteuning aangewezen zijn
- Bieden van algemene voorzieningen aan burgers die maatschappelijke ondersteuning behoeven
- Bieden van maatwerkvoorzieningen aan burgers die hier op eigen kracht of met behulp van anderen niet toe in staat zijn
- Bieden van maatwerkvoorzieningen aan burgers die zich op eigen kracht niet kunnen handhaven in verband met psychische of psychosociale problemen of omdat zij hun thuissituatie hebben verlaten

Het plan is er op gericht, dat

- Cliënten zo lang mogelijk in eigen leefomgeving kunnen blijven
- Cliënten die beschermd wonen of opvang ontvangen zo spoedig mogelijk weer in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven

Het plan geeft bijzonder aandacht aan

- Een zo integraal mogelijke dienstverlening op gebied van maatschappelijke ondersteuning, publieke gezondheid, jeugdzorg, zorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen
- De samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders die onder de ZVW vallen (bijv. huisartsen, wijkverpleegkundigen)
- De keuzemogelijkheden tussen zorgaanbieders in het bijzonder voor kleine doelgroepen
- De toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking

De verordening

Stelt de regels die noodzakelijk zijn voor:

- de uitvoering van het beleidsplan
- de besluiten die ter uitvoering moeten worden genomen
- de te verrichten handelingen

De verordening bepaalt in ieder geval

- Hoe en met welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt (i.p.v. compensatiebeginsel)
- Op welke wijze de hoogte van PGB wordt vastgesteld
- De eisen aan kwaliteit van voorzieningen
- De eisen aan aanbieders i.v.m. bestuursstructuur en bedrijfsvoering
- De eisen aan afhandeling van klachten t.a.v. gedragingen jegens een cliënt en de medezeggenschap
- De eisen die gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening

De verordening bepaalt tevens

Hoe burgers worden betrokken bij de uitvoering van de wet, zeker de wijze waarop zij:

- voorstellen voor beleid kunnen doen
- vroegtijdig gevraagd en ongevraagd advies kunnen uitbrengen bij besluitvorming
- ondersteund worden bij uitoefenen rol
- deel kunnen nemen aan periodiek overleg
- onderwerpen voor agenda kunnen aanmelden
- van adequate informatie worden voorzien

Verordening kan bepalen

- Het betalen van eigen bijdrage in kosten voor een algemeen of maatwerkvoorziening
  - Hoogte van eigen bijdrage en wijze waarop inkomen en vermogen worden betrokken
- Bij algemene maatregel van bestuur (door de staatssecretaris) worden regels gesteld m.b.t. eigen bijdragen aan maatwerkvoorzieningen
Eigen bijdragen worden geïnd door CAK

Bij verordening wordt ook bepaald

- Op welke wijze het college zorg draagt voor jaarlijkse blijk van waardering mantelzorgers

Algemene maatregelen en voorzieningen

- Sociale samenhang, toegankelijkheid, veiligheid en leefbaarheid, alsmede het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld
- Bevorderen en ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerswerk
- Algemene voorzieningen ter bevordering van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang
- Beschikbaarheid van cliëntondersteuning en 24-uurs beschikbaarheid van een luisterend oor

College draagt in ieder geval zorg voor

- Een steunpunt voor huiselijk geweld met als taken:
  - Meldpunt voor gevallen/vermoeden van huiselijk geweld
  - Zorgdragen voor passende professionele hulp
  - Het in kennis stellen van de politie van een melding
- Het college bevordert goede samenwerking tussen SHG (Stichting Huiselijk Geweld) en AMK (Advies en Meldpunt Kindermishandeling), de hulpverleners en politie

Maatwerkvoorziening

- Het college draagt er zorg voor dat aan personen die hiervoor in aanmerking komen een maatwerkvoorziening wordt verstrekt

Werkwijze na een melding (6 weken)

Onderzoek naar:

- Behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren
- Mogelijkheden eigen kracht/gebruikelijke hulp
- Mogelijkheden mantelzorg/sociaal netwerk
- Mogelijkheden algemene voorziening
- Mogelijkheden aanpalende domeinen
- Eigen bijdragen
- Welke mogelijkheden er zijn voor een PGB
- Cliënt verschaft gegevens die nodig zijn

Vervolg

- Cliënt krijgt weergave van uitkomsten van onderzoek
- Daarna kan cliënt een gemotiveerde aanvraag doen voor een maatwerkvoorziening
- College beschikt binnen 2 weken

Verdere opmerkingen

- Er komen nog steeds veranderingen in de wettekst
- De brief die er over moet komen is er nog niet, het wordt steeds uitgesteld
- Eigen bijdrage is een erg ingewikkelde constructie, het wordt gebaseerd op het belastbaar inkomen van 2 jaar eerder, dat levert soms problemen op, daar is bij de gemeente wel aandacht voor

- Mogelijkheid voor spoedeisende voorzieningen in de Wet Art 2.3.3 als er terstond opvang nodig is, passende tijdelijke maatregelen en daarna onderzoek, gaat vooral over veiligheid, maar niet alleen maar
- Het oneigenlijk gebruik van het PGB terug dringen
- Persoon Volgend Budget, de Sociale Verzekerings Bank heeft tot taak om alle PGB's te beheren
- Keukentafelgesprek heet nu onderzoek na een melding
- Wat is het grootste probleem van de gemeente bij uitvoering van deze wet: het moet op tijd klaar zijn en of dat gaat lukken?
- Een soort vangnet moet er wel zijn
- Ambtenaren zijn nu geschoold in de kanteling, er van uitgaan wat de burger kan, flexibel meedenken met de burger, maar wel in samenwerking met de hulpverleners/deskundigen/expertise

8. Rondvraag / Wvttk

De gemeente wordt veel sterkte gewenst met deze onmogelijke opgave.

9. Sluiting

Dhr. Dijk bedankt mw. van Schie, sluit de vergadering en wenst iedereen wel thuis.

Adviesraad

voor het gehandicaptenbeleid gemeente Groningen

Secretariaat

Postadres
Postbus 7081
9701 JB Groningen

Bezoekadres
Ged. Zuiderdiep 98
Groningen

Telefoon 050-367 8095

Email: adviesraadgehandicaptenbeleid@groningen.nl

Het college van B&W van de gemeente Groningen
t.a.v. wethouder J. Visscher,
Grote Markt 1
9712 HN Groningen

Datum : 19 november 2013
Ons kenmerk : 2013.11.19/TdR
Onderwerp : Reactie op de nota
'Met elkaar, voor elkaar'

Geachte mevrouw Visscher, leden van het college,

Bij deze zendt de Adviesraad voor het Gehandicaptenbeleid Gemeente Groningen u haar reactie op de nota 'Met elkaar, voor elkaar'. De Adviesraad heeft besloten zelf te reageren, nu zij zich niet kon vinden in het eerste deel van de reactie van het WMO Platform en de andere adviesorganen. Enige aanpassing daarvan bleek niet gewenst.

De Adviesraad merkt het volgende op bij 'Met elkaar, voor elkaar'.

- In z'n algemeenheid zien wij met de gemeente de noodzaak van de notitie; vernieuwing, ingegeven door bezuinigingen.
- In de richting, die in de notitie wordt gegeven, alsmede de kaders, waarbinnen de gemeente denkt dat de vernieuwing in het sociale domein plaats moet vinden, kunnen wij ons -onder de gegeven omstandigheden- vinden.
- Ook uit deze notitie blijkt een hoog ambitieniveau; in de praktijk zal dat nog toenemen. Wij raden aan te waken voor 'doorschieten'. Het gevaar bestaat dat 'participatie', 'eigen kracht', 'zelfredzaamheid', e.d. bewust of onbewust etiketten gaan worden voor kortzichtige besluitvorming over hulpvragende burgers. Wij pleiten voor zorgvuldigheid en een goede afweging van feiten en omstandigheden van concrete gevallen.
- De slaagkans van deze veranderingsoperatie zal (verder) afhangen van de uitvoerenden: de gemeente, het maatschappelijk middenveld en de burgers.

- De zelf- en samenredzaamheid moeten toenemen door inschakelen van het netwerk van de burger. Daarbij speelt de inzet van vrijwilligers een grote rol. De professionele ondersteuning moet worden teruggedrongen. Wij pleiten voor een goede kwaliteitsbevordering, -borging, -bewaking, e.d. van de niet professionele hulp. Ook de continuïteit van die informele zorg dient te worden gewaarborgd. De vrijwilligheid zou immers wel eens kleiner kunnen zijn, dan het lijkt.
- In de nota wordt samenhang vaak genoemd. Dat zal veelal neerkomen op (een goede) samenwerking tussen partijen. Wij pleiten voor een goede borging van de procedures, bevoegdheden, afbakening van taken, e.d. Op blz. 3, vierde alinea van de nota wordt er al gewag van gemaakt. Wij -alle goede ambities ten spijt- voorzien -toch- eerder een toename van de kosten (materieel en immaterieel), dan de beoogde bezuiniging.
- 'De zorg normaliseert en ontmedicaliseert' (blz. 6). Tot op heden is 'het medisch etiket' de enige objectieve toegang tot ons zorgstelsel. Ons inziens mag ontmedicaliseren (wat daar verder ook van zij ...) niet leiden tot subjectivering, waarvan willekeur de uitkomst kan zijn. Dat -op zijn beurt- zal tot toenemende juridische procedures (juridisering) leiden; daarmee ook toenemende kosten.
- Wij vragen ons af, hoe gebiedsgericht, wellicht 'gesloten' de wijkteams zijn. Geslotenheid voor anderen dan wijkbewoners zou een drempel kunnen zijn. Wellicht zijn er 'gebiedsoverschrijdende' burgers. Bij openheid: wordt er gescreend (registratie) op zgn. shoppers.
- Wij maken ons zorgen over de 'kinderziektes', die tijdens het veranderproces en daarna de kop op zullen blijven te steken.
- Wij hopen erop dat er uiteindelijk een goede sociaal-zekerheidsrechtelijke infrastructuur ontstaat, waarbinnen hulpbehoevende burgers, die hulp kunnen krijgen, die zij nodig hebben.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad voor het Gehandicaptenbeleid Gemeente Groningen,

Mw. I. Mulder, voorzitter

I.a.a. diverse betrokken beleidsmedewerkers, andere adviesorganen

Gemeente Groningen
T.a.v. het college van B&W en de gemeenteraad
Postbus 268
9700 AG Groningen

Onderwerp: Reactie op de nota 'Met elkaar voor elkaar'

Groningen, 6 november 2013

Geacht college van B&W en gemeenteraad,

Met belangstelling hebben wij de discussienota 'Met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociale domein' gelezen. Wij zijn niet op voorhand tegen uw keuze om meer wijkgericht te willen werken, maar wij missen in de nota een essentieel punt om daarvan een succes te kunnen maken. Namelijk: de visie van de wijkbewoner. De nota die nu voorligt ademt ons inziens te veel de sfeer van ambtenaren en professionals en de gekozen opzet is vooral ingegeven door bezuinigingen. Wij stellen voor om de nota op de volgende drie punten anders in te steken.

Doelgroep

Uit de nota wordt niet duidelijk wie precies met de doelgroep wordt bedoeld. Gaat het alleen om Jan of hebben Klaas en Piet er ook mee van doen? Het lijkt ons goed om eerst de doelgroep inzichtelijk te maken. Zodra dat bekend is, is een logische vervolgstap om in gesprek te gaan met deze mensen. Daarvoor moet de tijd worden genomen. Eerst moet hen in begrijpelijke taal worden uitgelegd wat er speelt. Daarna moeten zij de kans krijgen om hierover na te denken, zodat zij op een later moment hun wensen en behoeften kenbaar kunnen maken. Hieruit zou zomaar eens naar voren kunnen komen dat zij niet met al hun 'problemen' in de wijk geholpen willen worden in verband met de privacy. Deze werkwijze geeft de doelgroep goed de kans om mee te denken, waarmee het draagvlak voor het nieuwe beleid wordt vergroot. Het wijkt in ieder geval af van de huidige ingeslagen koers: op 17 oktober in de Groninger Gezinsbode een oproep plaatsen dat mensen zich voor 24 oktober kunnen aanmelden om op 31 oktober mee te denken over plannen om de toegankelijkheid van de sociale voorzieningen te verbeteren. O ja, vol=vol! Op deze manier wordt de doelgroep in onze ogen niet bereikt. Toch lijkt het ons van wezenlijk belang dat de doelgroep het nieuwe beleid steunt. Zij krijgen er immers mee te maken. Ons advies: betrek hen nadrukkelijker bij het opstellen van het nieuwe beleid.

Eindbeeld

Uit de nota wordt niet duidelijk waar de gemeente over 10 jaar wil staan. In de nota is vooral aandacht voor het feit dat Rijk en provincies taken gaan overdragen naar de gemeenten, terwijl niet de huidige geldstromen mee overgeheveld worden. Kortom, er moet worden bezuinigd. Met bezuinigingen kan op verschillende manieren worden omgegaan. De manier die is gekozen in de nota spreekt ons niet zo aan. Wij zien liever dat de gemeente eerst met alle direct betrokkenen een stip op de horizon zet, zodat duidelijk wordt hoe het beleid er in bv. 2025 uit zou kunnen zien. Vervolgens is het de kunst om samen te bekijken welke onderdelen van dit toekomstige beleid anno 2015 gerealiseerd kunnen worden uitgaande van het beschikbare budget. Zo ontstaat een ingroeimodel met als doel uit te komen bij het geformuleerde eindbeeld. Afhankelijk van de middelen (zowel geld als menskracht) die beschikbaar zijn en de onderwerpen die het belangrijkste worden gevonden, kan dit naar ons idee betekenen dat wijkgericht werken wellicht niet meteen wordt ingevoerd. Invoering van wijkgericht werken kan ook gestalte krijgen in 2016, 2017 of later. Wijkgericht werken is immers geen doel op zich, het is een middel om een doel te bereiken. Ons advies: maak duidelijk waar we in 2025 willen staan en welke stappen we in 2015 kunnen zetten om het eindbeeld te bereiken.

Hulpverleners

De nota doet een groot beroep op vrijwilligers. Vanuit de bezuinigingen geredeneerd, is dat een logische gedachte. Maar is het reëel om zoveel van vrijwilligers te vragen? En hoe kijken de potentiële vrijwilligers daar zelf tegen aan? Is er met hen over gesproken of gaat de gemeente er gewoon vanuit dat het wel zal gebeuren? Hoe cru het ook mag klinken, maar volgens ons is een vrijwilliger misbaar. Het is uiteraard erg plezierig dat bewoners zich vrijwillig willen inzetten voor een sociale wijkteam en/of familie en bureaus de helpende hand willen bieden. Maar hulpverlening (vrijwel) uitsluitend verricht door vrijwilligers kan nooit gegarandeerd worden. Vrijwilligers kunnen (en mogen) immers per situatie

beoordelen of zij wel of geen diensten verlenen. Daarnaast is het de vraag of er steeds voldoende vrijwilligers voorhanden zijn. De beste manier om de continuïteit van zorg- en hulpverlening te garanderen, is naar onze mening betaald (dus regulier) werk. Wij laten hierbij in het midden of iemand in dienst zou moeten zijn van een werkgever of dat het weer mogelijk wordt dat mensen 'zwart' bijverdienen, zoals enkele jaren geleden gebruikelijk was voordat de huishoudelijke hulp via de thuiszorgorganisaties ging lopen. Wat ons betreft blijft het aantal managementfuncties in de nieuwe opzet beperkt tot een minimum, evenals het aantal overlegmomenten. Op die manier komt budget vrij om extra ondersteunend c.q. uitvoerend personeel in te kunnen zetten waar de doelgroep direct baat van heeft en waardoor vrijwilligers ontlast worden. Ons advies: houdt de organisatiekosten laag, bezuinig niet op uitvoerend personeel en vraag vooral niet te veel van vrijwilligers als je hen op de langere termijn wilt binden aan het te voeren beleid.

Voorgaand in het kort onze belangrijkste opmerkingen op de nota 'Met elkaar voor elkaar'. Uiteraard lichten wij onze visie graag persoonlijk aan u toe, want een brief is daartoe eigenlijk niet het meest geschikte middel. Dat is ook meteen de reden waarom wij niet de enquête over dit onderwerp hebben ingevuld. Wij konden daarin onze visie niet kwijt. De vragen inclusief de antwoorden waaruit gekozen kan worden, gaan uit van een andere denkrichting.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van de Bewonersorganisatie Oosterpark
p/a Treslinghuis
Klaprooslaan 120
9713 SW Groningen

Met elkaar voor elkaar

Bijeenkomst 31102013

Groep 5 Gentzaal. gespreksleider Alfons Boer

1 Edwin Herfst	inwoner	
2 Ali Flikkema	divisiemanager	Gemeente Groningen
3 K. Pilkes	clustermanager	Accare
4 Jan Peter Siegel	uitvoerende	Sociaal team Beijum
5 Bouke Spijkerman	cliëntenraad	VNN
6 Johan Prins		De Zijlen
7 Andrea Bergsma		Bureau Jeugdzorg

Aandachtspunten

- Goede afspraken tussen wijkteams en de huisarts
- Afstemming onderwijs en wijk(bewoners) →schotten
- Het leven van de mensen beperkt zich niet tot de wijk: houd hier rekening mee!
- Houd rekening met privacy (bijv. uitwisseling huisarts →wijkteam)
- Spanning tussen "het nieuwe werken" en wettelijke kaders (vorige punt over privacy)
- Niet alle problematiek (sores) wil je kwijt in je eigen wijk (bij bekenden????)

Sterke punten

- Integreren overlegstructuren in de wijk
- Wijkbewoners verantwoordelijk maken / activeren
- Eigen kracht aanspreken
- Eén centraal punt in de wijk

Wat moet hetzelfde zijn?

- Basispakket
- Maak logische geografische eenheden en zorg voor één centraal punt per gebied
- Gelijke deskundigheid
  - Sociale kaart kennis
  - Beschikbaarheid vanaf 2e lijn: expertise over het specialistische aanbod
- Beroepskrachten "basisopleiding"
  - Doelgroepherkenning
- Korte lijnen / persoonlijk contact
  - Team en schil

Met elkaar voor elkaar.

Bijeenkomst 31102013

Groep 7 Deventerzaal, gespreksleider Dieuwke van der Wal

1 Jan v Donkersgoed	leidinggevende BEZINN
2 Tessa van Leeuwen	leidinggevende GGD Gemeente Groningen
3 Sjoerd Sipma uitvoerende	Sociaal team Beijum
4 Andries Kroese	cliëntenraad Zorgbelang
5 Hans Nijhoft	Wijkzorg
6 Harriet van Ellen	BJZ en Zorg voor Jeugd

Aandachtspunten

- Hoe zorg je voor een andere mentaliteit / insteek bij de burgers. Wees zichtbaar, faciliteer buurtfeest.
- Hoe benader je zorgmijders en hoe voorkom je "valse" melding
- Dilemma: eigen kracht en ingrijpen bij onveiligheid t.o.v. kind
- Hoe behouden we zicht op kwaliteit van zorg
- Verband / verbinden van sociale teams met CJG?
- Niet alleen secundair preventief, vooral ook primair preventief (vroeg begonnen is veel gewonnen!)
- Als het geld niet is geoormerkt, wie houdt dan toezicht/overzicht waar de WMO gelden heen gaan
- Hoe/wie brengt kwaliteit van netwerk in kaart?
- Rol vrijwilligers is een kwetsbare
- Kijk op inkoop
- Kengetallen stad/regio

Sterke punten

- Ruimte voor kleinschalig vraag / aanbod
- Systeemdenken!
- Nieuwe blik op de burger; niet alleen in beeld als hij/zij een vraag heeft
- 0,9 – 105!
- Gezamenlijke aanpak
- Eén kind / één gezin / één regisseur
- Bundeling van krachten versus langs elkaar heen werken
- Samen optrekken
- Eigen waarde wordt versterkt
- Bewustwording bij allen
- Optimalisering wijkgerichtheid (hiermee kan het nog wijkgerichter)
- Visie: denken vanuit kracht en mogelijkheden i.p.v. problemen en onmogelijkheden
- Professional + burger
- Potentie (eigen kracht) benutten
- Dichtbij

Wat vindt u van het organiseren van de ondersteuning per wijk?

- Zorg voor optimale schaal (geen anonimiteit)
- Wat als bewoner verhuist (en zelfde ondersteuner wil)
- Netwerk bewoner staat niet gelijk aan wijk. Het is wel logisch op schaal wijk te organiseren.

Wat zou hetzelfde moeten zijn in alle gebieden?

- Aanpak naar bewoners toe die geen netwerk hebben.

Wat vindt u van het gebruik maken van de kracht, kennis en kunde van de bewoners zelf en het eigen netwerk?**Hoe kan er zo goed mogelijk gebruik gemaakt worden van de kracht, kennis en kunde van de bewoners?**

- Nederigheid en professional (ego aan de kant)
- Bij signalen die afgegeven worden vragen of zelf al contact is gezocht
- Praten met bewoners i.p.v. over bewoners
- Ontmoeting – contact organiseren / faciliteren Kijk naar wat mensen kunnen.
- Faciliteer als overheid de beweging i.p.v. in de weg gaan zitten

Met elkaar voor elkaar.

Bijeenkomst 31102013

Groep 2 Dinantzaal, gespreksleider Els Bruinewoud

1 D. Jonas	inwoner	
2 Anne Bos	leidinggevende	Zorgprofessional, regio coöperatie Groningen
3 Ingrid Bousema	manager	Zorg en activering Werkpro
4 D. Jagersma	uitvoerende	Accare
5 Greetje Baas		Soc. Team Hoogte Ind. Buurt
6 Roelof Jonker		WMO Platform

Wijkgerichte ondersteuning d.m.v. sociale teams

- Dichtbij in de wijk is goed, maar dichtbij heeft twee kanten:
  - Dorpse karakter, alles van elkaar weten, sociale controle
  - Sociale cohesie
- Mensen willen niet alles in de wijk, bijv. (kinder) mishandeling, verwaarlozing, pornoverslaving → schaamte
- Altijd keuzevrijheid voor mensen wanneer er bijv. geen klik is met soc. Werker ("aan de voorkant mogen mensen niet zelf weten waar ze heen gaan voor ondersteuning, aan de achterkant wel")

Algemeen

- Inzet van vrijwilligers is aandachtspunt
- Denk aan goede klachtenprocedure
- Benaming is verwarrend: Sociaal Team, Sociaal Wijkteam, GBA
- 1 gezin 1 plan is goed, maar hoeft niet altijd voor iedereen toegankelijk te zijn, bijv. bij huiselijk geweld. Denk ook aan de afgeschermden delen van het plan.
- Regie bij burger. Niet iedereen kan dat. Goed kijken wat mogelijk is.

Functies sociale wijkteams

- Oppassen dat er niet teveel taken bij soc. wijkteams komen
- Hoe richt je sociale teams in?
- Niet te grote teams
- Sociaal wijkteam wel generalistisch werken, maar niet specialistisch, bijv. Jeugd/ volwassenen, psychiatrie etc.
- Op deze manier wordt expertise en passie van de medewerkers benut
- Vraag: hebben we in 2015 voldoende medewerkers die op deze manier kunnen werken?
- Aandacht voor scholing! Ook voor HBO's
- Wie heeft regie en verantwoordelijkheid? Vnl. bij kinderen moet dit goed geregeld (i.v.m. veiligheid).
- Suggestie van iemand: Multi-probleem aanpak niet in de wijk, maar stedelijk. Dus geen onderdeel van sociale wijkteam (a la Leeuwarden en Rotterdam)

Sterke punten

- Dichtbij
- Eigen kracht cliënt / systeem
- Keus gebiedsgebonden werk
- Meedenken aan oplossingen
- Regie dossier
- Terugdringen rol grote instellingen
- Kloppen eerder aan: Laagdrempelig
- Hulp sneller op gang

Aandachtspunten

- Sociale samenhang bevorderen
- Vertrouwen in de burger
- Concrete organisatie
- Eigen kracht
- Kwaliteit en deskundigheid
- Ruimte nieuwe/kleine aanbieders
- Wordt er niet te lang doorgedaan/ gewacht met verwijzen?
- Wachtlijst bij sociaal team
- Te grote case-load
- Wat verwacht je van eigen kracht (grenzen)
- Indicaties
- Niet gewassen worden door de buurvrouw
- Coördinatie – eindverantwoordelijk
- Wanneer is eigen kracht genoeg geweest?
- Zorgwekkende zorgmijders
- Diversiteit / sociale controle

Met elkaar voor elkaar**Verslag werkgroep 1 van 31oktober****Deelnemers:**

1. Renee Blaauw (Humanitas)
2. Ina Bouius (jeugdreclassereng LdH)
3. Bernadette Diekstra (COP)
4. Harry Bos (zzp. Er ZONN, ex-delinquenten)
5. Mevr. H. Wissink (burger , NAH)
6. Lieuwe van Welie (Noorderbrug)
7. De heer .... (dir. Buurtzorg, BSD?, Fr,Dr en Gr, directeur)
8. Harm Brouwer (voorzitter)
9. Peter Teesink (concerndirecteur)

Flaps:

Sterke punten nota voor elkaar:

- Zorg in de wijk
- Laagdrempelig, zorg in de wijk, herkenbaar punt
- Dichtbij voor ouders en kinderen
- 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur/coördinator
- Biedt mogelijkheden denkkader echt te veranderen vanuit de samenleving
- Verbinding in de wijk
- Redelijke visie op inrichting
- Client centraal
- Verbinding met de wijk
- Verbinding met de burger

Aandachtspunten:

- Maak teams niet te groot (meer in de schil)
- Klanttevredenheids onderzoek
- Ambulante GGZ/ex-delinquenten tussen wal en schip
- Veel aannames
- Geen richting om om te gaan met PV en BG
- Te veel vanuit beroepsmatige zorg en niet vanuit zelf oplossend vermogen van de samenleving
- Te veel structuur te weinig cultuur
- Zal iedereen wel de juiste zorg krijgen (vooral de kwetsbaarsten)
- Verbinding met buitenschil. Wie heeft de regie?
- Hoe om te gaan met huidige marktwerking?

Vier vragen:

1. Gebiedsgebonden organisatie

Hoewel de meeste de organisatievorm niet het belangrijkste van de verandering vinden was er breed draagvlak voor een gebieds-/wijksgewijze opbouw van de zorg. Vooral een goed herkenbaar en laagdrempelig contactpunt werd als zeer belangrijk gezien.

2. De functies in het GBA

Hier is niet echt over gesproken. Er is meer gesproken hoe de bestaande(of nieuwe) instellingen hier een plek in krijgen of hoe de organisaties de verbinding moeten leggen met het GBA. Groningen heeft eerder te veel dan te weinig van deze organisaties. Er moet een weg gevonden worden dit probleem op te lossen. De meesten kiezen voor gemeentelijke regie in het GBA. De meesten zien ook dat de komende veranderingen grote gevolgen voor de bestaande organisaties moeten hebben. Zij zagen dit niet als bezwaar. Er moet een verkleining in het volume van de professionals komen en een vergroting van burgerkracht/vrijwilligers. Men kwam niet uit de vraag wie hoofdaannemer zou moeten worden. De regiefunctie moet vanuit het GBA worden georganiseerd.

3. Wat zou in elk GBA hetzelfde moeten zijn

Hier is ook niet veel over gesproken. In ieder geval moet in elke wijk een duidelijk herkenbaar inlooppunt, breed en laagdrempelig. Men stond open voor experimenteren en dus (tijdelijk) verschillen in de GBA's toelaten. Kijken wat werkt, ervaren leren.

4. Minder geld. Meer eigen kracht

Een deel van de groep maakte zich zorgen over de terugloop van mogelijkheden in de zorg (voor de mevr. Met NAH waren de mogelijkheden al beperkter aan het worden). Ook voor mensen die lastig zijn in de buurt, verslaafden en dergelijke en mensen met justitieel verleden heeft men zorgen.

Voor wat betreft eigen kracht waren de meeste van mening dat hier nog ongekende mogelijkheden liggen. Er is al heel veel, en dit kan nog veel beter gefaciliteerd. Dwang helpt niet, verleiden met mogelijkheden wel. De meerderheid was voor een omkering: niet uitgaan van de professional die hulp in roept van de vrijwilliger meer uitgaan van de civil society die professionals inschakelt als het echt nodig is. De civil society regisseert en de professionele wereld ondersteunt op afroep. Humanitas zou in dit perspectief experimenteel de hoofdaannemer kunnen zijn. Ook coöperaties behoren tot kanshebbers voor regie/hoofdaannemer.

Overige thema's en opmerkingen:

- De verantwoordelijke samenleving komt er aan. Vooral veel te leren van het platteland met dunne zorgstructuren. De samenleving richt zich op. Dit gebeurt minder in de stad. Vanwege het overaanbod van instellingen is eigen kracht nog lang niet nodig. Toch was men optimistisch om dit ook in de stad te stimuleren.
- Stad moet nog meer kijken hoe ze vrijwilligers kan ondersteunen; scholing, professionals als rugdekking en adviseur en niet als de persoon die het over neemt. Steunen maatjesprojecten, crowd caring op het web, in de wijk zijn er heel veel ruil-activiteiten voor elkaar te organiseren, laat mensen doen wat ze leuk vinden en goed in zijn, er was het idee om bij crowd caring als overheid de invallers (mogen professionals zijn) te organiseren zodat de zorgvraag ook beantwoord kan worden als er geen vrijwilliger beschikbaar is. Dit geeft veel vertrouwen voor mensen die een zorgvraag in de cloud plaatsen.
- Begin altijd vanuit het sociale netwerk en laat daar de regie.
- Maak ook sociale teams randvoorwaardelijk in plaats van de regievoerende professionals.
- Daag organisaties uit samen met een plan te komen en bedenk niet alles zelf
- Beroep op de gemeente om de marktwerking te verlaten en samenwerking als voorwaarde te stellen.
- Het resultaat moet bij de burger neerslaan. Leg ook daar vooral de nadruk bij resultaatmeting
- Er is nog veel bewustwording nodig, gemeente investeer daar ook in!!

Met elkaar voor elkaar**Bijeenkomst d.d. 31 oktober 2013 / Opbrengst Groep 6****Groep 6 Gentzaal, gespreksleider Hans van der Meijs**

1 Rein Koopman	regiomanager Ommelanden Mee
2 Marc Conradi extern adviseur	ELANN
3 Mark Jongbloed	teammanager VNN
4 Robert de Witcliëntenraad	MJD
5 Yvonne Beishuizen divisie manager	GGD Groningen
6 Klara van Zoest	Bureau Jeugdzorg
7	Leger des Heils
8	Jeugdzorg

Sterke punten

- Laagdrempelig, breed team, integrale benadering
- Lokaal gericht, dichtbij de mensen (het gezin)
- Samenwerking vanuit verschillende disciplines (vakgebieden)
- 1 gezin, 1 plan, 1 aanspreekpunt
- Meer denken vanuit de klant
- Mogelijkheid in de verschillende wijken een gedifferentieerd aanbod te organiseren
- Kanteling in relatie tot eigen kracht van inwoners, meer eigen regie werkt positief, wel grenzen

Aandachtspunten

- Hoe dit grove plan handen en voeten geven
- Specifieke positie van de kinderen, het recht van het kind
- Schakel naar het opschalen naar specialistische zorg (kennis, juiste moment)
- De verschillende protocollen en kaders van de diverse instellingen
- Communicatie onder teamleden en de schillen eromheen (hoe regelen en borgen)
- Betrokkenheid huisarts en positie wijkverpleegkundige
- Preventie in brede zin is onderbelicht, betrekken van JGZ als vindplaats
- Onderwijs komt, vreemd genoeg, in de notitie bijna niet voor
- Extra aandacht voor de inwoners die niet zelf om hulp vragen
- Op welke manier worden inwoners betrokken bij de wijk, ook als input voor beleid en acties
- Voor herkenbare informatiepunten aansluiting zoeken bij buurt- en cultuuraccommodaties
- Op welke wijze de verschillende fasen c.q. activiteiten monitoren

Huisarts

Huisarts heeft op dit moment met teveel partijen te maken in de wijken, daartegenover hebben partijen in onvoldoende mate de huisarts in beeld. Wijkverpleegkundige kan daarin een makelaarsrol vervullen. Een rol zou weggelegd kunnen worden voor de JGZ-arts. De positionering van de huisarts moet aandacht krijgen, bespreekbaar gemaakt worden.

Met elkaar voor elkaar,

Bijeenkomst 31102013

Groep 8 Deventerzaal, gespreksleider Mieke Heeringa

1 Winnifred Hilbers	leidinggevende	GGD Gemeente Groningen
2 Henriette Klein	uitvoerende	De Zijlen
3 Jacob Bolhuis	gemeenteraadslid	
4 Rudy Koks	teamleider Soc.Team	MJD
5 Bart Slagter		Werkpro
6 Frank Vogel		HVD Groningen

Aandachtspunten

- Netwerk burgers; niet altijd sterk
- Betrokkenheid van de burger
- Privacy
- Ruimte
- Risico's die een politiek bestuurlijke omgeving met zich meebrengt in de Jeugdzorg
- Niet teveel 'dichtregelen'. Laat de professional het uitvinden
- Grote teams
- Ik mis het thema werk en participatie
- Hoe waarborg je 'gelijke behandeling?'
- Top van de piramide is breder
- Hoe betrekken we de buurtbewoners? Meer mensen als vrijwilliger
- Communiceren
- Clustering
- Wijkorganisaties (bestaande)

Sterke punten

- Eigen kracht
- Korte lijnen
- Integrale aanpak
- Gelijkwaardig
- Laagdrempelig
- Pionieren
- Dicht bij de burger
- Eigen buurt
- Verantwoordelijkheid van alle burgers
- Als professional leer je de wijk en de mensen kennen
- In de buurt zitten en samenwerken met alle professionals (multidisciplinair)

Vragen

1. Hoe dichterbij; hoe beter.
  - Behapbaar, menselijk, ontmoeting.
  - Hoe kleiner het gebied; hoe meer verbonden.
  - Sociale Teams gaan ook echt de wijk in? (Team op meer plekken? Fysieke plek?)
2. Het brengen ontbreekt (bijv. "ik wil vrijwilligerswerk doen?")
3. Zo weinig mogelijk gemeenschappelijk
  - In het hoe mag het verschil zitten
  - Rechten overal hetzelfde? Bijv. Veiligheid niet in het geding
  - Gedragsregels. Transparantie. Niet spreken over mensen als ze er niet bij zitten, tenzij... Is wel moeilijk om problematiek met een gezin te bespreken.
4. Wijkorganisaties = kans > Vrijwilligers; ogen, oren, samenwerken > flex schil GBA
  - Sociale Teams: zoeken, kennen, structuren overleggen, organisaties
  - Vrijwilligers 'belonen: Status, beloning, verleiden, motiveren

- Niet te veel dichtregelen: prof en burgers samen kijken wat werkt (ook eigen kracht!)

Met elkaar voor elkaar**Bijeenkomst 31102013****Inspiratiegroep 4, gespreksleider Thea Sytsma****Deelnemers**

Dirk Boddeus (inwoner, en medewerker SoZaWe)

Bob de Boer (manager Noorderbrug)

Auke Faber (medezeggenschapsraad de Zijlen/ouder)

Jenneke Weber (manager Bezinn)

Henk Lanting (inwoner, medewerker GGD)

Alex Tillema (manager COP-groep)

Thea Sytsma, (gemeente, voorzitter)

Positieve punten

- integrale aanpak, 1 plan, 1 casemanager
- 1 dossier verantwoordelijke
- samen gevoel
- het creëren van breed draagvlak en het feit dat iedereen betrokken wordt (in ieder geval de poging daartoe)
- het feit dat de regie in eerste instantie bij de cliënt zelf ligt, cliënt wordt als uitgangspunt genomen
- inzet van burgers in de samenleving en buurt, onderlinge betrokkenheid vergroten
- de notitie biedt goed overzicht, alle aspecten worden aangekaart
- goed dat er wordt nagedacht over hoe het werk, beter, goedkoper en sneller kan
- het betrekken van burgers bij de totstandkoming van de nota is prima
- kans op langs elkaar heen werken wordt kleiner

Aandachtspunten

- de nota is erg vanuit een organisatie besturingsmodel geschreven de bezieling en gezichtspunten vanuit de bewoner missen
- zorg voor volume van gespecialiseerde dagbesteding op wijk/gebiedsniveau, is dat wel haalbaar op een dergelijk kleinschalig niveau
- onduidelijk wat verstaan wordt onder inkoop van gespecialiseerde zorg
- de 2 de lijn wordt ver weg uit het zicht geplaatst en veelal wordt gesproken over kortdurende gespecialiseerde zorg, maar het gaat ook over langdurige gespecialiseerde zorg
- een contactpersoon/casemanager heeft ook nadelen, het creëert bijvoorbeeld afhankelijkheid van één persoon (neem deze risico's ook mee in de plannen)
- het feit dat een vrijwilliger de eerste beoordeling doet (dus een soort triage), en op basis van deze beoordeling een professional inschakelt is erg risicovol: niet doen!
- De schaalgrootte van de buurt/ het gebied is voor een aantal dagvoorzieningen te kleinschalig/te beperkt, er is meer dan de stad (bv de zorgboerderijen buiten de stad)

- Het totaal plaatje wat in de nota geschetst wordt, is vleesch noch visch, geeft onvoldoende richting
- Het lijkt of het totaal plaatje teveel achter de tekentafel tot stand gekomen is
- De nota straalt 'sociale wenselijkheid' uit
- Het lijkt of er alleen nog maar welwillende burgers zijn, de calculerende burger is niet uitgestorven, houd daar ook rekening mee
- Weinig preventie (twee keer gezegd) terug te vinden in de nota, staat ook niet bij de prestatie indicatoren
- Weinig aandacht voor kwetsbare burgers (zorgmijders) die geen hulpvraag hebben
- Er wordt gesproken over clusters in de sociale wijkteams, hoe ziet dat er dan uit? Want er wordt ook gesproken van alle disciplines in één team => dat is niet duidelijk
- Hoe regel je scholing en deskundigheidsbevordering en draag je zorg voor kwaliteit, denk daarbij ook aan wettelijke kaders
- Heb aandacht voor de deskundigheid van BJZ in de toegang
- Betrek de huisartsen vanaf het begin
- Kies voor een interventie aanpak, i.p.v. een interventie team. De aanpak betekent dat je de deskundigheid incorporeert in de sociale wijkteams (en niet apart een stedelijk team inzet), en/of tijdelijk invliegt in het sociale wijkteam. Het risico van een stedelijk team is dat alle lastige kwesties over de schutting worden gegooid
- Op basis van welke criteria stel je het sociale wijkteam samen
- KIES NU GELIJK VOOR EEN GOEDE NAAM, EN BLIJF DIE VANAF NU CONSEQUENT GEBRUIKEN (alle deelnemers vinden de benamingen onduidelijk en inconsequent)
- Hoeveel geld hebben we er voor over, en wat voor keuzes maakt de gemeente ten behoeve van het Sociaal Domein
- We gaan ervan uit dat de namen die genoemd zijn in de nota voorbeelden zijn? Heel veel namen van instellingen ontbreken zoals NOVO, de Zijlen, zitten die ook in de sociale wijkteams?
- Gooi niet alle doelgroepen op één hoop, maar heb oog voor doelgroepen en specifieke problematiek
- Soms lijkt het of we van voor af aan beginnen, behoud ook het goede, en gooi het kind niet met het badwater weg
- Hoe behouden we relatie met de scholen en vooral het VO, dat is gebiedsoverstijgend, hoe worden de sociale wijkteams daaraan gekoppeld?
- De pilot sociale teams, dat moet lukken. Zijn er überhaupt nog andere opties denkbaar en bespreekbaar? En staat de gemeente daar open voor?
- Veel burgers zijn al actief, maar dit staat niet altijd in de dossiers
- Is iedere burger wel in staat regie te voeren? Zijn er niet te hoge verwachtingen?
- Is het zoals het nu is uitgedacht betaalbaar? Ook op lange termijn? Hebben we concreet zicht op wat we 'inwinnen'? Ook voor de langere termijn?
- Hoe ver gaat de samenwerking binnen de sociale wijkteams en wat is de positie van SoZaWe daarin?
- Kunnen we één gezin, één plan wel waarmaken, met allemaal deeltijd werkers met kleine contracten? De continuïteit is dan niet gewaarborgd

Aanvullingen: functies sociale teams (vraag 2)

Toegang: Het is een risico om in de toegang met vrijwilligers te werken. Hoe je het ook omschrijft het eerste contact vindt plaats met een vrijwilliger en dan doet de vrijwilliger ook de triage (beoordeling). Dat moet en kun je niet aan vrijwilligers overlaten. De triage hoort thuis bij een deskundige professional.

Uitvoering van ondersteuning: zorgen zijn er over het generalistisch werken, is er wel voldoende expertise in huis, als je op die manier gaat werken. Niet iedere professional is daarvoor toegerust, het scholingsprogramma moet heel goed geborgd zijn en continu punt van aandacht zijn. Ook zijn er zorgen over het te lang 'door rommelen' in het voorliggend veld, wordt er wel tijdig doorgeschakeld

naar de tweede lijn? Hoe gaan we dat goed organiseren? De samenwerking met de 1 ste lijn (dus het sociale wijkteam) en de tweede lijn moet heel goed worden uitgewerkt, hoe krijgt dat vorm?

Is op sociaal wijkteam niveau te organiseren dat er voldoende capaciteit/ kwaliteit aanwezig is (is het schaalniveau daar voldoende voor?) om de gehele eerste lijn uit te voeren?

Regiefunctie: burger aan zet, prachtig, maar overschatten we dat niet? De hele kanteling vraagt tijd, mensen zijn niet zo opgevoed. Regie bij een professional leggen heeft ook nadelen, benoem die en houd daar rekening mee, o.a. afhankelijkheid van één persoon, geen objectiviteit meer en niet te realiseren omdat mensen deeltijd werken.

Aanvullingen: wat zou hetzelfde moeten zijn (vraag 3)

Deze vraag suggereert dat er verschillen ontstaan in de wijken, dat is een glijdende schaal! Dat je in de ene wijk wel een bepaalde ondersteuning krijgt en als je in een andere wijk woont niet. Dat is een voorbepaling, dat is niet goed.

Wordt vervolgens genuanceerd; op basis van wijkanalyse en kenmerken bepaal je wat nodig is in een wijk, in een wijk met allemaal gezinnen, zet je niet standaard drie ouderen medewerkers in. Dat wil niet zeggen dat mensen die oud zijn geen ondersteuning krijgen, maar de samenstelling van een team ziet er anders uit. Iedereen moet wel op het zelfde kunnen rekenen.

Anderen denken meer aan 'harde voorzieningen' en fysieke punten als het over hetzelfde gaat, 'basisvoorzieningen' moeten overal het zelfde zijn.

Aanvullingen: wat vindt u van het gebruik maken van de kracht, kennis en kunde van bewoners zelf (vraag 4)

Dat deden we vroeger! Maar dat is allemaal weggeorganiseerd. Sociale verbanden zijn uit elkaar gevallen. En we moeten ons ook realiseren dat we ook heel veel doen. Ik heb drie kinderen, ik word voor 3 verschillende vrijwilligersbaantjes gevraagd, ik kan dat allemaal niet bolwerken. De beschikbaarheid van mensen wordt minder. We moeten ons realiseren dat er heel veel door mensen in de buurt wordt gedaan. En je moet niet vergeten dat de mensen die zich straks melden bij de sociale wijkteams al kwetsbaar zijn, die hebben juist geen netwerk.

Ook gaat het om draagkracht, hoelang blijft de rek in zo'n netwerk, mantelzorgers doen ontzettend veel, er dreigt eerder overbelasting.

De nieuwe organisatie moet zich niet rijk rekenen, de nota leunt veel te veel op vrijwilligers. Het fundament moet gelegd worden door de professionals en vrijwilligers hebben een toegevoegde waarde, dat moet iets extra's zijn. Maar het kan niet het fundament zijn. Bij ons dragen 30 vrijwilligers bij, allemaal een paar uurtjes, dat is prachtig, maar daar kunnen we niet onze organisatie op in richten. En bovendien er wordt al heel veel door vrijwilligers gedaan, kunnen we nog een groter beroep op ze doen? En vergeet niet; veel vrijwilligers zijn kwetsbare burgers, veel vrijwilligers hebben zelf een psychiatrische aandoening, die moeten ook goed begeleid worden. Dan vraag je je ook af, kan iedereen ook meedoen, of moet er ook iets van een beoordeling komen? En als iemand claimend en lastig is, wat doe je dan?

Vrijwillig is ook niet gelijk aan vrijblijvendheid, je moet wel ergens op kunnen rekenen.

Noaberzorg hoeft ook weer niet zo groot te zijn, een vuilnisbak buiten zetten, moet lukken of andere kleine klusjes, daar kan wel wat meer wederkerigheid in, en mensen moeten wat dat betreft ook in de heropvoeding.

Uitwerking bijeenkomst 31.10.2013 Groep 3 Bruggezaal

Deelnemers:

Wim Koks	bestuurslid VWH
Peter Rutgers	directeur WerkPro
Rick Bakker	directeur NOVO
Jack Stiphout	DMH Humanitas
Ria van Weelden	adviesraad Leger des Heils
Ulie Glas	gespreksleider

Sterke punten uit de nota

- Gebiedsgebonden aanpak, laagdrempelig, dichtbij burger
- Doorbreken van schotten, generalisten, integraal werkend
- Regie Gemeente
- Opzet sociaal wijkteam
- Wijkcentra met meerdere functies in de wijk
- Korte lijnen
- 1 team, 1 aanpak, 1 hulpverlener (klein)
- Zorg zo dicht mogelijk bij mensen
- Eerst sterke burgerlijn, dan 1-e lijn, dan 2-e lijn
- Samenwerking op alle niveaus

Aandachtspunten voor verbetering

- Behoud expertise
- Continuïteit relaties (burgers, klanten, netwerk, organisaties, wijk)
- Maak snel een keuze voor het hoe; de organisatievorm; dat geeft rust en duidelijkheid
- Per 01.01.2015 gaat het om de bestaande vraag + nieuw opgehaalde vraag DAT IS HEEL VEEL.
- Nieuw voor oud!
- Dagbesteding
- Zorg om kwaliteit; bij organisaties werkgelegenheid gat van 2014 – 2018
- Gebiedsgrenzen; burgers die tussen wal en schip raken of burgers die hoppen
- De toonzetting in nota is erg zorggericht, terwijl ambitie welzijn / civil society is EINDREDACTIE
- Waarom is er geen relatie gelegd met Huishoudelijk Hulp?
- Maak een heldere relatie tussen welzijn vs zorg
- Maak een beter onderscheiden ook een verbinding tussen een sterk en krachtig wijknetwerk versus het sociaal wijkteam. Dat wordt teveel op 1 hoop gegooid (en daarmee te veel een verantwoordelijkheid van professionals)
- Niet de tent maar de vent; welke deskundigheid is nodig?
- Relatie met onderwijs?
- Uitdaging is hoe creëer je samenwerking in een gebied ipv concurrentie?
- Geef aan hoe je denkt te besparen
- Leg een duidelijk relatie met werk, activering, zorg en sociaal team; meedoen in de samenleving is belangrijk
- Uitwerking moet snel gebeuren; formuleer uitdagende uitwerkingen; dat geeft perspectief
- Het sociaal wijkteam is iets anders dan een fysieke plek in de wijk

Vraag 1; wat vindt u van het organiseren van ondersteuning per wijk dmv sociale wijkteams?

Is in bovengenoemde punten ook al positief op gereageerd. Belangrijkste punt is ontschotting. Aandachtspunt en vraag is hoe regel je de financiering?

Vraag 2; is functiepakket sociaal wijkteam volledig of zijn er aanvullingen nodig?

In gesprek blijft onduidelijk of in het sociaal wijkteam een brede welzijn / zorg functie aanwezig is. In de functies lijkt het vooral welzijn, in de tekst vooral multi probleem en zorgvragen. Waar zit e uitvoering van zorgtrajecten van bijvoorbeeld het huidige sociaal team? Er staat namelijk 1 plan 1 hulpverlener die zich richt op multiproblemen. Kortom het is niet helder in de nota. Men denkt aan een grootte van ongeveer 10 sociaal werkers.

Vraag 3; wat zou hetzelfde moeten zijn in alle gebieden (uniformiteit)?

De bejegening, de intentie, de mate waarmee je wordt geholpen.

De uitkomst kan en mag verschillend zijn. Maatwerk per individu en per gebied is juist de uitdaging (iedereen is ongelijk). Door verschil te zien en te maken kan criteria voor verschillende aanpak en werkwijze het toe te kennen budget per gebied kunnen zijn (in het ene gebied meer zorgklanten dan in ander gebied; daar is bijvoorbeeld meer burgerkracht). Kortom in het gesprek was juist ruimte voor verschil (geen blauwdruk).

Vraag 4; wat vindt u van de gebruikmaking van eigen kracht en hoe kan dat zo goed mogelijk worden benut of aangeboord?

De bureaucratie werkt belemmerend en moet weg. Plat gezegd is het basisidee; hoe kunnen we de hulpverlening overbodig maken en/of verbinden met sociaal netwerk in de wijk. Voor dit laatste is een motor in de wijk nodig. Verder is de burgerkracht in Nederland erg hoog (we staan in de top 3 van Europa), dus is het belangrijk om creatief te zijn; ondernemers, studenten, opleidingen. Belangrijk is om op te houden TOP DOWN vanuit gemeente te bepalen, zeggenschap hoort bij mensen zelf/ de buurt zelf.

Bijeenkomst Stip-vrijwilligers 4-11-2013

Groep 1:

Positief

- Effectief samenwerken
- Samen zorgen voor elkaar
- Samenwerken + verbinden
- Klinkt positief, maar hoe gaat het praktisch?
- Overzichtelijker aanspreekpunt
- Wijkgericht
- Buurtgericht

Aandachtspunten

- Hoe privacy regelen als alles bij de gemeente komt?
- Meer dagdelen werken
- Vrijwilligers uit eigen wijk of niet?
- Scholing
- Goede achterwacht voelt veilig
- Stippers blijven betrekken bij proces
- Bescherming vrijwilliger voor boze wijkbezoekers die bij wijkpunt komen.
- Kwaliteiten vrijwilliger
- Scholing
- Gemotiveerde op de hoogte zijnde collega's
- Veranderende mentaliteit 'meer zelf doen'(zowel voor jezelf als voor wijkbewoner)

Wat heb je nodig om de verandering te kunnen realiseren?

- Achterwacht.
- Op de hoogte zijn met de ontwikkelingen; meegenomen worden.
- Scholing; er wordt veel van de vrijwilligers in de nieuwe situatie verwacht.
- Privacy/huisvesting.
- Veiligheid.
- Rustige overgangsfase; goede begeleiding.
- Je eigen grenzen kunnen aangeven.

Op welke manier zorgen we voor een goede positie van vrijwilligers?

- Gelijkwaardigheid.
- Serieus genomen worden.
- Passende waardering.
- Kaders.

Groep 2:

Positief

- Het lijkt goed in elkaar te zitten, maar in de praktijk kom je er achter wat daadwerkelijk goed is.
- Het is prima dat je met elkaar en voor elkaar zorgt en dat dit omdat iedereen dit samen gaat doe minder kosten met zich mee zal brengen.
- goed om sociale wijkteams per wijk aan te Stellen (laagdrempelig, herkenbaar)
- nog niet duidelijk hoe een en ander in de praktijk georganiseerd kan worden en wat de effecten zouden zijn.
- Samen ontwikkelen.
- Combinatie vrijwilligers – beroepskrachten.

Aandachtspunten

- Profileren Stip; de opzet m.b.t. kantelign
- Welke instantie heeft controle op de uitgave WMO Van de gemeente?
- Maatwerk (kunnen) bieden.
- Zijn er genoeg ervaringsdeskundigen bij de gemeen- te die de WMO kunnen beoordelen aangaande degene die hulp vraagt
- Stel je krijgt iemand toegewezen van het sociale wijkteam en het klikt niet...
- Stel dat het sociale wijkteam hulp niet 'noodzakelijk vindt...
- Hoe voorkom je wachtlijsten. Soms van 6 weken!
- We hebben goede begeleiding nodig om dit goed te kunnen doen.

-Eén wijkkern

-blz 4:en inwoners (hoe zit dat?)

Blz 5: de gemeente is aanspreekbaar. Hoe?

Blz 5: wat zijn programma's van eisen?

Blz 6: wie zijn de betrokkenen?

-Onderlinge samenhang.

-Beetje algemeen.

Wat heb je nodig om de verandering te kunnen realiseren?

- De stippers zouden het fijn vinden als er meer publieksinformatie komt over de veranderingen die er aan staan te komen. Het zou hun werk stukken makkelijker maken als zij niet (vaak volkomen onverwacht) een gekantelde insteek kiezen. Stippers moeten nu vaak het hele WMO verhaal vertellen aan bezoekers.
- Een goede stabiele begeleiding voor de Stipmedewerkers is essentieel.
- Scholing in vraagverheldering/gekanteld werken.
- Waar veel toestroom is voor de backoffice, zou het op sommige plaatsen beter kunnen qua doorstroom: op sommige locaties is er een lange wachtlijst bijvoorbeeld voor maatschappelijk werk. Als er dan in elk geval meteen een afspraak gemaakt kan worden (al is het voor over 3 weken) zou je iemand toch met iets concreets naar huis kunnen laten gaan.
- Een goede afstemming tussen de verschillende gremia: CJG, Stip, beroepskrachten-vrijwilligers et cetera.

Op welke manier zorgen we voor een goede positie van vrijwilligers?

- Door respect tussen vrijwilligers onderling, maar ook vanuit beroepskrachten.
- Door een goede taakafbakening.
- Door duidelijk te communiceren naar de bewoners van Groningen over de nieuwe aanpak (en dat men daar ook vrijwilligers in tegen komt).
- Door goede contacten met de backoffice via bezoek aan de ervaringsbijeenkomsten van de Stipmedewerkers e.d.
- Door het bespreken van Stip casuïstiek op de ervaringsbijeenkomsten.
- Door goede terugkoppeling van de backoffice naar Stip over wat het vervolg is geweest op een doorgeleiding vanuit Stip naar backoffice. Daar leren de Stipmedewerkers veel van.

Groep 3:

Positief

-Mensen kunnen op 1 plek terecht (4x).

-In de wijken dicht bij de burger, korte lijnen, duidelijke gezichten in de wijken, goed dat het stuk met alle geledingen wordt besproken.

-Eén coördinator bij complexe hulpvragen, Buurt- en wijkgebonden.

Aandachtspunten

-Ouderen die niet meer naar verzorgingstehuis

kunnen (lage indicatie), teveel druk op mantelzorgers

-Vrijwilligers krijgt te maken met complexe problemen.

-Hoe onderlinge regie/werkbaarheid?

-1 basisscherm gegevens inwoners.

-Er wordt veel van de diverse werkers verwacht (van Veel onderwerpen moeten ze op de hoogte zijn); teveel?

-Vrijwilligers teveel belast?, Hoe zit het met verantwoordelijkheid v.d. vrijwilliger?, Hoe vrijwillig is de vrijwilliger? Wat staat er tegenover?

- Meer nadruk op samen oplossen zodat het niet teveel als bezuinigingsoperatie gezien wordt.

-Opletten dat het niet te gecompliceerd wordt voor de vrijwilliger. Gaat op beroepskracht lijken.

- Stuk opleiding. Handleiding voor bepaalde gevallen.
Soort route om te volgen.

Wat heb je nodig om de verandering te kunnen realiseren?

- Scholing.
- Ondersteuning; 1 x per week gevallen bespreken.
- Duidelijke kaders. Hoe ver mag je gaan? Bijv. wat doe je met inwoner met brief incassobureau? Mag je als vrijwilliger bellen?
- Zijn 3 uren open op een dag voldoende?
- Meer begeleiding.
- Nu heel druk met registratie. Nu wordt formulier ingevuld met vrijwilliger en als inwoner naar eerste opvang gaat opnieuw invullen gegevens. Als inwoner opnieuw komt nogmaals gegevens invullen. Goed ict-systeem zou dat moeten verhelpen.

Op welke manier zorgen we voor een goede positie van vrijwilligers?

- Heldere taken en rollen.
- Duidelijke werkwijze.
- Gelijkaardig aan elkaar zijn (hoe je met elkaar omgaat).
- Belangrijke stukken ook met vrijwilligers bespreken.

Groep 4:

Positief

- Meer maatwerk door nieuwe structuur.
- Deze bijeenkomst herhalen bij ontwikkelingen.
- Wijkteams zorgen voor meer structuur.
- Eén coördinator per inwoner.
- Minder kastje naar de muur.
- Mooi en vooral inspirerend stuk.
- Fijn dat Stip ook in de toekomst laagdrempelige rol kan houden.

Aandachtspunten

- Zorgmijders (daar aandacht voor).
- Ontmoetingsfunctie (preventie); belangrijk om in te investeren.
- Dagbestedingsvoorzieningen combineren.
- Website verbeteren Zorgloket Gemeente Groningen.

Wat heb je nodig om de verandering te kunnen realiseren?

- Nog niet concreet is de organisatiestructuur Stip en combi CJG en MJD? Eén aanspreekpunt voor Stip.

Op welke manier zorgen we voor een goede positie van vrijwilligers?

- Continuïteit buurtwerker. Is essentiële functie.
- Ook voor de toekomst duidelijkheid positie/rol vrijwilligers in Stip.
- Niet meer denken in 'voorzieningen' maar in de vraag/maatwerk; voor vrijwilligers is casuïstiekbespreking en informatie essentieel.
- Per Stip nog vrij grote verschillen; streven naar iets meer eenduidigheid.

Groep 5:

Positief

- Beter kunnen inspelen op problemen die wijk specifiek zijn.
- 1 ingang, 1 aanspreekpunt (einde kastje-muur)
- Korte lijnen, kans op meer en betere samen-

Aandachtspunten

- Zorg dat de GBO's dicht bij de mensen in de wijk gevestigd zijn; sluit niet zomaar huidige Stiplocaties.
- Duidelijke taakbeschrijving met taakafbakening voor de vrijwilligers plus veel aandacht voor goede

werking tussen de organisaties.

samenwerking tussen vrijwilligers en beroepskrachten.

-Belangrijk is dat vrijwilligers NIET op de plek van de beroepskrachten gaan zitten.

-Koppel organisatie imago's los! Nu lijkt het alsof er allemaal kleine organisaties samengebracht worden en dat geeft 'onduidelijkheid' en 'gedoe'. In dit stuk zijn Stip CJG en Sociale Teams nu met name genoemd, koppel die benamingen los, behoud wel die functies. Laat daarbij luid en duidelijk weten aan de burger dat het GBO/ de hulp voor iedereen toegankelijk is!

- Verschillen per GBO versus de noodzaak tot het uniform regelen van zaken. Toelichting.

- Er mogen/moeten verschillen zijn per GBO: iedere wijk vraagt immers om andere accenten. Aan de andere kant: er moet ook uniformiteit zijn bijvoorbeeld op het terrein van registratie:

Kortom, het advies is om heel goed te kijken naar zaken waar verschillen mogen/moeten zijn tussen de GBO's in de stad en wat zaken zijn waarin uniformiteit een vereiste is voor goed functioneren van alle GBO's.

-Laat de opbouw van een GBO een organisch proces zijn: binnen de grote kaders zul je ergens moeten beginnen en dan proefondervindelijk met elkaar tot goede werkprocessen moeten komen. Niet teveel protocolleren.

Wat heb je nodig om de verandering te kunnen realiseren?

- Ruimte voor contact is belangrijk in een eerste gesprek. Vermijd bureaucratie in de start van het gesprek. Dus vermijd dat een bezoeker met zijn sofinummer moet komen of aan het begin van het gesprek een machtigingsformulier moet tekenen.
- Heel goed ervan op de hoogte zijn wie er in het GBO allemaal werken: goede contacten en lijnen van ons met alle anderen die in het GBO werken om een vloeiende, vanzelfsprekende samenwerking mogelijk te maken!!
- Duidelijkheid over hoe het er allemaal uit gaat zien (er is nu erg veel onduidelijk).
- Scholing gericht op een goede samenwerking tussen alle bij de GBO betrokken krachten, zowel de beroepskrachten als de vrijwilligers met aandacht voor punten als: hoe verwijst je naar elkaar, hoe vind je elkaar, soepele samenwerking, overdracht.
- Scholing/instructie vrijwilligers
  - o Regelgeving/veranderingen/mogelijkheden
  - o Wie kan ik waarvoor vinden: wie zijn de collega's van alle betrokken organisaties. Weten: wie zijn mijn teamleden uit de betrokken organisaties, welke linken kan ik leggen voor de cliënt.
  - o Teambuilding wordt als heel belangrijk punt genoemd.

Op welke manier zorgen we voor een goede positie van vrijwilligers?

- Commitment/steun/alertheid van de beroepskrachten: de beroepskrachten moeten staan voor hun vrijwilligers en meedenken met eventuele knelpunten.
- Op de werkvloer: goed op de hoogte zijn van veranderingen in regelgeving (o.m. AWBZ e.a.).

- Aandacht voor beleid. Voorstel: Een soort kerngroep/Stip breed overleg waarin alle betrokken organisaties ook zijn vertegenwoordigd, hierin wordt op beleidsniveau meegedacht, informatie die relevant is voor de werkvloer wordt hier vertaald en naar de werkvloer gebracht.
- Een discussiepunt is nog in hoeverre een ontmoetingsruimte (waar burgers elkaar vinden en problemen soms al opgelost worden zodat een hulpverleningstraject niet meer nodig is) en een plek waar burgers direct met hun (hulp)vraag terecht kunnen van elkaar gescheiden moeten zijn. Allen aan tafel benadrukken het belang ervan dat burgers zich rechtstreeks tot iemand kunnen wenden met een gerichte (hulp)vraag.

Groep 6:

Positief

- Er komt nu meer duidelijkheid over de organisatie
- Dat het minder star wordt, een meer flexibele inzet van ondersteuning, voor iedere voorziening hoeft niet meer een indicatie te komen, minder bureaucratisch
- Goed dat het allemaal meer met elkaar verweven wordt; vrijwilligers en professionals meer met elkaar verweven, de convenantpartners meer met elkaar, en de 'hokjes' politiek laten we achter ons;
- Niet meer handelen en denken vanuit eigen Organisatie.
- Meer beroepskrachten zullen in de toekomst de samenwerking zoeken met Stip-medewerkers.
- De vrijwilliger krijgt meer positie, mag/kan meer doen.
- Het werken vanuit één organisatie.
- Duidelijke structuren en één aanspreekpunt
- Het beroep doen op eigen kracht van burgers

Aandachtspunten

- Nota moeilijk leesbaar, graag korter en een meer leesbare versie
- We kunnen niet altijd veel verwachten van het eigen netwerk, daar gaat een generatie overheen
- Participatie is ook afhankelijk van het gebied, sommige straten wordt veel voor elkaar gedaan.
- Nota is nog erg abstract, moet vertaald worden in praktische uitvoering.
- 'oude' klanten, willen bestaande systemen, hoe neem je die mee in de verandering.
- Het stip moet wel laagdrempelig blijven; en niet een 'zorgloket' worden. Zorg voor goede balans.
- Behoud ook het goede; we hoeven niet alles te vernieuwen.

Wat heb je nodig om de verandering te realiseren?

- Contact met de teams die achter de Stip's staan. Op dit moment is er geen zicht op alle hulpverleners/beroepskrachten, hoop dat dat in de toekomst duidelijker wordt.
- Als Stipper wil je serieus genomen worden, en we moeten ons beter profileren.
- Cursussen gericht op onderwerpen en problemen die je als Stipper op je bord krijgt.
- Cursussen over de verandering en 'hoe pakken we het samen aan'.
- Ondersteunende cursussen over wat we kunnen en mogen doen (taakafbakening).
- Communicatietraining.
- Geïnformeerd worden over de nieuwe ontwikkelingen.
- Een duidelijke scheidslijn wat wel/niet mag (taakafbakening met professionals).
- Er moet altijd iemand achter je staan die eindverantwoordelijk is.
- Er moet altijd een achterwacht aanwezig zijn.

- Een betere terugkoppeling, daardoor krijg je ook feedback en daar kun je van leren, en je voelt je betrokken, je wilt weten hoe iemand geholpen wordt. De terugkoppeling moet standaard ingevoerd worden (geprotocolleerd).
- Bepaalde vrijwilligers scholen op specifieke onderdelen, bijv, op kwijtschelding, niet iedereen kan alles.
- Duidelijkheid over handelen, wat doen we wel en wat niet, er moet uniformiteit zijn in hoe iedereen werkt.
- Protocollen voor bepaalde problematiek, zoals bijv daklozen.
- Zijn er straks nog voldoende professionals, na alle bezuinigingen? En komt er niet te veel op het bordje van de vrijwilliger?
- Soms onderbuik gevoel: nemen wij niet het werk over van de professionals die straks werkeloos op de bank zitten, en worden we daar niet op aangekeken? Het moet duidelijk zijn dat wij geen taken van betaalde krachten overnemen.
- Er zouden professionals moeten zijn, waar je terecht kunt met je vragen, vaste aanspreekpunten.
- Oppassen dat er niet te veel wordt doorgeschoven naar de Stip's, dat er niet te veel over de schutting wordt gegooid.
- Er moet een duidelijke communicatielijnen worden uitgedacht, zodat iedereen weet waarvoor ze terecht kunnen bij de Stip's.

Op welke manier zorgen we voor een goede positie van vrijwilligers?

- Er moet goede belangenbehartiging voor de vrijwilligers komen
- 'Stip breed' moet meer betrokken worden bij de beleidsontwikkeling en de vernieuwing
- 'Stip breed' moet steviger in het zadel, nu zit alleen de MJD aan tafel (niets ten nadelen van hen), maar we willen meer een onafhankelijke partij, eerder werden we ondersteund door een ketenondersteuner.

Groep 7:

Positief

- Dicht bij de mensen, wijkgericht (6 x)
- Het blijft laagdrempelig (6 x)
- Betere samenwerking tussen instanties, je hoeft niet naar allerlei verschillende instanties (3x)
- Één aanspreekpunt voor mensen, niet van het kastje naar de muur (3x)

Aandachtspunten

- Is dit allemaal financieel haalbaar?????
- Niet iedereen wil in de eigen wijk naar de hulpverlening. Mensen moeten kunnen kiezen. Sommige mensen willen liever neutraal anoniem hulp vragen en niet bij de kassa van de supermarkt hun hulpverlener tegenkomen.
- We moeten het allemaal weer wat simpeler maken er zijn nu wel erg veel regels waar iedereen zich achter verschuilt voordat er iets kan gebeuren (voorbeeld hardere bel voor mevrouw die doof is en de thuiszorg niet hoort aanbellen, mag geen hardere bel van woningbouwcorporatie, moet uit Wmo voorziening etc.

Wat heb je nodig om de verandering te realiseren?

- Goed de grenzen van het vrijwilligerswerk bewaken, we moeten niet op de stoel van de beroepskracht komen.

- Voorkomen dat vrijwilligers ook moeten voldoen aan allerlei regels en protocollen.
- De aard van het vrijwilligerswerk goed bewaken: tijd voor mensen, met een kopje koffie, een praatje kunnen maken. Het informele karakter van vrijwilligers moet behouden blijven, dat is juist de kracht en maakt het voor vrijwilligers leuk!
- Niet te hoge verwachtingen hebben van vrijwilligers; het hoeven geen beroepskrachten te zijn.
- Er moet goede ondersteuning zijn van beroepskrachten; nu is door bezuinigingen die ondersteuning gehalveerd. Dat merk je bij sommige Stips. "wij zijn echt zelfredders".
- Er moet goed en frequent overleg zijn tussen beroepskrachten en vrijwilligers.
- Beroepskrachten moeten ook flexibel zijn: bijv. als je een datum afspreekt voor overleg ook rekening houden met de agenda van vrijwilligers en niet alleen met wanneer jezelf werkt.
- De grens van het vrijwilligers werk goed bewaken. Nu voel ik me soms het knechtje van de beroepskracht. Ik krijg allerlei klussen ter voorbereiding van het werk van de beroepskracht doen, zodat hun werk gemakkelijker wordt.
- Het moet echt laagdrempelig blijven!
- Gemeente moet zelf ook flexibel zijn: bijv. klussendienst wil best grof vuil voor mensen naar buiten sjouwen maar niet 's ochtends heel vroeg. Dan kan de milieudienst misschien een oogje dichtknijpen als er 's avonds al door een vrijwilliger het vuil bij de weg is gezet (en daar een boete voor geven ! is echt gebeurd!).
- We hebben nu al te veel taken. We zijn veel tijd kwijt met administratie en registratie. En allerlei zaken voorbereiden, bijvoorbeeld of iemand mee mag doen bij de voedselbank, dat bereiden wij helemaal voor voor de maatschappelijk werkers. We moeten sowieso al een hele waslijst invullen voordat mw-er met mensen aan de slag kan.
- Soms is het ook wel een beetje flauwekul dat we van alles in moeten vullen voordat iemand verder kan! Dat zie je in 1 oogopslag dus dan kun je beter direct de mw-er erbij roepen.
- Voorkomen dat zaken van bovenaf geanalyseerd en opgelost worden en dat de besluiten hierover aan de vrijwilligers worden "meegedeeld" (voorbeeld te veel vrijwilligers in de Wijert wordt niet met vrijwilligers zelf overlegd)

Goed voorbeeld is Beijum met de volgende werkzame bestanddelen:

- Er is sprake van saamhorigheid: je staat er als team samen voor beroepskrachten en vrijwilligers samen! Dat voelt ook echt zo!
- Je denkt met elkaar mee voor de beste oplossingen
- Iedereen helpt elkaar
- Je bent echt gesprekspartner
- Korte lijnen
- Waardering
- Het sociale team is enthousiast en altijd bereid om mee te denken, je vraag te beantwoorden, is daar ook heel flexibel in!

Op welke manier zorgen we voor een goede positie van vrijwilligers?

- Er moet sprake zijn van saamhorigheid: het gevoel dat je er samen voor gaat en samen met/voor die burger de beste oplossing vindt. Dat is echt een attitude houdingskwestie.
- Met respect en waardering voor ieders kunnen en mogelijkheden, ook die van vrijwilligers en beroepskrachten samen.
- Teambuilding (vrijwilligers en beroepskrachten).

- Voldoende back-up waar je met vragen terecht kan.
- Goeie opleiding/scholing voor vrijwilligers ook up to date informatie.
- Meer casusbesprekingen.
- Mentaliteitsverandering onder een aantal beroepskrachten.
- Grenzen trekken ; wat is vrijwilligerswerk, waar liggen grenzen, je bent als vrijwilliger niet eindverantwoordelijk, back up van beroepskrachten.
- Goede positie van vrijwilligers; medezeggenschap ook van vrijwilligers!
- Goede communicatie is heel belangrijk.
- Samen 1 team zijn die samen voor het beste resultaat gaat.
- Overal zo'n beetje dezelfde werkwijze en samen dat uitwisselen en van elkaar leren als teams

Groep 3 (Dieuwke):

Vrijwilligers: Saima (S/P/T)
Lineke v.d. Meijde (Bernlef)
Tineke (S/P/T en Patrimonium)
Annemarie (S/P/T)
Hanneke (S/P/T en Patrimonium)

Stipbegeleider: Ellen Engberts

Groep 2 (Nathalie):

Vrijwilligers: Gré Gorter
Alexandra Hut
Nelleke Kuik
Anneke Remkes
Lenie Tan

WMO platform: Roelof Jonker

Stipbegeleider: Gerjanne Dorgeloos

Groep 5 (Carla):

5 stipvrijwilligers uit diverse stadsdelen (mooie mix), een maatschappelijk werker (Joanna Goebertus), een buurtwerker (Wouter Wever)

KLANKBORDBIJEENKOMSTEN GBA in CJG Zuid en Beijum November 2013

Invulling sociale wijkteams

- De ondervraagde ouders vinden het een goed idee om de ondersteuning per wijk te organiseren d.m.v. sociale wijkteams. Alles dichtbij en goed bereikbaar. Nu moeten ouders/moeders bijvoorbeeld met de bus naar de Sociale dienst, wat lastig kan zijn met kleine kinderen.
- Belangrijk is dat er 'vaste' gezichten zijn. Vertrouwen is belangrijk.
- Het maakt sommige ouders niet zoveel uit of het vrijwilligers of beroepskrachten zijn waar het gaat om informatie en advies zolang je 'goed wordt geholpen'. Het belangrijkste is dat problemen 'niet worden doorverteld'.
- De rol van de vrijwilligers zien de meeste ouders vooral in de ontmoeting en activering en ondersteuning.
- Er moet volgens de meeste ouders wel de mogelijkheid zijn om rechtstreeks een vraag te stellen aan een professional. Velen zien het ook als de deskundigheid van een professional om een eerste screening en verkenning te doen.
- Lef, eerlijkheid en vertrouwen, duidelijkheid zijn enkele uitspraken die zijn genoemd over de medewerkers van een sociaal wijkteam.
- Sommige ouders hechten sterk belang aan face to face contacten, anderen zien voor informatie en advies ook veel digitale mogelijkheden.
- Vrijwilligers moeten goed worden begeleid en er moet een goede koppeling komen tussen de vraag van een bewoner en een vrijwilliger.
- Bij ernstige problemen vinden ouders ondersteuning van professionals ook belangrijk. Een juiste mix van vrijwilligers en beroepskrachten.
- Bij de invulling van de sociale wijkteams moet wel worden gedacht aan de veiligheid van medewerkers als het gaat om meer complexe vragen of bijvoorbeeld financiën.

Herkenbaarheid van de sociale wijkteams

- De ondervraagde ouders vinden het een goed idee om in elke wijk één herkenbare plek te maken waar bewoners terecht kunnen met vragen over opvoeden, opgroeien, begeleiding en thuisverzorging, en waar ze andere ouders kunnen ontmoeten, ervaringen uitwisselen en ideeën bespreken.
- Het is daarbij voor allochtone vrouwen belangrijk dat er een aparte ruimte voor mannen komt. In zijn algemeenheid wordt het een realiteit genoemd dat er verschillende doelgroepen zijn, en bepaalde 'soort' mensen elkaar opzoekt (hiermee moet rekening worden gehouden wanneer er één fysiek punt komt voor 0-100).
- Ontmoeting is ook belangrijk in het doorbreken van isolement.
- Elkaar ontmoeten is belangrijk; dan worden ervaringen uitgewisseld, oplossingen gezocht, adviezen gegeven en ondersteuning geboden. Een goede ruimte is dan wel een voorwaarde.
- Er werd ook de suggestie gegeven andere 'diensten' in de wijk te organiseren (Lab, tandarts).
- De ondervraagde ouders willen voor de meeste vragen terecht kunnen in de wijk: Over opgroeien, opvoeden maar ook voor financiën, uitkering, invullen belastingformulieren en andere wijkbewoners ontmoeten. Er werd ook aangegeven

dat sommige problemen ook gevoelig kunnen liggen, bijvoorbeeld wanneer er geldproblemen zijn.

- Het is ook goed dat het sociale wijkteam 'er op af gaat' wanneer er problemen zijn. Ouders zien dit vooral als zorg. Wel vindt men ook hier belangrijk dat er helderheid en eerlijkheid is.
- Om een sociaal wijkteam herkenbaar en betrouwbaar te laten zijn is tijd nodig, niet zomaar een nieuw team in de wijk dumpen. Langzaam opbouwen en uitbreiden.
- 1 aanspreekpunt is belangrijk, deze persoon kan desnoods ondersteund worden door iemand met specifieke kennis (zeker waar indiceren voor specialistische zorg).

Eigen kracht van bewoners

- De meeste ouders vinden het goed dat bewoners eerst hun eigen 'problemen oplossen' en/of aankloppen bij familie en vrienden en pas daarna bij de gemeente aankloppen. De meeste mensen doen dit al.
- Elkaar ondersteunen vinden de meeste mensen ook logisch; dit doen de meeste ouders al. Dit gebeurt bijvoorbeeld via de ontmoeting in het CJG. Problemen worden gedeeld of er wordt iemand opgezocht die kan helpen. Doordat je bij elkaar bent, vind je gezelligheid waardoor je de problemen even vergeet.
- Er wordt ook aangegeven dat er een grens zit aan 'elkaar helpen'. Wanneer er 'echte' problemen zijn (niet praktisch van aard) dan is professionele ondersteuning nodig.

Zelfredzaamheid

- Eén moeder gaf aan dat ze wel anderen wil helpen, bijvoorbeeld in een gezin maar niet alleen, is bang dat er 'iets' gebeurt (bijvoorbeeld kind laten vallen).
- Sommige moeders willen ook wel meehelpen in het CJG om bijvoorbeeld activiteiten te organiseren (breien, koken).
- Om anderen (bv vaders) actief te krijgen moeten deze actief worden benaderd. Meeste ouders denken dat veel mensen wel een steentje willen bijdragen, maar dat ze wel actief moeten worden benaderd en uitgenodigd.

Opvallende uitspraken

"De gemeente zorgt goed voor ons"

"Er moeten meer – betaalbare- activiteiten voor (allochtone) vrouwen worden georganiseerd, zoals zwemmen".

"CJG is goed voor vragen en problemen, beter dan naar de gemeente gaan".

"Eerst zien, dan geloven"

"Ontmoeting is belangrijk, uitnodigen op 'wezen', niet op problemen"

"Sociale wijkteams.....waarom niet?"

Resumerend:

Vrijwel alle ondervraagden vinden het goed dat de ondersteuning dichtbij, in de wijk wordt georganiseerd d.m.v. een sociaal wijkteam. Dit wijkteam kan bestaan uit een mix van professionals en vrijwilligers. Er zit echter wel een duidelijke grens aan wat vrijwilligers kunnen. Vraag is of zij kunnen inschatten of er sprake is van 'ernstige problemen' en of zij ondersteuning kunnen bieden bij ernstige problematiek. Velen zien de vrijwilliger meer in de rol van de ontmoeting, ondersteuning en activering. Voor alle medewerkers van het sociale wijkteam geldt dat 'vaste' gezichten belangrijk zijn, dat er vertrouwen is in de medewerker en de inwoner 'goed' helpt. De houding van de medewerker is daarbij belangrijk. Eén herkenbaar punt in de wijk is goed maar dan moet er wel voldoende ruimte zijn (zowel de ontmoetingsruimte als meerdere kleinere ruimtes, ook voor verschillende doelgroepen).

CONCEPT

Verslag stuurgroep 'samen sterk in stad', d.d. dinsdag 22 oktober 2013

Aanwezig:

1. Gemeente Groningen, wethouder J. Visscher (voorzitter)
2. Gemeente Groningen, dhr. P. Teesink
3. Gemeente Groningen, vertegenwoordigers vanuit het VSD programmateam, mw. D. van der Wal
4. Gemeente Groningen, dhr. P. Klaassen
5. Buurtwelzijnorganisaties, Stiel, dhr. P. Broer
6. Thuiszorgorganisaties, TSN thuiszorg, mw. J. van den Bor
7. GGZ, Lentis, mw. N. Ybema
8. Woningbouwcorporaties, Nijestee, dhr. G. Euwema
9. Gehandicaptenzorg/PGZG, Noorderbrug, mw. M.J.M. van der Harten
10. Jeugdzorg, Elker, mw. N. Kruit (in de plaats van dhr. W. Cnossen)
11. Jeugd GGZ, Accare, dhr. E.J. Mulder (in de plaats van mevr. H. Stevenson)
12. Huisartsen, de heer G. van der Werf, vertegenwoordiger vanuit ELANN

Afgemeld:

1. Zorgverzekeraars, Menzis Zorgkantoor Groningen, dhr. M. Bosma
2. Zorgbelang Groningen, dhr. E. Klok

Zonder kennisgeving afwezig:

1. Zorgaanbieders ouderenzorg, Zorggroep Groningen, mw. M. Hommes

1. Opening en vaststelling agenda

De vergadering vindt dit keer plaats bij de gemeente Groningen, op uitnodiging van de wethouder. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Bespreking nota 'Groningen met elkaar voor elkaar naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociale domein'

De wethouder geeft aan dat de nota Stuk in verschillende overleggen en bijeenkomsten wordt besproken; Stuurgroep Buurtwelzijn, bijeenkomst met ouders van de CJG's, bijeenkomst met Stip-vrijwilligers, vergadering voorzitters van de plangroepen Zorgen voor Morgen, Let's-Gro werkatelier en een brede bijeenkomst op 31 oktober. Naast deze besprekingen worden instellingen en inwoners ook digitaal bevraagd over de nota. Vervolgens vindt een afweging van alle reacties plaats en komt de nota opnieuw aan bod in het college van burgemeester & wethouders in december 2013. Daarna volgt behandeling in de raad van januari 2014.

In de nota wordt gekozen voor multidisciplinaire teams. Verder is er geen scheiding tussen het jeugd domein en domein van volwassenen. Er wordt voortgebouwd op de goede ervaringen met de Stip's en CJG's. Beroepskrachten krijgen de ruimte. Organisatievorm / organisatie aanbieder kunnen per gebied verschillen.

Dhr. Broere: in de nota wordt gekozen voor opbouwwerkers in het sociale wijkteam en niet voor de jeugd- en jongerenwerkers. Deze worden onder het regulier groepswork geschaard. Pleidooi is om dat niet te doen. Het jeugd- en jongerenwerk is nu meer en meer doelgroepgericht. Opbouwwerk richt zich ook op groepen die problemen geven of waar problemen ontstaan.

Mevr. Ybema: Dagbesteding zoveel mogelijk in wijk organiseren. Zo reduceer je vervoerskosten. GGZ-problematiek is in bepaalde gebieden zo groot dat er voldoende mensen zijn om een bepaald aanbod te financieren.

Dhr. Vd Werf: hoe het georganiseerd is maakt niet veel uit. Contact met hulpverleners is belangrijk. Zorg voor stabiliteit van mensen die nu aan het werk zijn. Voorwaarde voor uitvoerder zou moeten zijn dat mensen die nu op de werkvloer zitten zoveel mogelijk blijven waar ze zitten. Goed aan de nota is dat de gemeente zich realiseert dat de klus enorm is. Er wordt bekibbeld op de zorg. We hebben te maken met calculerende inwoners. Bijv. huisarts mag rechtstreeks verwijzen naar de jeugdzorg. Er kan substitutie optreden. Zorg voor goed geschoolde mensen die integraal denken. Mensen sociale wijkteam en het medische circuit moeten dezelfde taal spreken. Mevr. Kruit: als er rechtstreeks verwezen kan worden naar varianten die niet medisch georiënteerd zijn dan bestaat het risico dat verwezen wordt naar het medische circuit.

Dhr. Mulder: mooie aanpak in nota. Kwaliteit is belangrijk en het monitoren er van. Welke mix van kennis en ervaring zijn nodig? In jeugd-ggz en volwassenen-ggz veel ervaring in samenstelling teams. Maak daar gebruik van.

Mevr. Van Harten: Hanzehogeschool nauw betrokken bij kennisimplementatietrajecten hoe je interdisciplinaire samenwerking realiseert. Het zou mooi zijn als Groningen daar aan mee zou kunnen werken.

Dhr. Teesink: de gemeente is bereid om samen te werken. Voorstellen zijn welkom. In nota gaat het veel over hoe we het gaan organiseren. Mevr. Van Harten: nota is geschreven vanuit referentiekader organisaties en niet van inwoners. Pijn zit hem in wat betekent dit voor de inwoners?

Maatschappelijke agenda bevat organisatorische zaken. Waar het om gaat is dat we sociale cohesie en zelfredzaamheid willen bevorderen en stimuleren.

Wethouder: dit laatste is het vertrekpunt van de gemeente (zit in visie 'Groningen voor elkaar'). De nota 'Met elkaar voor elkaar' is de vertaling van de visie in hoe we het gaan organiseren. Mevr. Van Harten: er staat in begin iets over evaluatie Sociale Teams. Geconstateerd werd dat iedereen z'n eigen ding bleef doen. Er werd veel gezorgd voor i.p.v. zorgen dat. In die evaluatie zitten goede aandachtspunten voor toekomstige organisatie. Dat we echt gaan vernieuwen en niet doorgaan op de oude manier. Kom bij Platform Gehandicaptenzorg langs. T-shaped professional vraagt voortdurende scholing. Dhr. Teesink: Er wordt een afspraak gemaakt. Vraag is hoe je in de toekomst deskundigheid blijft behouden. Dhr. Mulder: GGZ was in verleden soort uitzendbureau. Op moment dat financiering gericht was op daadwerkelijk zien van patiënten is deze tak van sport afgestorven. Let op waar je als gemeente op afrekent. Zorg voor goede financiële prikkels. Mevr. Kruit: Elker heeft in reactie op de nota voorstel gedaan om te formuleren in inhoudelijke input en daar financieel op te sturen. En niet gaan afrekenen op proces. Blijf je voortdurend afvragen of je nog op de goede weg bent (is dit wat we willen?).

Mevr. V.d. Bor: zorg dat je het systeem zo maakt dat de inwoners de regie houden daar waar dat kan (of bij de mantelzorgers). Mis in de nota de mantelzorg. Zij zullen goed ondersteund moeten worden. Dwang hoort bij professionals.

Dhr. Euwema: woningbouwcorporaties zitten in flexibele schil. Is prima. Tip is om mensen lang in dezelfde positie te houden, ruimte geven is belangrijk. Meet hoe tevreden inwoners zijn.

Dhr. Broere: onrust bij mensen MJD is dat mensen op SP-site lezen dat voorstel SP is overgenomen door het college. JV: er is nog geen keuze gemaakt. Alle partijen zouden terughoudender moeten zijn in hun informatievoorziening over dergelijke zaken.

Dhr. Mulder: Accare heeft uitgebreidere reactie. Wordt opgestuurd. Accare wil de reactie graag in een gesprek toelichten. Dhr. Teesink: er wordt een afspraak gemaakt.

Mevr. V.d. Bor: wijkverpleegkundige kan goed schakel zijn tussen huisartsen

en sociale teams.

Dhr. V.d. Werf: professionele autonomie is belangrijk. Invoering vraagt wel vijf jaar tijd.

Mevr. Ybema: je wilt naar netwerkorganisatie. Je moet professionele autonomie ook volgen. Blijf door ontwikkelen en met elkaar in gesprek. Zorg dat je op tijd specialisten inschakelt en niet te lang gaat 'welzijn'. Zorg voor continuïteit wat betreft uitvoerders.

Mevr. Kruit: er is al een reactie op schrift. Goede notitie en een gedurfde. Las hem toen ik de evaluatie Sociale Teams las. Dat zorgt voor verwarring. Nota beoogt cultuurverandering van medewerkers. Zorg voor reflectieve werkwijze met iemand die kundig is in het bevragen van mensen. Veiligheid is iets om in de angst te schieten en in control te gaan. Wees daar waakzaam voor.

Wethouder: inbreng Accare en Elker zal rondgestuurd worden. Ook visie Stiel en MJD zal aan deelnemers gestuurd worden.

3. Sluiting

De wethouder dankt alle aanwezigen voor de boeiende discussie en sluit de vergadering.

Vervolg bespreken notitie 'Met elkaar, voor elkaar' met voorzitters plangroepen 'Zorgen voor Morgen' en ketenondersteuners op 30 oktober 2013

Aanwezig waren:

Tjanke van Weerden, voorzitter plangroep Noorddijk/Beijum;
Willem Hanselaar, Lentis, voorzitter plangroep Oude Wijken (Indische buurt/de Hoogte);
Gita ter Laak, voorzitter plangroep Zuid;
Mirjam Feddema, MJD, voorzitter plangroep Noordwest;
Nathalie van de Garde, ketenondersteuner;
Jacqueline de Vries, ketenondersteuner;
Carla Kamerling, ketenondersteuner;
Anne Nipius, ketenondersteuner;

Thérèse van Schie, beleidsadviseur gemeente Groningen, steller notitie;
Hermien Bazuin, beleidsadviseur gemeente Groningen (korte weergave van het gesprek)

Korte ronde met introductie en mededelingen:

- Belangrijk in deze veranderingsperiode om goede input te krijgen; niet namens plangroepen, maar vanuit eigen rol en ervaringen;
- Afspraak Anne en Jacqueline met Heleen Vrijhof is geweest om informatie over dagbesteding te krijgen vanuit de plangroepen;
- Brief staatssecretaris over PV (discussiepunt) en nieuwe Wet Langdurige Intramurale Zorg (kern AWBZ).

Een algemene ronde over de notitie levert vooral positieve reacties op:

- Idee gebiedsgebonden aanpak wordt ondersteund; de kracht moet zitten in noodzakelijk belang van samenwerking, niet alleen voor de burgers, maar ook voor de eigen organisaties;
- Logisch vervolg op ontwikkeling die er is, ontkooking, vooral al in het veld;
- Samenhang goed; visie gemeente wordt hiermee duidelijk;
- Aansturing en regie worden zo goed geregeld;
- Goed is de keuze voor 1 aanpak voor mensen van 0-100 jaar, schotten ertussenuit;
- 2^e lijn krijgt goede plek,

Er zijn een aantal kanttekeningen en aandachtspunten:

- Nog wel abstract, niet goed te overzien in de uitwerking;
- Jammer dat eerstelijnsgezondheidszorg(huisartsen) naast de GBA wordt gezet en niet wordt geïntegreerd, dit in perspectief zetten was beter geweest;
- Wordt druk in de wijk, veel termen, leidt dit wel tot minder overleg?
- Hoe wordt de kanteling goed ingezet (vraagt loslaten eigen organisatie);
- Hoe komt de burger aan bod; tegenkracht organiseren;
- Grens tussen vrijwilligers en beroepskrachten valt weg, er moet duidelijkheid zijn over inzetten van bewoners;
- Hoe gaat het in elkaar schuiven van STIP, CJG en sociaal team in zijn werk, invlechten front-office, er is nog veel te doen!;

In het proces spelen de volgende zaken:

- Zorg is er over competentiestrijd (belangen, dubbele petten) en risico dat veel deskundigheid verloren gaat; hoe kom je van *nu* naar *straks* zonder deze effecten? Inzetten externe deskundige?
- Er zijn nu nog allemaal aparte Programma's van Eisen (PvE's) voor 2014 vastgesteld; die gaan niet in deze (samenwerkings)richting: er werd niet door gemeente in deze richting voorgesorteerd, terwijl de praktijk daarin verder is, verkokering bij gemeente! Betekent achteraf verantwoord en over 'verouderd' PvE;
- Kijk welke stappen als eerste in het proces moeten worden gezet, belangrijk is snel te communiceren over gewenst gedrag en te koersen op intrinsieke motivatie; kan gemeente –maar ditzelfde geldt ook voor organisaties- afscheid nemen van mensen die daarin (kanteling, reorganisatie van beleid) niet (kunnen) meegaan?
- Onvermijdelijk is dat in dit veranderingsproces verschil is in fase waarin men zit; er bestaat angst dat hierdoor vertraging kan optreden;
- Er is een andere bedrijfscultuur nodig, door het stellen van een gezamenlijk doel, meer bedrijfsmatig naast de politieke. De kunst is vrijheid te geven aan invullen van de regie terwijl ook voldaan moet worden aan de verantwoordingplicht.
- Van de kant van de gemeente wordt benadrukt dat het proces een organische beweging is waarin meedenken zoals van deze aanwezigen, maar ook van vele anderen, zeer gewenst is. Binnenkort wordt de planning met alle onderdelen die nog worden uitgewerkt maar ook de Stip op de horizon aan alle gemeentelijke beleidsambtenaren gepresenteerd.
- Er moeten betere kaders worden meegegeven, ontbraken bij vormen sociale team. Nog beter is die door partijen samen te laten ontwikkelen, dan wordt het gedragen van onderop.
- Gezamenlijk doel stellen en gewenste resultaten benoemen zodat organisaties hun eigen belangen moeten loslaten (lange termijn denken, ook in financiering!)
- Notitie over transformatieproces?

Tot slot worden nog een aantal zorgpunten benoemd en tips meegegeven:

- Verbinding met Onderwijs, er ontstaan nu schotten;
- Stedelijk interventieteam/crisisteam: beter is criteria voor complexiteit van de problematiek te ontwikkelen en over functies te praten i.p.v. organisaties, en geen doelgroepen te benoemen bij samenstellen teams (AMK, SHG, etc).;
- Hoe regel je de toegang?
- Hoe regel je de huisvesting in de wijk? Is bepalende factor voor succes.
- Visie op lange termijn nodig
- De vraag wordt gesteld of de plangroepen blijven bestaan en wat rol en functie van plangroepen en ketenondersteuners straks is.
- In de wijk vindt men elkaar wel, maar hoe eerder je ook op het 'hogere' nivo in de organisaties/gemeente duidelijk maakt wat je wilt, hoe beter!
- Gebruik goede voorbeelden uit de wijk (bvb. Noorderbrug)

En geconcludeerd wordt door de aanwezigen dat dit een prettige manier is om met elkaar over zo'n complex onderwerp van gedachten te wisselen. En dat het een continu proces moet zijn.

Reactie Elker op:

Met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein

1. De ontwikkeling van de sociale wijkteams 0 – 100 jaar vinden we goede en positieve beweging. In de gebiedsgebonden aanpak van de gemeente Groningen herkennen we veel uitgangspunten die ook ten grondslag liggen aan de transitie en transformatie van de jeugdzorg. De nadruk ligt op versterken van de opvoeding en het gewone leven en zo min mogelijk overnemen van de zorg. Ontschotten, vroegtijdig signaleren, versterken eigen kracht, focus op de mogelijkheden en krachten in de eigen omgeving, expertise naar de cliënt toebrengen i.p.v. andersom zijn enkele centrale kenmerken. Positief is dat de verschillende domeinen met elkaar verbonden worden in een integrale manier van werken. We denken dat dit versterkend werkt op een samenhangende aanpak ook vanuit het perspectief van de jeugdzorg. Vanuit onze rol en specialistische expertise op het terrein van opvoeden en opgroeien zien we goede mogelijkheden om hierbij aan te sluiten en in te voegen bij de gebiedsgebonden aanpak. Dit past in ons beleid waarbij we onze mensen dicht willen positioneren bij het lokale veld om zo onze toegevoegde waarde voor kinderen en ouders met opgroei- en opvoedproblemen effectief te kunnen laten zijn.
2. Van belang is een goede verbinding en samenwerking tussen de meer generalistische werkwijze in de sociale wijkteams en de specialistische zorg zodat gespecialiseerde professionals in de wijk goed en tijdig ingezet worden en voorkomen wordt dat 'zwaardere' problematiek te lang blijft hangen in het wijkteam. De uitgangspunten zijn door de gemeente Groningen goed verwoord. Wel vraagt dit in de praktijk een verdere uitwerking met partijen hoe een en ander vorm te geven. We willen hier graag over meedenken om de expertise aan de "voorkant" te kunnen versterken.
3. In de notitie wordt de ambitie uitgesproken om toe te werken naar één crisis bereikbaarheid en interventieteam voor alle burgers en instanties. We ondersteunen dit en willen hier graag over meedenken mede in relatie tot ontwikkelingen binnen de jeugdzorg waarbij sprake is van één aanmeldpunt en crisisinterventie voor kinderen en gezinnen in crisis zowel voor normaal begaafde jeugd als lvg-jeugd. Dit gebeurt op provinciaal niveau, in samenwerking met BJZ, waarmee goede resultaten bereikt zijn om instroom in zwaardere zorg te beperken. Met NOVO (lvg) hebben we een samenwerkingsovereenkomst en er zijn ook plannen voor samenwerking met andere partijen binnen de GGz. We pleiten er voor om bestaande samenwerkingsvormen en initiatieven in de verdere uitwerking mee te nemen.
4. In het document wordt de jeugdzorg (Elker) zowel in het sociale team als in de flexibele schil gepositioneerd. De vraag is hoe we dit moeten lezen. En kan de t-shaped professionals ook iemand van jeugdzorg zijn, waarbij specialistische expertise op het terrein van opvoeden en opgroeien kan worden toegevoegd aan de meer generalistische taken binnen de wijkteams? Graag willen we hierover meedenken en mee helpen ontwikkelen (inmiddels hebben we ook een aanbod gedaan om ambulante medewerkers van Elker onder de regie van de gemeente in te zetten in het voorliggend veld). Uitgangspunt zou wat ons betreft moeten zijn dat professionals via korte lijnen snel zijn in te schakelen bij vragen (consultatie) en problemen die in de wijkteams naar voren komen: niet op afstand maar dichtbij. Dat is voor ons de kern. Vanuit welke ordening dat plaatsvindt is voor ons minder relevant.
5. We onderschrijven volledig het uitgangspunt van eigen kracht en verantwoordelijkheid van burgers/ouders. Wel willen we erop wijzen dat de samenleving ook een beschermende taak heeft zodra de veiligheid van kinderen in gevaar is. Dit is ook een taak van de jeugdzorg, waarbij soms (tijdelijk) de opvoedingsverantwoordelijkheid overgenomen moet worden. Zo is ca. 40% van onze zorg hulp in een gedwongen kader.

6. Eén van de uitgangspunten is dat door vroegtijdig te signaleren erger wordt voorkomen. Dit onderschrijven we. Tegelijkertijd is het goed te wijzen op landelijke rapporten (o.a. *rapport KPMG-Plexus: Sociale wijkteams in ontwikkeling, juli 2013*) waarbij als risico wordt benoemd dat de aanpak via sociale wijkteams op korte termijn meer interventies oproept eenvoudigweg omdat er meer “ontdekt” wordt. Dit betekent een stijging van interventiekosten en kan leiden tot wachtlijsten. Iets om rekening mee te houden, zeker in een periode van krimp waarbij keuzes gemaakt moeten worden omtrent de inzet van schaarse middelen.

7. Op pag. 7 worden indicatoren genoemd voor het meten van resultaten. Aanvullend zouden we vanuit het perspectief van de jeugdzorg nog als suggesties willen toevoegen:
  - Afname van kinderen die in onveilige situaties verkeren
  - Afname van de jeugdcriminaliteit en de daardoor ontstane maatschappelijke overlast
  - Afname van het aantal jongeren met psychische klachten en gezinsproblemen, die stagneren in de participatie
  - Afname van het aantal kinderen dat zonder startkwalificatie de school verlaat
  - Afname van het aantal jongeren dat thuis zit zonder dagbesteding

Dit zou, in samenhang met financiële indicatoren, moeten leiden tot een inhoudelijk-financieel verdienmodel van de nieuwe werkwijze op wijkniveau.

8. Relatie met onderwijs: Vinden we een belangrijk punt in de gebiedsgerichte aanpak. Daarbij kan het PO al dan via vensterscholen een belangrijke schakelrol vervullen in de verbinding naar de wijk. Initiatieven als de vredige wijk sluiten hier goed op aan. Onderwijs zorg arrangementen kunnen deze lijn nog verder versterken. Het Vo is vaak op een hoger gebiedsniveau georganiseerd, maar ook daar is het belangrijk verbinding te organiseren tussen schoolse en buitenschoolse activiteiten.

Vervolg bespreken notitie 'Met elkaar, voor elkaar' met voorzitters plangroepen 'Zorgen voor Morgen' en ketenondersteuners op 30 oktober 2013

Aanwezig waren:

Tjanke van Weerden, voorzitter plangroep Noorddijk/Beijum;
Willem Hanselaar, Lentis, voorzitter plangroep Oude Wijken (Indische buurt/de Hoogte);
Gita ter Laak, voorzitter plangroep Zuid;
Mirjam Feddema, MJD, voorzitter plangroep Noordwest;
Nathalie van de Garde, ketenondersteuner;
Jacqueline de Vries, ketenondersteuner;
Carla Kamerling, ketenondersteuner;
Anne Nipius, ketenondersteuner;

Thérèse van Schie, beleidsadviseur gemeente Groningen, steller notitie;
Hermien Bazuin, beleidsadviseur gemeente Groningen (korte weergave van het gesprek)

Korte ronde met introductie en mededelingen:

- Belangrijk in deze veranderingsperiode om goede input te krijgen; niet namens plangroepen, maar vanuit eigen rol en ervaringen;
- Afspraak Anne en Jacqueline met Heleen Vrijhof is geweest om informatie over dagbesteding te krijgen vanuit de plangroepen;
- Brief staatssecretaris over PV (discussiepunt) en nieuwe Wet Langdurige Intramurale Zorg (kern AWBZ).

Een algemene ronde over de notitie levert vooral positieve reacties op:

- Idee gebiedsgebonden aanpak wordt ondersteund; de kracht moet zitten in noodzakelijk belang van samenwerking, niet alleen voor de burgers, maar ook voor de eigen organisaties;
- Logisch vervolg op ontwikkeling die er is, ontkooking, vooral al in het veld;
- Samenhang goed; visie gemeente wordt hiermee duidelijk;
- Aansturing en regie worden zo goed geregeld;
- Goed is de keuze voor 1 aanpak voor mensen van 0-100 jaar, schotten ertussenuit;
- 2^e lijn krijgt goede plek,

Er zijn een aantal kanttekeningen en aandachtspunten:

- Nog wel abstract, niet goed te overzien in de uitwerking;
- Jammer dat eerstelijnsgezondheidszorg(huisartsen) naast de GBA wordt gezet en niet wordt geïntegreerd, dit in perspectief zetten was beter geweest;
- Wordt druk in de wijk, veel termen, leidt dit wel tot minder overleg?
- Hoe wordt de kanteling goed ingezet (vraagt loslaten eigen organisatie);
- Hoe komt de burger aan bod; tegenkracht organiseren;
- Grens tussen vrijwilligers en beroepskrachten valt weg, er moet duidelijkheid zijn over inzetten van bewoners;
- Hoe gaat het in elkaar schuiven van STIP, CJG en sociaal team in zijn werk, invlechten front-office, er is nog veel te doen!;

In het proces spelen de volgende zaken:

- Zorg is er over competentiestrijd (belangen, dubbele petten) en risico dat veel deskundigheid verloren gaat; hoe kom je van *nu* naar *straks* zonder deze effecten? Inzetten externe deskundige?
- Er zijn nu nog allemaal aparte Programma's van Eisen (PvE's) voor 2014 vastgesteld; die gaan niet in deze (samenwerkings)richting: er werd niet door gemeente in deze richting voorgesorteerd, terwijl de praktijk daarin verder is, verkokering bij gemeente! Betekent achteraf verantwoord en over 'verouderd' PvE;
- Kijk welke stappen als eerste in het proces moeten worden gezet, belangrijk is snel te communiceren over gewenst gedrag en te koersen op intrinsieke motivatie; kan gemeente –maar ditzelfde geldt ook voor organisaties- afscheid nemen van mensen die daarin (kanteling, reorganisatie van beleid) niet (kunnen) meegaan?
- Onvermijdelijk is dat in dit veranderingsproces verschil is in fase waarin men zit; er bestaat angst dat hierdoor vertraging kan optreden;
- Er is een andere bedrijfscultuur nodig, door het stellen van een gezamenlijk doel, meer bedrijfsmatig naast de politieke. De kunst is vrijheid te geven aan invullen van de regie terwijl ook voldaan moet worden aan de verantwoordingplicht.
- Van de kant van de gemeente wordt benadrukt dat het proces een organische beweging is waarin meedenken zoals van deze aanwezigen, maar ook van vele anderen, zeer gewenst is. Binnenkort wordt de planning met alle onderdelen die nog worden uitgewerkt maar ook de Stip op de horizon aan alle gemeentelijke beleidsambtenaren gepresenteerd.
- Er moeten betere kaders worden meegegeven, ontbraken bij vormen sociale team. Nog beter is die door partijen samen te laten ontwikkelen, dan wordt het gedragen van onderop.
- Gezamenlijk doel stellen en gewenste resultaten benoemen zodat organisaties hun eigen belangen moeten loslaten (lange termijn denken, ook in financiering!)
- Notitie over transformatieproces?

Tot slot worden nog een aantal zorgpunten benoemd en tips meegegeven:

- Verbinding met Onderwijs, er ontstaan nu schotten;
- Stedelijk interventieteam/crisisteam: beter is criteria voor complexiteit van de problematiek te ontwikkelen en over functies te praten i.p.v. organisaties, en geen doelgroepen te benoemen bij samenstellen teams (AMK,SHG, etc.);
- Hoe regel je de toegang?
- Hoe regel je de huisvesting in de wijk? Is bepalende factor voor succes.
- Visie op lange termijn nodig
- De vraag wordt gesteld of de plangroepen blijven bestaan en wat rol en functie van plangroepen en ketenondersteuners straks is.
- In de wijk vindt men elkaar wel, maar hoe eerder je ook op het 'hogere' nivo in de organisaties/gemeente duidelijk maakt wat je wilt, hoe beter!
- Gebruik goede voorbeelden uit de wijk (bvb. Noorderbrug)

En geconcludeerd wordt door de aanwezigen dat dit een prettige manier is om met elkaar over zo'n complex onderwerp van gedachten te wisselen. En dat het een continu proces moet zijn.

MEE Groningen
Ondersteuning bij leven met een beperking
MEE Groningen
Koeriersterweg 26a | 9727 AC Groningen
Postbus 1346 | 9701 BH Groningen
T 050 527 45 00 | F 050 527 58 59
mee@mee groningen.nl
www.mee groningen.nl

Aan het programmateam
Vernieuwing Sociaal Domein
en
Dieuwke van der Wal, senior
beleidsmedewerker

Datum 30 oktober 2013
Referentie A1/TD/NvW
Telefoon 050-527 45 00/toestel 105
Pagina 1/2
Onderwerp Reactie MEE Groningen m.b.t. discussienota 'Met elkaar voor elkaar'

Geachte heer/mevrouw.

Onderstaand treft u de reactie aan van MEE Groningen op de discussienota 'Met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein'.

Met waardering hebben wij kennisgenomen van uw discussienota. De richting die u verwoordt m.b.t. de vernieuwing van het sociale domein en de organisatiewijze ervan, wijkgerichte basisondersteuning met daaraan verbonden de specialistische ondersteuning vanuit één integrale aanpak en individueel maatwerk, kunnen wij zeker onderschrijven.

De nadruk die u hierbij legt op de eigen regie en het meedoen aan de samenleving ondersteunen wij van harte. Ook de samenhang die u wilt vermeerderen in de zorg aan huis en bijvoorbeeld tussen de ondersteuning op school en in de thuissituatie aan gezinnen, kunnen wij als integraal werkende organisatie alleen maar onderschrijven.

Het idee om één sociaal team per wijk op te zetten, voor alle leeftijden, is positief vanuit de integrale ondersteuningsgedachte. Onze ervaring is dat de T-shaped professional hierbij goed en effectief werkt. Wij zetten graag onze expertise in in de sociale wijkteams. Ook positief vinden wij de expliciete aandacht voor de ondersteuning van de eerste lijn door specifieke netwerken en ketens (o.a. NAH).

Als aanbeveling geven we u mee om ook binnen de arrangementen vooral ook uit te blijven gaan van de mogelijkheden in plaats van de vraag naar ondersteuning.

Daarnaast zijn er mogelijk ook indicatoren te formuleren breder dan het ondersteuningsdomein, zoals bijvoorbeeld het aantal vroegtijdige schoolverlaters, uit huiszettingen of bijstandaanvragen.

MEE Groningen is HKZ gecertificeerd

Datum 30 oktober 2013
Referentie Reactie MEE Groningen discussienota 'Met elkaar voor elkaar'
Pagina 2/2

Een andere aanbeveling betreft de ontwikkelstappen van de huidige sociale teams in relatie tot de ontwikkeling van het gebiedsgebonden werken in het sociaal domein. Het huidig voorlopig project zou niet bepalend moeten gaan worden voor de algehele inrichting. Specifieke aspect is hierbij bijvoorbeeld de positionering van het opbouwwerk in de wijk,

Daarnaast vragen wij aandacht voor de verbinding individu-sociaal netwerk en de collectieve voorzieningen/ burgerkracht in de wijk. Hierbij kan de sociale netwerkstrategie een succesvol en bestendig middel zijn om de eigen kracht van mensen en de samenredzaamheid te vergroten (ook wijkoverstijgend!) en deze zou in onze ogen meer aandacht kunnen krijgen.

De gedachte om de aansturing neer te leggen bij de uitvoerende organisatie(s) lijkt ons een logische. Maar dit feit alleen is in onze ogen zeker niet genoeg om de onafhankelijke cliëntondersteuning inhoudelijk vorm te geven. Graag leveren wij input voor de verdere invulling van deze onafhankelijke cliëntondersteuning.

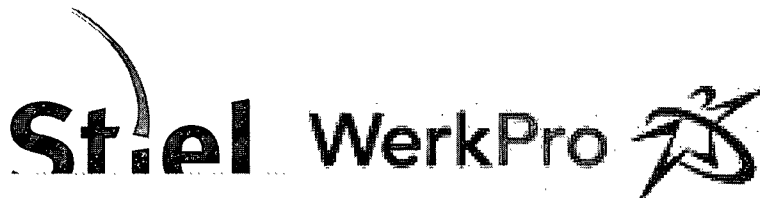
Al met al zijn wij positief over de door u uitgezette richting en stellen de vergrote duidelijkheid m.b.t. de organisatie en planning op prijs. Natuurlijk denken wij graag met u mee over de verdere uitwerking, zowel over de algemene vormgeving en werkwijze als concreet over de inhoudelijke aspecten m.b.t. onafhankelijke cliëntondersteuning.

Met vriendelijke groet,

Drs. G.A. Dolstra,
Directeur/bestuurder
MEE Groningen

Bespreking Stuurgroep Buurtwelzijn / Vitale Buurten

Datum: 17 oktober 2013

Aanwezig: Anja Aaldering (MJD), Peter Broer (Stiel), Jan Alting (Humanitas), Renée Blaauw (Humanitas) en Nienke Homan (verslaglegging)

Gasten: Dieuwke van der Wal en Thérèse van Schie.

Afwezig: Bart Slagter (namens WerkPro)

1. Opening, mededelingen en vaststellen agendapunten

* De opvolgster van Jan, Renée Blaauw, wordt voorgesteld. Vandaag blijkt Jan zijn laatste zitting bij Stuurgroep Buurtwelzijn, vandaar dat de Stuurgroep te kennen geeft binnenkort nog even iets leuks met Jan in te plannen.

2. Verslag 006 d.d. 22 augustus 2013

* Het verslag is niet besproken en zodoende niet vastgesteld.

----- Mw Van der Wal en mw Van Schie schuiven aan -----

3. Discussienota 'Met elkaar voor elkaar'

* 16 Oktober, tijdens de raadsbijeenkomst, is de nota 'Met elkaar voor elkaar' aangenomen door de fracties. In december/januari zal de nota definitief vastgesteld worden.

* Voor 31 Oktober a.s. heeft de gemeente een bijeenkomst "Met elkaar voor elkaar" georganiseerd, waar vertegenwoordigers van instellingen, cliëntenraden en Stadgers voor worden uitgenodigd om met elkaar in gesprek te gaan over de plannen voor het gebiedsgebonden aanpak van het sociale domein. De gemeente wil graag in gesprek en er achter komen wat men van deze plannen vindt en welke bijdrage men kan leveren.

Reactie van Buurtwelzijn op de discussienota:

* De nota is geschreven voor professionals, echter men mist echter het verhaal voor de burgers. Mevrouw Van Schie geeft aan dat deze nota inderdaad voor professionals is en dat er voor de burgers een publiekssamenvatting bestaat. Ook is het verhaal voor de burgers al eerder beschreven in de publiekssamenvatting van de nota "Groningers voor elkaar".

* In de nota wordt gesproken over de flexibele schil (omvang en invulling van het sociale wijkteam); deze hangt af van diverse factoren en zal afhankelijk van het werkgebied en de mate en aard van de problematiek ingevuld worden. Andere factoren die er invloed op hebben zijn het potentieel aan zelf- en samenredzaamheid in het gebied en de beschikbare formatie binnen de teams.

* Het accent zal niet alleen op de organisatie moeten liggen, de middelen zijn ook onontbeerlijk; De stuurgroep geeft aan dat het een hele investering qua tijd en financiën vraagt om de kanteling van de werkers én burgers goed in te zetten.

* Gemeente vraagt hoe de Stuurgroep een beschrijving in de nota over de integrale aanpak zou zien, als de 'zorg voor elkaar er wel zou zijn'; De integrale aanpak wordt zowel vanuit de wijk als vanuit de hulp- en dienstverlening gezien. Om tot echte verandering te kunnen komen meent men dat de vrijwilliger (burger) meer bij het verhaal betrokken moet worden.

Mevrouw Van Schie geeft aan, dat deze nota een voorwaardenscheppend verhaal is, die nog verder vormgegeven wordt en dat deze opmerkingen evt. hierin meegenomen kunnen worden.

* Men is het erover eens dat er 2 aspecten nodig zijn voor de kanteling:

- 1) het faciliteren van mensen;
- 2) het verleiden van mensen om hen tot actie te laten overgaan.

* De stuurgroep is positief over het benoemen van de doelgroep van 0 – 100.

De nota is qua visie consistent, met uitzondering van het Jeugd- en Jongerenwerk (JJW); Het JJW wordt nu nog te veel als groepswork in de wijk beschreven en maakt geen onderdeel uit van het CJG. De Stuurgroep ziet dat graag anders. Het verzoek is om JJW (Nieuwe Stijl) in het CJG te integreren. Er moet een linking pin komen tussen de basisvoorziening in de jeugd en het sociaal team.

- * Het bevreemdt de Stuurgroep dat de gemeente het Jeugd- en jongerenwerk als fundament beschouwt, maar toch in 2014 een kwart van de financiering af wil halen. De Stuurgroep Buurtwelzijn uit haar zorgen hierover en is van mening dat het resultaat van deze beoogde bezuinigingen erg zichtbaar wordt in de wijken.
- * Er wordt geconstateerd dat Welzijn, Zorg en Activering wel opgenomen zijn in de nota, maar dat Justitie er geen integraal onderdeel van uitmaakt. Justitie wordt nu alleen ingezet bij buurtaanpak en problematische jeugd. Wellicht kan het nog meegenomen worden in de discussienota.
- * Er wordt in de nota nog vanuit de oude werkwijze gesproken over 'vindplaatsen'. Dit is tegenwoordig niet meer aan de orde. Buurtwelzijn wil het JJW inzetten als preventie.
- * Thérèse geeft aan dat zij door dit gesprek nu wel anders over bepaalde zaken gaat denken. De stand van zaken m.b.t. Jeugd- en Jongerenwerk is voor haar nu vanuit een andere invalshoek belicht; zij ziet ook het belang dat de Stuurgroep JJW als integraal onderdeel ingezet zou willen hebben.
- * De stuurgroep zoekt een de stip op de horizon, waar zij naar toe kan werken; Er moet nog veel belegd worden in de basisteams. WerkPro is daarentegen nog in het ongewisse over haar status; het is nog niet bekend of zij in de basisteams thuis horen of in de flexibele schil. Het gevaar bestaat dat de kracht (functie Participatie) uit WerkPro gehaald wordt, doordat SoZaWe deze rol op gaat pakken, echter bij SoZaWe komt het nog niet van de grond; WerkPro is daarnaast erg sterk in accommodaties, waarmee ze dan een rol in de functie Ontmoeting houdt.
- * Men is het erover eens dat het sociaal team goed uitgerold moet worden. Bij de kanteling moet nagedacht worden over:
  - de organisatievorm (consortium);
  - hoe de organisatievorm in te zetten, dus wat is er aan werk per de stadsdeel/wijk;
  - hoe gieten we dat in één vorm.Bijv. creëren we 1 organisatie die we lokaal gaan verankeren of kijken we per gebied welke organisaties het beste passen. De vraag is ook: moet de 1e lijn toegevoegd worden of neemt de 1e lijn sowieso plaats in het consortium in? Hierbij moeten voorkomen worden dat verkokering optreedt.
- * Er wordt gesproken over welke organisatievorm de beste 'brug' zou zijn tussen gemeente en organisatie; Vanuit Buurtwelzijn wordt gedacht dat een consortium de meest geschikte organisatievorm zou kunnen zijn. (*Woordenboek: Een consortium is een organisatorische bundeling van diverse kennis en krachten om een groot organisatieoverstijgend of gebiedsgericht project te realiseren, waarbij ook de financiële aspecten van de opdracht en samenwerking worden geregeld*).
- * Thérèse vraagt een team van creatieve geesten om na te denken over deze organisatievorm en de linking pin en dit verder uit te diepen. Hiervoor melden Peter en Renée zich aan.
- * Er worden zorgen geuit over doorverwijzingen door gemeente: is het voor hen al helder naar wie zij moeten doorverwijzen? Thérèse geeft aan veel informatie van Menzis te hebben gekregen om zo toch goed te kunnen doorverwijzen. Ze geeft aan er vertrouwen in te hebben.

8. Begroting 2014 en bezuinigingen Buurtwelzijn

- * Er is een open inloop geweest van raadsleden, waarbij gesproken is over bezuinigingen in omvang en op financieel gebied. Er moet 24,5% bezuinigd worden. De bezuinigingen zijn ingediend en 1 november gaat het naar de bezwarencommissie. Als alle bezuinigingen wel worden doorgevoerd, dan kloppen de pve's niet meer en krijgen we stapelingen van bezuinigingen. Dit resultaat zal dan zichtbaar worden in de wijken.

10. Rondvraag/w.v.t.t.k.

- * Er zijn geen vragen voor de rondvraag.
- * Er is een extra stuurgroep op 4 november van 12:30 – 14:00 u. de volgende staat gepland op 28 november van 9.00-11.00 u.

Platform Gehandicaptenzorg Groningen

Groningen, 21 november 2013

Op 14 november jl. heeft een delegatie van het Platform Gehandicaptenzorg Groningen (PGZG) overleg gehad met een tweetal beleidsambtenaren van de gemeente Groningen over de nota 'Met elkaar voor elkaar'. De aangesloten organisaties binnen het PGZG hebben hier kennis van genomen. Aansluitend hebben zij hun visie op de decentralisatie van een aantal AWBZ-taken naar het gemeentelijke domein met elkaar besproken. In de bijgevoegde notitie wordt deze visie m.b.t. de inrichting van een gebieds-gebonden aanpak van het sociaal domein in de gemeente Groningen aan u voorgelegd.

Wij zijn blij dat de gemeente Groningen actief contact zoekt om zoveel mogelijk kennis te vergaren en de samenwerking met betrokken organisaties zoekt om tot een afgewogen aanpak te komen. Graag zetten wij ons overleg hierover met u voort. Ook willen wij u ondersteunen in het verkrijgen van een goed beeld van het soort vragen die straks in het kader van de decentralisaties op de gemeente af kunnen komen.

Zoals in ons gesprek aangegeven nemen wij deel aan het kennisimplementatietraject van de WMO- werkplaats, dat van 2014 tot medio 2015 loopt, in samenwerking met de Hanzehogeschool, MJD - Stiel en de GGz. Wij zullen ons met name richten op het thema Rehabilitatie in de wijk (voorkomen van sociaal isolement en eenzaamheid). Eind deze maand zullen de plannen hieromtrent geconcretiseerd worden. Op constructieve wijze zullen wij ons inzetten voor een verdere ontschotting van de AWBZ-zorg en wij vinden het van belang om de komende periode mede aan u concrete resultaten te laten zien. Hierin nemen wij onze verantwoordelijkheid.

Graag ontmoeten wij u in een volgend overleg om van gedachten te wisselen over de komende overheveling van AWBZ-taken naar de Wmo

Met vriendelijke groet,
namens het Platform Gehandicaptenzorg Groningen

M.J.M. van der Harten
Bestuurder De Noorderbrug

Platform Gehandicaptenzorg Groningen

PLATFORM GEHANDICAPENZORG GRONINGEN (PGZG)

Visie van het PGZG op de notitie van de gemeente Groningen 'Met elkaar voor elkaar'; naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein

Inleiding

De gemeente Groningen heeft in een aantal nota's haar beleid kenbaar gemaakt over de komende transitie van het sociale domein. Met de laatste nota: 'Met elkaar voor elkaar' is de zoektocht beschreven naar een concrete uitwerking van de uitdagingen waar de gemeente, haar burgers en betrokken organisaties de komende jaren voor staan.

Het is buitengewoon plezierig dat de gemeente burgers en organisaties actief opzoekt om mee te denken en de ontwikkelingen in samenwerking verder vorm te geven. Na het afronden van deze fase heeft de politiek opnieuw voortgang geboekt en weer bakens verzet. De uitvoering van de geïndiceerde Persoonlijke Verzorging zal naar alle waarschijnlijkheid grotendeels niet worden overgeheveld van de AWBZ naar de Wmo, maar naar de Zorgverzekeringswet. Hiermee zou de transitie van de AWBZ-indicaties 'Begeleiding groep' en 'Begeleiding individueel' naar de Wmo een zwaarder accent krijgen en komt de samenwerking met organisaties, die gespecialiseerd zijn in de ondersteuning van mensen met een beperking, centraler te staan.

De kanteling: inhoud en voorbereiding

Het PGZG onderschrijft inhoudelijk van harte de visie die de gemeente Groningen in de diverse notities op de transitie weergeeft. Het is van belang dat vanuit een integrale aanpak burgers ondersteund worden om zo zelfstandig mogelijk in hun vertrouwde omgeving te wonen en van betekenis te zijn voor elkaar, in de buurt en in hun werk. Ondersteuning zal zo efficiënt en effectief mogelijk plaatsvinden, d.w.z. op maat en vanuit eigen kracht volgens de principes van onder meer 'Welzijn nieuwe stijl' en 'De Kanteling'. Organisaties die lid zijn van het PGZG hebben de afgelopen maanden actief meegedaan aan pilots in gemeentelijke wijken, waar geoefend werd met de nieuwe aanpak in sociale teams.

Het PGZG is zich zeer bewust van de grote bezuinigingsslag die zal plaatsvinden. In alle organisaties vinden momenteel voorbereidingen plaats om de gevolgen van het nieuwe beleid adequaat op te vangen. Bedrijfsmatig zal een krimpend budget ontslag van medewerkers betekenen en het afwaarderen van vastgoed. De meeste tijd en aandacht zit in het overleg met cliënten en hun sociale netwerk. Mensen zijn vaak jarenlang gewend aan de zorg die werd verleend en deze attitude of overtuiging verandert niet na één gesprek. Wij bereiden mensen zo goed mogelijk voor op de veranderingen. Dat is in veel gevallen een ingewikkeld proces, omdat het gaat om mensen die door hun beperking niet goed met veranderingen kunnen omgaan. Graag willen wij samen met de gemeente nadenken op welke wijze we cliënten en hun familie nog beter kunnen voorbereiden op 2015, bijvoorbeeld via voorlichtingsbijeenkomsten en ontmoetingen.

Concretisering van de maatschappelijke agenda: nieuwe rollen in een nieuwe context

De herinrichting van het sociale domein is ingrijpend en betekent voor alle betrokkenen - burgers, organisaties, politiek - een heroriëntatie op rollen en verantwoordelijkheden.

Doorgaan op de vertrouwde weg kan niet meer, er zullen nieuwe wegen gezocht moeten worden. Er is geen kant-en-klare reisgids, alleen een koers, een richting. En niet onbelangrijk: er is veel minder geld beschikbaar. Deze situatie maakt naast de angst en onzekerheid om het vertrouwde los te laten ook veel creativiteit en energie los. De kunst is om samen kracht te putten uit de unieke kansen die er liggen om een nieuw begin te kiezen, onszelf te verbeteren door het anders te doen en om dat elan ook aan mensen mee te geven.

Het PGZG pleit ervoor dat de gemeente een rol kiest als opdrachtgever, kaderstellend vanuit visie en beleid. Als opdrachtgever monitort de gemeente de ontwikkelingen en de resultaten die geboekt worden. De gemeente kiest vanuit onze optiek niet voor een uitvoerende rol.

De uitvoering zien wij in handen van een geheel nieuwe organisatie, gelieerd aan de gemeente maar onafhankelijk van huidige organisaties die actief zijn op het gebied van welzijn en zorg. Alleen op deze manier zal o.i. een nieuwe start, met een nieuwe cultuur kunnen plaatsvinden, los van oude kaders en loyaliteiten. De pilots met de sociale teams in Groningen, maar ook met het Amaryllisproject in Leeuwarden, hebben bewezen dat constructies die te veel gebouwd zijn op de huidige praktijk niet werken. Organisaties blijven dan vanuit hun oude modus draaien, medewerkers komen niet los uit de oude hulpverlenersstand, zij zitten gebonden aan hun moederorganisaties en zijn niet vrij om vernieuwend te handelen.

De gemeente Leeuwarden heeft dit ingezien en de moed gehad om te kiezen voor vernieuwing door een nieuwe organisatie op te zetten. Bestaande welzijns- en zorgorganisaties krijgen een andere rol ten opzichte van deze nieuwe organisatie: aanvullend en afgeslankt omdat medewerkers naar de nieuwe organisatie overgaan. De vijftien organisaties binnen het PGZG-verband zouden graag zien dat Groningen deze weg volgt en dat kennis en ervaringen tussen beide gemeenten worden gedeeld.

Vanuit een bedrijfsmatige optiek biedt een nieuwe organisatie de mogelijkheid om al bij de start een inrichting te kiezen die efficiënt is vanuit een strakke sturing en verantwoording op resultaten met een beperkt(er) budget.

Een nieuwe organisatie

Het gedachtegoed van de maatschappelijke agenda, zoals beschreven in 'Met elkaar voor elkaar' kan goed worden vormgegeven vanuit de nieuwe organisatie: een wijk- en gebiedsgebonden aanpak. Een nieuwe organisatie geeft daadwerkelijk een andere boodschap aan alle betrokkenen: het wordt anders; het is niet meer zoals het was. Werken bij de nieuwe organisatie geeft echt nieuw élan; het doet iets met mensen, anders dan werken vanuit het oude vertrouwde concept van de eigen organisatie maar met een nieuwe opdracht.

Vanuit juridisch oogpunt bekeken kan het construct waarschijnlijk het beste een zelfstandige stichting zijn, omdat er geen winstoogmerk wordt nagestreefd en toezicht daarmee wordt geregeld en gewaarborgd. De stichting heeft de taak om geschikt personeel aan te trekken, is opdrachtnemer, werkt vanuit de kaders van de gemeente en verantwoordt zich naar de gemeente

als opdrachtgever. Vanuit één organisatie kan efficiënt en coherent gestuurd worden op de invulling van de wijkgerichte aanpak. Dit voorkomt versnipperd beleid of grote verschillen in de aanpak per wijk als in elke wijk een andere hoofdaannemer actief is.

Het PGZG pleit ervoor om naast sociale teams per wijk, ook flexibele teams met specialisten op te nemen in de nieuwe organisatie. Zij kunnen ingezet worden waar nodig, zodat zij maximaal productief zijn. De kennis kan voldoende geborgd worden binnen de organisatie. Daarnaast kan een flexibele pool gehanteerd worden om specialisten in te schakelen waar nodig, ter consultatie of voor scholing, dan wel via andere organisaties in te lenen.

Heldere scheiding van rollen en functies

Het is van groot belang om de sociale teams helder te positioneren en een heldere opdracht mee te geven om te voorkomen dat zij te veel in een hulpverlenende rol schieten. Daarom zal het focus van de sociale teams moeten liggen op de kernvraag 'moet hier ondersteuning worden geboden of kan het ook anders' (preventie), en wel op basis van goede gespreksvoering, goede onderhandelvaardigheden; goed kunnen signaleren, goed kunnen loslaten en doorgeleiden. Medewerkers zijn in staat om met mensen met uiteenlopende problematiek in gesprek te gaan en hebben oog voor hun sociale systeem. Medewerkers zijn generalist oftewel veelzijdig gespecialiseerd om burgers met uiteenlopende vragen goed te kunnen verstaan en te kunnen bevragen.

Het sociaal team fungeert niet als bureaucratisch doorgeefluik, maar heeft de ingewikkelde taak om ondersteuningsvragen terug te geleiden en uiteindelijk te verminderen. De sociale teams moeten kunnen terugvallen op specialistische expertise indien noodzakelijk en op de sociale cohesie in de wijk waar mogelijk. Een werkwijze als deze zal alle betrokkenen in het sociale domein dwingen tot anders denken, partners bij elkaar brengen en nieuwe ontwikkelingen aanjagen. Daarnaast kan ook op stedelijk en wellicht op provinciaal niveau een flexibele specialistenpoule worden ingezet: ter consultatie, voor scholing en deskundigheidsbevordering, dan wel om waar nodig andere specialisten in te lenen.

Participatie, dagbesteding, samenwerking met het bedrijfsleven

Individuele begeleiding wordt nu nog vaak gecombineerd met 'begeleiding groep'. Soms zijn er ook combinaties met 'behandeling individueel' of 'behandeling groep', waarbij het maatwerk is vanuit een samenhangend totaalpakket om resultaten te boeken. Voor het merendeel van de cliënten met een beperking, en niet te vergeten hun familie en verwanten, is dagbesteding in de vorm van vrijwilligerswerk in een bedrijf of in een activiteitscentrum van groot belang om zich staande te houden in zowel de samenleving als in de thuissituatie. Dagritme en een dagstructuur, collega's ontmoeten, voldoening halen uit de werkzaamheden, achteruitgang voorkomen of mogelijkheden uitbreiden zijn elementen van wezenlijk belang voor iedereen, hetzij met of zonder een beperking.

Het bedrijfsleven bereidt zich voorzichtig voor op de participatiewet door cliënten met een beperking onder begeleiding welkom te heten. Zorgorganisaties experimenteren met de integratie van doelgroepen.

Het zijn experimenten die organisaties binnen het PGZG actief initiëren en die noodzakelijk zijn voor het welslagen van de transitie Wmo en voor de uitvoering van de participatiewet.

Onderwijs

Wij zien dat de samenhang met het beroepsonderwijs onvoldoende is belicht in de beleidsnotities. Het beroepsonderwijs is nog onvoldoende voorbereid op de herinrichting van het sociale domein. Door de samenwerking te intensiveren, leerlingen mee te laten draaien in onderzoek met betrekking tot alle transities en in stages binnen de sociale teams kan een win-win situatie worden gecreëerd voor alle partijen. Op niet al te lange termijn komen dan nieuwe beroepsbeoefenaren op de markt die mee hebben geholpen aan de nieuwe ontwikkelingen en die zich bewust zijn van hun maatschappelijke rol. Zij zullen de sociale teams scherp houden met hun vragen zodat de toegang tot het sociale domein voor burgers laagdrempelig blijft.

Samengevat

Graag gaan wij verder met de gemeente in gesprek over bovenstaande beknopt weergegeven visie. PGZG wil zich samen met de gemeente inzetten om cliënten en hun netwerk zo goed mogelijk voor te bereiden op 2015. PGZG pleit voor een model waarbij een nieuwe organisatie wordt neergezet, waarbij de gemeente de regie voert en er werkelijk een nieuwe start gemaakt wordt om anders te werken. Van meet af aan is een strakke bedrijfsvoering noodzakelijk om efficiënt en resultaatgericht te werken. Sociale teams krijgen een heldere positionering en opdracht. Deze teams zijn een filter en werken preventief. Specialisten zijn op de achtergrond beschikbaar. Dagbesteding biedt kansen om de participatiewet vorm te geven, waarbij de samenhang met individueel maatwerk of begeleiding van het systeem aandacht behoeft. Ten slotte vraagt het PGZG aandacht voor de samenwerking met het beroepsonderwijs om op termijn win-win situaties te creëren.

Stichting De Zijlen, H. de With (bestuurder)

NOVO, A. Renting (bestuurder a.i.)

De Noorderbrug, M.J.M. van der Harten (bestuurder)

De Trans, H. van Scheijen (bestuurder)

's Heeren Loo Opmaat, R. Kemeling (regiobestuurder)

Driever's Dale, C. van Zuidam (bestuurder a.i.)

St. Humanitas DMH, R. van Hal (regiomanager)

Ilmarinen, S. van Sligter (bestuurder a.i.)

Koninklijke Kentalis, H. van der Wijk (regiodirecteur Zorg Noord)

MEE Groningen, T. Dolstra (bestuurder)

Philadelphia Zorg Noord, A. de Bruin (directeur Zorg & Wonen)

Stichting Sprank, G.J.A. Veening (bestuurder)

Koninklijke Visio, M.J. van den Driessche (directeur Wonen & Dagbesteding)

Nieuw Woelwijck, P. de Groot (bestuurder)

Promens-Care, W. Hadderingh (bestuurder)

Reactie op notitie 'Met Elkaar Voor Elkaar'

Accare, Jonx | Lentis, Molendrift, OCRN en VNN

31 oktober 2103

Pagina | 1

Zoals afgesproken in de stuurgroepvergadering 'Zorgen voor Morgen' van 22 oktober jl. sturen wij nog een schriftelijke reactie op de notitie 'Met Elkaar Voor Elkaar' namens Accare, Lentis | Jonx, Molendrift, OCRN en VNN.

Wij herkennen de beweging die de gemeente Groningen wil maken naar een gebiedsgebonden aanpak en zien dat deze past bij de landelijk ingezette decentralisaties. We willen graag bijdragen aan een verantwoorde invulling van deze beweging.

De notitie straalt een duidelijke ambitie uit voor de komende periode. Om tot daadwerkelijke en lange termijn verbeteringen te komen suggereren we om ook doelen, zowel maatschappelijke, zorg-inhoudelijke en financiële doelen, op deze lange termijn op te nemen in de notitie. Een succesvolle uitvoering van de gebiedsgebonden aanpak staat of valt met een goed beschreven haalbaar perspectief, inclusief een gedegen risico-analyse en daarop gebaseerde aanpak. Het zou goed zijn deze aanpak door de professionals uit de verschillende segmenten te laten opstellen. Wij zullen daar graag bij helpen.

De keuze voor de leeftijdsrange van 0 tot ruim 100 jaar is te begrijpen, maar is ook een groot experiment. Het zal een complexe opgave zijn om kennis over deze grote range aan leeftijdsfasen, met zeer verschillende aandachtspunten en soorten problematiek in één teamaanpak te combineren. Een experiment als deze vergt bovendien een gedegen monitoring, liefst met de mogelijkheid tot vergelijken tussen verschillende manieren van aanpak en inrichting, om gaandeweg verbeteringen te kunnen aanbrengen.

Onderzoek/ervaring leert dat een gebiedsgebonden aanpak een goede borg kan zijn voor binding met een gebied en verantwoordelijkheidsgevoel van leden van een team. Echter het is ook bekend dat voeding van een bron noodzakelijk is om differentiatie en niveau van kennis te behouden en door te ontwikkelen. Binnen de jeugdGGz bestaat grote ervaring met consultatie, opleiding en onderzoek naar andere sectoren en disciplines. Er bestaan lopende samenwerkingen met welzijn (MEE), medische zorg (huisartsen, kinderartsen), verstandelijke gehandicapten zorg (NOVO, de Zijlen), jeugdzorg (Elker) voor wat betreft consultatie, opleiding en onderzoek. Hierbij zijn gaandeweg ook ondersteunende systemen ontwikkeld zoals Zorgdomein en Edifact (een ict systeem waarop alle noordelijke huisartsen zijn aangesloten en de meeste ggz aanbieders en waarmee digitaal informatie uitgewisseld wordt) en Igezin | plan.nl waarmee in verschillende regio's al door alle denkbare organisaties met / rond de cliënten het sociaal netwerk wordt samengewerkt. Wij denken graag mee over het vormgeven van nieuwe verbanden hierin, waarin we het van belang achten dat uitgegaan wordt van bestaande netwerken om geleidelijke overgangen naar de toekomst te maken.

Doelen verwoorden

Op pagina 7 van de notitie staat een aantal indicatoren verwoord m.b.t. maatschappelijke doelstellingen, we zouden willen suggereren nog meer relevante indicatoren tot te voegen en deze ook in positieve doelen te verwoorden. Bijvoorbeeld:

- Verbetering schoolbezoek op het VO
- Verbetering van maatschappelijke participatie van jongeren met nu nog een arbeidshandicap (wajong)
- Meer hulpverlening in het vrijwillig kader (minder ondertoezichtstellingen)
- Meer ondersteuning/begeleiding/behandeling thuis. (uithuisplaatsingen)

- Toename aantal jongeren met een startkwalificatie
- Minder aangiftes voor overlast en geweldsdelicten

Naast maatschappelijke doelen, zouden ook medisch-inhoudelijke doelstellingen/indicatoren geformuleerd kunnen worden, zoals bijvoorbeeld

- Betere en vroegere signalering van ernstige psychiatrische problematiek en middelenmisbruik met als doel preventie van ernstige gevolgen van deze stoornissen (zoals bijv. suicidepogingen, eetproblematiek, meer lichamelijke ziekten ten gevolge van een ongezonde leefstijl die vaak samengaat hiermee) en de minder ernstige (passend onderwijs).
- Als ADHD, angst, verslavingsproblematiek, slechthoortheid, suikerziekte, autisme, geweld thuis bij hechtingsgestoorde of getraumatiseerde ouders of dyslexie niet professioneel behandeld wordt, hebben we minder kans de andere maatschappelijke doelen en de verminderde toestroom naar de specialistische zorg te bereiken.
- Betere begeleiding van schoolgaande kinderen met lichte psychiatrische problematiek, gericht op welzijn en startkwalificaties

Maar we moeten ook aan financiële doelen denken. Het is een groot risico de zorg te reorganiseren op het moment dat bezuinigd moet worden. Reorganisaties kosten geld en als we niet oppassen zal er een verschuiving plaatsvinden van besteding van geld voor zorg naar geld voor organisatie/overhead. Neem daarbij het punt dat zorg dichterbij gebracht wordt en de vraag zal toenemen. Dit brengt een groot risico op onacceptabel lange wachttijden, zeker in de eerste twee jaar van deze reorganisatie. Alle betrokken organisaties zullen elkaar voortdurend scherp moeten houden op dit punt.

Doelen/indicatoren die hierbij zouden kunnen passen zijn:

- Verschuiving van indirecte naar directe tijd van zorgaanbieders
- Geen toename van uitvoeringskosten

In beide gevallen is een goede nulmeting noodzakelijk. In beide gevallen geldt ook dat tijdelijke negatieve ontwikkeling op deze indicatoren onontkomelijk is. Het gaat er dan ook om gezamenlijk te definiëren hoe die ontwikkeling maximaal mag zijn en in welk tijdpad weer wordt afgebouwd.

Invullen van de teams en naar voren brengen van kennis

We ondersteunen van harte dat het concept gebiedsgebonden teams niet een blauwdruk voor elk gebied voor wat betreft samenstelling kan zijn. Elk gebied heeft zijn eigen problemen en afstemming op de behoeften van mensen is van uiterst belang. Erkenning van bestaande werkende structuren (zoals scholen, huisartsen, CJG), interventies/methodieken en ict-systemen zal voorkomen dat 'kinderen met het badwater worden weggegooid'.

Er zal een goed evenwicht moeten worden gevonden in de samenstelling van de teams en de beschikbaarheid van kennis voor elk gebied. Een bekende valkuil bij werkers in basisteams is dat een specialist pas wordt ingeschakeld, als al een tijd allerlei zaken geprobeerd zijn. Deze beweging biedt een kans om specialisten serieus dichtbij ter beschikking te laten zijn van basiswerkers en burgers, zodat op het juiste moment een inschatting kan worden gemaakt wat nodig is. Immers vaak is een korte minder dure specialistische interventie op de lange termijn veel effectiever, dan een meer uitgebreide basisinterventie. De aanwezigheid en mogelijkheid van consultatie van specialisten met generalistische vaardigheden voor de basiswerkers biedt bovendien de mogelijkheid tot verbeteren van kennis en vaardigheden in de basis. Het vinden van de juiste vorm hierin vergt inspanning en keuzes van professionals en organisaties. In het veld zijn succesvolle voorbeelden van dit soort bewegingen bij hoogcomplexiteit. Het opzetten en implementeren van de (F)ACT methodiek is hier een voorbeeld van (Trimbos).

In acute crisis situaties bestaat nu nog een scheiding tussen provinciale jeugdzorg/gehandicaptenzorg en GGZ. Er is al sprake van een initiatief om dit nader bij elkaar te brengen.

Regie I

In de notitie wordt de ambitie uitgesproken om de regie zoveel mogelijk bij één regisseur te laten. Het blijft de vraag hoe dit in de praktijk uitwerkt, wie zal de regie in praktijk krijgen/nemen als een team een centrale plek krijgt in de wijk. Vele bewoners van een wijk nemen normaal gesproken prima zelf regie. Anderen doen dat niet uit zichzelf, maar met enige hulp doen ze het wel. Een bepaalde groep moet geholpen worden en kan niet zelf regisseren. Een aanpak als deze herbergt de valkuil dat te vaak een

professional de regie zal willen nemen, zowel ten opzichte van mede-professionals (bv. huisarts) als ten opzichte van de bewoner zelf.

Het uitgangspunt dat de bewoner zelf de regie heeft over zijn eigen zaken, eigen kracht, vergt expliciete aandacht. Ook bij de meer hulpbehoevende bewoners moet expliciete aandacht zijn voor overleg met de bewoner (niet praten over, maar praten met!). De privacy regels heten hierbij soms belemmerend te zijn, maar horen juist bij die eigen zeggenschap. Overleg met betrokkene en diens vertegenwoordigers over wat gedeeld wordt met anderen geeft juist kracht en invulling aan eigen kracht en verantwoordelijkheid. Vanuit onze ervaring met privacy en beroepsgeheim, denken we graag constructief mee hoe privacy wetgeving de kans op succesvolle samenwerking vergroot.

Regie 2

We ondersteunen het standpunt van de gemeente met betrekking tot regie op afstand. Dit betekent, dat conform een aangenomen amendement op de Jeugdwet, invulling en uitvoering bij de werkers/professionals/instellingen zal komen te liggen. De daadwerkelijk invulling hiervan is een uitdaging. Immers dit vergt sturen op hoofdlijnen. Wat gebeurt er als de gemeenteraad haar rol opeist na een incident? Kan een gemeente dat vasthouden aan dit principe?

Het verstrekken van beschikkingen door de gemeente voor individuele voorzieningen en de gemeentelijke toets voor specialistische zorg staan op gespannen voet met dit principe. Het is begrijpelijk dat de gemeente invloed wil hebben op de inzet van zorg die als duur ervaren wordt. Echter er bestaat een reële kans dat er opnieuw een stelsel van indicatiestellen ontstaat met alle dure inefficiënte bureaucratie van dien. Het zal de kunst zijn om te leven met onzekerheden en risico's, iets wat in de gezondheidszorg veel gebeurt.

Gezien de breedte van het werkveld in de transities (leeftijdscfasen 0-100 ev, ondersteuning tot geneeskundige behandeling van jeugdigen) lijkt een geleidelijke overgang in een netwerkstructuur met de huidige organisaties de meeste kans op succes te geven. Met de juiste ontwikkelopdrachten, zoals nu al deels verwoordt in de notitie, zullen de netwerken zich de gewenste kant op gaan ontwikkelen. Het positieve spanningsveld tussen werken in het eigen gebied en de behoefte aan voeding door kennis en kunde zal op den duur tot een logische organisatie leiden. Wij zetten ons graag in voor het ontwikkelen van zo'n organisatie, dit sluit ook aan bij de ontwikkeling van onze heel sector naar POH, basisgeneralistischeGGz en specialistischeGGz.

Samen doorontwikkelen van kwaliteit

De gemeente voelt en verwoordt (hfd 4) duidelijk een verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van zorg en betrokkenheid van burgers. Het voortdurende verbeteren van kwaliteit is een belangrijk punt, waarover we graag meedenken. Punten ii, iii,iv zijn als ambitie heel helder, maar dit vraagt om een behoorlijke omslag in de wijze waarop nu e.a. is georganiseerd. Het is de vraag in welk tempo deze stappen te zetten zijn als de instellingen tegelijkertijd druk zijn met uitwerken krimp, reorganiseren etc. De vrees is gerechtvaardigd dat teams al snel veel te veel werk hebben. Binnen de beschikbare ruimte zou monitoring van verschillende manieren van invulling van de teams tot het verkrijgen van kennis over welke aanpak wel of niet werkt kunnen leiden.

Op landelijke niveau zien we een bundeling van kracht in de verschillende kenniscentra (NJI, LKCKJP, etc), die nu verder naar elkaar toegroeien. Aanspreken van deze kennis en implementeren hiervan is noodzakelijk om groei en ontwikkeling te blijven doormaken. Bovendien bestaan op regionaal/provinciaal niveau verschillende kennis- en zorgnetwerken die nu al gezamenlijk vormgeven aan ontwikkeling en verbetering (Autisme Netwerk Groningen (welzijn, jeugdzorg, verst geh zorg, GGz, etc), PGZG (verst geh zorg, welzijn, GGz), etc), het is raadzaam actief gebruik te gaan maken van deze netwerken.

Relatie met het onderwijs

De relatie met onderwijs en de ontwikkelingen mbt 'Passend onderwijs' geven grote kansen op een zeer krachtige integratie van zorg en onderwijs. Deze kansen worden nu al deels vormgegeven, zoals nu bijvoorbeeld wordt vormgegeven in het Onderwijs Zorg Centrum in Winschoten. Maar ook kennisoverdracht (bijv. educatie over middelmisbruik ism GGDs), consultatie (bijv. deelname aan schooladviesteams), schoolverzuimprojecten zijn vormen die bijdragen. Investering hierin kan de kwaliteit van zorg en ondersteuning van de jeugd verbeteren bij krimpende budgetten aan zowel de zijde van het onderwijs als de zorg/ondersteuning. Wij spelen hierin graag onze rol.

Tot slot

Het is genoeglijk bekend dat betere ondersteuning/signalering in een wijk of gebied kan en waarschijnlijk zal leiden tot signalering van meer problematiek en een toename van het beroep op ondersteuning en een druk op de behoefte van verwijzen naar specialistische zorg. Dit is een reëel risico.

Als laatste nog een enkele opmerking met betrekking tot de jeugd GGz in het algemeen. We begrijpen dat het terrein van de GGz / jeugdGGz als een moeilijk te beheersen gebied wordt beschouwd, zowel inhoudelijk als financieel. Er zijn vele misvattingen en aannames die hiertoe aanleiding geven. Een enkele opmerking na aanleiding van enkele passages in de notitie.

De kostenstijging in de GGz is grotendeels gebaseerd op bewust beleid van de overheid (marktwerking, PGB's, etc). De kostenstijging is voor een groot deel een gevolg van het toelaten van nieuwe aanbieders, die bijv. geen gelimiteerd budget hebben gekregen. Het huidige bestuurlijk akkoord in de GGz laat zien, dat met overleg met de sector, commitment is te verkrijgen op beter gebruik van middelen met behoud en groei van kwaliteit.

Al met al willen we als jeugdGGz partners meewerken aan het daadwerkelijk buiten de huidige kaders denken en bewegen. Bij deze transformatie gaat het erom om het aanbod te hervormen, kennis beschikbaar te maken op de juiste plek en de juiste professionals in te zetten op de juiste momenten. We constateren hierbij dat we telkens opnieuw moeten bepalen wat wenselijk is vanuit het perspectief van de bewoner, de maatschappij en vanuit de beschikbare middelen.

MEMO

Sociale Zaken en Werk

Aan Dieuwke van der Wal, Peter Klaassen

Van Elly Dalmolen

Afdeling Groningse Krediet Bank

CC Hans Julsing

Datum 5 november 2013

Onderwerp Reactie op nota 'Met elkaar voor elkaar'

Dag Dieuwke en Peter,

Inhoudelijke reactie:

Voor wat betreft schuldhulpverlening(en dan als het gaat om het verstrekken van algemene informatie) is het een prima plan om dit via een wijkteam te laten lopen om ervoor te zorgen dat burgers goed voorbereid een aanvraag voor schuldhulpverlening kunnen indienen waarbij via een wijkteam hun netwerk al is versterkt en is gewerkt aan het bevorderen van de zelfredzaamheid en vergroten van zelfvertrouwen.

Het is bovendien een uitstekende gedachte dat burgers via een wijkteam ondersteund worden tijdens een schuldhulpverleningstraject. Dit vindt nu ook al plaats door bijvoorbeeld de inzet van Humanitas thuisadministratie die burgers helpt om hun administratie te ordenen om zodoende de juiste gegevens in te leveren voor een aanvraag schuldhulpverlening. De GKB heeft hiermee goede ervaringen.

Preventie en algemene voorlichting op het gebied van schuldhulpverlening kan heel goed in een wijkteam worden aangeboden, iets wat nu ook al gebeurt in de stips en CJG's.

Als met het positioneren van schuldhulpverlening in een wijkteam bedoeld wordt om een aanvraag schuldhulpverlening in te dienen heb je direct al een probleem te tackelen vanwege normtijden genoemd in de wet gemeentelijke schuldhulpverlening (WGS) en de termijnen van algemene wet bestuursrecht (AWB).

Bij een aanvraag schuldhulpverlening, bijvoorbeeld ook als het gaat om individuele informatie en advies, beginnen de termijnen van afhandeling direct op dag 1 te lopen. De gemeente is verplicht om bij een crisissituatie binnen 3 dagen een besluit te nemen over het al dan niet toelaten tot een schuldhulpverleningstraject.

Ondersteuning bij het indienen van een aanvraag voor schuldhulpverlening kan prima via een wijkteam lopen maar het indienen van een aanvraag zelf via een GBO is gezien de WGS, de AWB, de NEN normen en de modules Schuldhulpverlening van de koepelorganisatie NVVK geen optie.

Als het gaat om begeleiding bij budgetteren en om een eerste screening is specifieke en deskundige kennis vereist wat je moet overlaten aan specialisten in een backoffice achtige setting.

Een aanvraag schuldhulpverlening en het verdere traject is gecompliceerd en complex, afhankelijk van de financiële situatie, de achterliggende problematiek en lopende hulptrajecten, de schuldsituatie, de opstelling van en afspraken met de schuldeisers, de motivatie, houding, vaardigheden en gedrag van de schuldenaar. Per aanvraag is een Plan van aanpak (op maat) vereist.

Ik zie voor de schuldhulpverlening daarom ook meer een rol weggelegd in de flexibele schil.

Zou je de gehele intake door de GKB in een wijkteam laten plaatsvinden dan is er veel meer formatie nodig dan nu.

Op jaarbasis verricht de GKB 2500 intakes met 7.5 FTE. Dat kunnen we doen doordat we dit via het centraal meldpunt laten lopen. Wil je niet te maken hebben met weglekeffecten dan is er bij deelname

Memo volgel: 2

van GKB om de gehele schuldhulpverleningsintake in een wijkteam te plaatsen een enorm formatie- en bezettingsprobleem op te lossen.

We weten op dit moment ook nog niet welke bezuinigingen op ons af komen en het kan dus zijn dat we het in de toekomst met minder formatie moeten doen terwijl we vanaf 2008 jaarlijks met een groei van 5% van het aantal aanvragen te maken hebben.

We hebben de afgelopen jaren de klantengroep zien veranderen, van eerst voornamelijk mensen met een bijstands- of andere uitkering naar veel meer mensen met inkomen en eigen woningen.

De ervaring leert dat deze nieuwe armen erg blij zijn dat ze redelijk anoniem een aanvraag kunnen indienen op een centraal punt en niet geconfronteerd worden met mensen uit hun buurt.

Schuldenproblematiek is nog altijd een taboe.

De gemeente Almere heeft mede om deze reden ervoor gekozen een centraal meldpunt te houden en niet mee te gaan om de intake schuldhulpverlening aan te bieden in de wijken.

De GKB is zeker bereid om in een pilotvorm te ontdekken welke toegevoegde waarde het heeft als de GKB op het gebied van voorlichting en groepsgericht advies in een wijkteam participeert.

Reactie op sturing:

Hier valt of staat de wijkgerichte aanpak mee, de verschillende soorten sturing moet zeer goed op elkaar afgestemd worden zodat voor allen, burgers en medewerkers, duidelijk is wie waar over gaat en wie waar over mag beslissen.

Er zal nog veel uitgewerkt moeten worden.

Groet,

Elly Dalmolen
Teamleider GKB

Input voor het programmateam; vernieuwing sociaal domein.

Op verzoek van het programmateam; Een bijdrage van de medewerkers van de divisie PGZ&W.

Om de medewerkers van de divisie PGZ&W de mogelijkheid te bieden om te reageren op de conceptnota "gebiedsgebonden aanpak", zijn er in de periode 16 oktober tot 30 oktober met hen gesprekken gevoerd. Ondergetekenden zijn gefaciliteerd door de divisie manager om gesprekssessies te organiseren en op te treden als gespreksleider.

In totaal zijn er 11 groepsgesprekken gevoerd, waarbij de deelnemers zoveel mogelijk zijn uitgenodigd op gelijke functie.

70% van de medewerkers van de divisie PGZ&W hebben hieraan deelgenomen. Gezien de korte termijn waarop gesprekken georganiseerd zijn, kan dit als een zeer hoge respons worden gezien.

Ondanks de korte termijn waarop een en ander tot stand moest komen, willen we de zorgvuldigheid betrachten. Door zo veel te citeren in plaats van een algemeen verslag te schrijven blijven we dicht bij de kern van de bijdrage van de individuele medewerker. Hierdoor kan het voorkomen dat zaken meerdere malen worden gemeld. De bijdrage is in willekeurige volgorde opgeschreven en in grove categorieën ondergebracht

De gesprekken hebben geleid tot de volgende categorie indeling;

- 1. Dienstverlening - kansen /hindernissen**
- 2. Organisatie- kansen /hindernissen**
- 3. Functie/persoonlijk– kansen /hindernissen**

De werkwijze waarop deze bijdrage tot stand is gekomen, wordt over het algemeen door de medewerkers als zeer positief ervaren. Zij zien een reactie van het programmateam graag tegemoet. Wij merken dat de medewerkers op soortgelijke wijze graag met het programmateam in contact willen blijven.

30 Oktober 2013 Rijny Rademaker en Ekko Smith

1. Dienstverlening

kansen

Bewaak de rechtszekerheid/gelijkheid bij gebiedsgebonden aanpak voor cliënten. Waar ligt de focus van de wijk. Is er dan voor een ieder een antwoord?

De burger gaat bepalen, het plan biedt kansen!

In het kader van een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein is het van belang dat een deel van de wettelijke verantwoordelijkheden goed geborgd wordt. Er moet goed naar de voorkant gekeken worden, en zaken moeten goed uitgedacht worden. De schaal wordt wel heel klein nu. De een krijgt iets en de ander niet. Gelijkebeginsel, soortgelijke voorzieningen en het samen doen kan op verschillende manieren worden ingevuld.

Toegang tot de gemeente Groningen: Er is een groep die digitaal communiceert met de gemeente Groningen, maar ook een groep die zelf digitaal problemen oplost.

Het is efficiënter om dicht bij de burgers te zitten: tijdreductie, sneller contact met de burger, minder bureaucratie. Aanmeldingen kunnen geregistreerd worden, maar hoeft dan niet zo uitgebreid als nu het geval is. Het is bijvoorbeeld efficiënter om in een wijkteam, waar Wmo zit, een wijkbuurtbeheerder en inkomensondersteuning bij elkaar te zetten, zodat er meer netwerkcontacten ontstaan. Bij adhoc situaties kan er bijvoorbeeld per case een team opgezet worden, dit is veel efficiënter.

Het wordt als positief gezien om meer in de wijk, dicht bij de burgers te zitten. Dit mede door betere bereikbaarheid e.d.

Je moet de burger meenemen, insteken op wat de burger wil. Is de klant tevreden? Algemene informatie heeft geen zin. Het moet besproken worden met de burger individueel. Het verhaal vertellen en daarna afgeven/verwijzen naar een site. Dan kunnen ze het nalezen. De consulent moet het verhaal goed kunnen vertellen.

Als je in de wijk zit kun je mensen beter bereiken, mensen kunnen makkelijker ondersteuning vragen, maar je kunt ook beter de zelfredzaamheid van mensen bevorderen.

Goed verhaal! Met elkaar voor elkaar is besparing/cijfer matig, korte lijnen bieden mogelijkheid tot kwaliteitsverbetering van dienstverlening.

De ervaring leert dat o.a. huishoudelijke hulp leidt tot een relatie met de cliënt. Deze relatie moet worden benut daar waar nodig. De relatie kan dienen tot financieel huishoudelijk inzicht geven. "Huishoudelijk hulp + +", kunnen we dit noemen.

Geloof in een hoogwaardig backoffice, een consulent/generalist hoort tafelgesprekken te voeren. Administratieve taken horen daar niet bij. Mandatering van consulent/generalist is belangrijk. WMO is onderdeel van de gebiedsgebonden aanpak. Je probeert elkaar omhoog te trekken in kennis. Kwaliteit van diensten is belangrijk.

hindernissen

Als tip wordt meegegeven om de organisatie bewust te maken van het feit dat consumenten op dit moment kwetsbaar zijn en dat daar rekening mee gehouden moet worden.

Er wordt onzekerheid geuit over de willekeur (ruimte) van de wetgeving. Indien er bijvoorbeeld in een sociaal team een probleem gedropt wordt en het probleem acuut opgelost moet worden, wil men best flexibel zijn maar dan heeft de consulent wel met de wet- en regelwetgeving te maken.

Het lijkt niet goed dat in elke wijk een andere organisatie de aansturing doet (uit informatie uit de wandelgangen bij andere organisaties ontstaat het beeld dat men dat ook bij de andere organisaties een slecht idee vindt), omdat elke organisatie een eigen kernspecialisme heeft, waardoor je "gekleurde" wijken krijgt, met mogelijk grote verschillen in dienstverlening per wijk;

Daarnaast kan de problematiek per wijk verschillen, maatwerk dreigt te verdwijnen en komen kwetsbare mensen in "rijke" wijken niet in het verdomhoekje?

Er bestaat het risico van zowel focus in de dienstverlening op zowel de aard van de wijk als de aard van de organisatie die coördineert.

Het domein 'Werk & participatie' komt niet in het voorliggende stuk voor, m.a.w. hoe past de ontwikkeling bij SOZAWE en bij IEDERZ in dit plaatje?

Zelfredzaamheid van de burger bevorderen kost tijd en in sommige gevallen kun je zelfredzaamheid/meer mantelzorg ook niet afdwingen. Het "stuk" gaat teveel uit van directe effecten en die zijn er niet. Gedragsverandering onder de bevolking bereik je niet ineens.

Een bezuinigingsopdracht met gelijktijdig een kwaliteitsverbetering levert een spanningsveld.

Het is niet logisch om alles uit te besteden: veel specifieke kennis is in de Gemeente aanwezig. Dit zou door anderen aangeleerd moeten worden en kost o.a. tijd.

Cijfers worden leidend!

Er zal op den duur een grote top van "moeilijke" cliënten overblijven. Hier wordt samenwerking tussen burgers onderling erg moeilijk.

Zit de burger hierop te wachten?

2. Organisatie

kansen

Sociale teams maximale autonomie minimale bureaucratie.

Programma is groeimodel

Leg de regie bij één verantwoordelijke die effecten meetbaar maakt.

Borg de (wettelijk benodigde) kennis en deskundigheid.

Maak gebruik van aanwezige (WMO-)kennis!

Samenwerking en autonomie van organisaties kan een probleem worden.
Organiseer samenwerking!

0-meting noodzakelijk om effect te bepalen.

Er is een hoog ambitieniveau, levert wellicht geen effect op de korte termijn.
Wel op lange termijn!

Voor wat betreft de communicatie naar medewerkers wordt aangegeven dat er behoefte is aan regelmatige mondelinge terugkoppeling van recente ontwikkelingen binnen sociaal domein. Daarbij wordt opgemerkt dat er meer ruimte voor interactie moet zijn. In de groep wordt de groepsbijeenkomst als zinvol wordt ervaren. Vooral omdat er tijd en ruimte is om eigen mening en onzekerheden te kunnen uitspreken.

Door het gebiedsgericht organiseren worden functies en activiteiten die tot nu toe vanuit verschillende organisaties worden uitgevoerd in een uitvoeringsverband gebracht. De samenwerking tussen de verschillende groepen verloopt niet altijd soepel. Dit heeft te maken met de verschillende standpunten richting cliënten. Er zijn duidelijke cultuurverschillen merkbaar, dit kan tot conflicten leiden.

Toegang tot de burger vanuit de kanteling: Wmo moet herkenbaar zijn op verschillende punten in de stad. Op dit moment is de toegang via huisarts of gemeente. Indien burger telefonisch contact zoekt met het KCC, zorg dan voor een goede verbinding naar de backoffice.

Er wordt aangegeven dat er niet alleen gekeken moet worden naar de kosten-baten analyse van nu, maar men moet ook verder kijken. Gemeenten moeten het geld waarborgen waar het hoort. Indien men te maken krijgt met inkoop moet er ook controle zijn. Meten op samenwerking van partijen. Het is zorgelijk als kwaliteit op afstand en achteraf getoetst wordt.

De generalist die ook zijn eigen specialisatie kent kan adhoc ingezet worden in een sociaal team van een andere wijk.

Binnen de afdeling is veel expertise aanwezig die niet verloren mag gaan. Als tip wordt meegegeven om de kennis binnen de afdeling te inventariseren, te bundelen en mee te nemen in de nieuwe plannen.

Er wordt aangegeven om het administratieteam centraal te houden. Ook de locatie van het spreekuur centraal houden, zodat het goed bereikbaar is.

Hoe ver ga je met eigen kracht stimuleren bij mensen die oud zijn?

De gemeente heeft geen marktbelang.

Van allerlei invalshoeken wordt de stad ingedeeld. Geef spoedig duidelijkheid. Wat zijn de grenzen.

Kennis van de buurt is belangrijk, wat speelt er? Daarnaast moet je het team samenstellen. Sociale team is een onderdeel van het team. Klein slagvaardige sociale team is belangrijk. Er zitten nu 14 instellingen in het team aan tafel. Alle dienstverlening hoeft niet aanwezig te zijn in de 1^e schil. Andere dienstverlening moet ingevlogen kunnen worden = 2^e schil.

Ons "ambtenaar zijn", houdt op te bestaan, de gemeente moet het echter in de handen houden. Je geeft een opdracht uit aan de hoofdaannemer, dat betekent sturing achteraf. Eerst doen, daarna afrekenen, dat werkt niet goed.

Welke gedachte zit er achter? Er staat: we doen het samen met de burgers. Op welke manier gaan ze dat realiseren? Hoe registreer je het? Wat zijn de juridische consequenties. Deskundigheden moeten geborgd zijn.

In zuid is al contact gezocht met ondernemers. De ambassadeurs worden opgeleid via MJD. Deze benaderen bewonersgroepen om de kanteling onder de aandacht te brengen.

Er moet goed nagedacht worden over hoe de processen moeten verlopen en er moet ook goed nagedacht worden over de cijfers waarmee gerekend wordt.

Check de cijfers ook bij de bron (de mensen in het veld, die de cijfers kennen).
Betrek de uitvoerenden bij de uitwerking.

Er wordt een voorkeur uitgesproken voor één sturingsorganisatie voor de hele stad, want als gemeente moet je de regie houden, ook i.v.m. de eindverantwoordelijkheid van de wethouder.

Er is een grote kans dat dit soort sessies niet bij andere organisaties die straks in de teams zitten wordt gehouden, omdat daar vaak een grotere kloof is tussen management en de werkvloer en dat is jammer.

Denk goed na over de teamsamenstelling van het GBA. Slagkracht- kennis en identiteit per gebied.

Budgetverdeling per gebied, al werkende zal blijken welk gebied wat nodig heeft. Er zullen verschillen zijn. Houd daar rekening mee!

Bepaalde zaken moeten wijk/gebiedsgericht, andere kunnen beter centraal geregeld worden. Denk bij dat laatste bijvoorbeeld aan administratie.

Bezuiniging binnen het ambtenaren apparaat kan in eerste instantie plaatsvinden op gebouwen e.d.

Onafhankelijke regie/kwartiermaker nodig, onder aansturing van de gemeente. Gemeente beschikt over geld. Hoe verdeel je het geld. Dat geef je niet weg aan een externe organisatie. Dan heb je geen regie meer. Als gemeente regie heeft en niet tevreden is, kun je andere deelnemers van een sociaal team kiezen, een onafhankelijke organisatie is belangrijk. Een klein team, menselijke maat, diverse disciplines, ieder is verantwoordelijk voor het werk. (gezamenlijke gedeelde verantwoordelijkheid)

Zorgloket: Waar liggen de telefonische contacten, informeer ons tijdig wat de toekomst van de medewerkers van het zorgloket is. Waar wordt het eerste contact gelegd? Het zorgloket is een poortwachter/excellent, is laagdrempelig, signaleert signalen, geeft ideeën/kennis door aan cliënten. Houdt rekening met deskundigheid en expertise die er al is. Verstevig eigen kracht van cliënt.

Kennis delen, thema/workshop maken, andere marktpartijen uitnodigen. Ga je op een leuke manier etaleren. Leuke sprekers.

kansen

De gebiedsgebonden aanpak zal in eerste instantie veel geld gaan kosten.

Het plan is zonder financiële onderbouwing een vorm van wensdenken.

Er is onduidelijkheid vanuit de backoffice over een aantal zaken:
Komt de administratie in de wijk of op een ander centraal punt?
Hoe worden de aanvragen aangeleverd? (digitaal, per post)
Komt de medewerker van de backoffice ergens alleen te zitten, of is er een wisseling van werkplek? Vindt overleg tussen medewerkers per mail of telefoon plaats? Groeit de afdeling op deze manier niet uit elkaar?

De KCC is op dit moment centraal op 1 nummer bereikbaar. Bij de gebiedsgebonden aanpak wordt er gebruik gemaakt van meerdere telefoonnummers. Dit druist in tegen de nota toegang.

De medische zorg zal enigszins teruggedrongen worden, maar er is wel een arts aanwezig. Dit moet tegen het licht gehouden worden. Er is onduidelijkheid over de rol van de arts (generalist, specialist). Behoudt de arts functie behandelende arts of beoordelaar. De vraag is hoe de andere organisaties hiermee omgaan.

Het is beter dat de gemeente de regie houdt. Veel instellingen worden gesubsidieerd door de gemeente. Is de gemeente in staat goede afspraken te maken met alle bloedgroepen? In hoeverre is er sprake van belangenverstrengeling?

Het lijkt niet goed dat in elke wijk een andere organisatie de aansturing doet (uit informatie uit de wandelgangen bij andere organisaties ontstaat het beeld dat men dat ook bij de andere organisaties een slecht idee vindt), omdat elke organisatie een eigen kernspecialisme heeft, waardoor je "gekleurde" wijken krijgt, met mogelijk grote verschillen in dienstverlening per wijk

Als één organisatie de coördinatie in een wijk doet, wordt er dan ook meer specialistische hulp vanuit juist die organisatie gestuurd, m.a.w. hoe bestrijdt je het gevaar van versnippering en hoe ontkracht je de onderlinge concurrentiestrijd, zeker in deze tijd?

Onderlinge samenhang wordt heel complex en verbindingen worden steeds lastiger te volgen. Het lijkt mooi dat de teams alles doen, maar in hoeverre is men dan bedacht op incidenten/risico's?

Hoe gaat men monitoren/meten? Monitor je alleen op effecten of monitor je het proces en hoe krijg je mensen die je niet bereikt in beeld? Signalen ontstaan vaak pas naar aanleiding van incidenten.

We hebben nu sociale teams. Zijn de wijkgerichte teams een verlengde daarvan of kan een GBA meerdere sociale teams herbergen? Zo ja, wat is een

GBA dan nog?

Hoe denkt men om te gaan met klachten/bezwaarschriften?

Geregeld moet worden dat mensen in de wijkteams straks de cijfers van de gegevens van de betrokken organisaties onderling kunnen raadplegen (systemen op orde). Dat is de valkuil van de huidige sociale teams: je mag elkaars gegevens niet altijd inzien.

Appèl aan het programma: borg de samenwerking.

Een bezuinigingsopdracht met gelijktijdig een kwaliteitsverbetering levert een spanningsveld.

Het is niet logisch om alles uit te besteden: veel specifieke kennis is in de Gemeente aanwezig. Dit zou door anderen aangeleerd moeten worden en kost o.a. tijd.

Binding aan moederorganisatie blokkeert de samenwerking. Visie en kaders stellen is belangrijk.

Zoals het nu gaat is het niet betaalbaar. Samenwerking met andere partijen gaat moeizaam. Het is geschreven vanuit de gemeente: jullie moeten meedoen, het is dwingend... Er is met een aantal zaken geen rekening gehouden.

3. Functie/persoonlijk

kansen

Neem de medewerkers mee in het gedachtengoed.

Er wordt gevraagd om flexibiliteit, dat moet je, in sommige gevallen, leren! Scholing is noodzakelijk, wordt genoemd.

Er is wantrouwen onder de medewerkers omdat zaken ineens snel beslist moeten worden. Men heeft het gevoel dat veel zaken al beslist zijn. Dit kan ontkracht worden door de input van deze groepsbijeenkomst terug te koppelen en te laten zien dat er daadwerkelijk iets mee gedaan wordt.

Op de werkvloer wordt een negatieve sfeer bespeurd. Doordat medewerkers mee kunnen praten, goed geïnformeerd worden, zicht op de nieuwe wet en nieuwe taken hebben komt er meer duidelijkheid en rust voor de medewerkers.

Op de vraag of de voorlichting op de gebieds-gebonden aanpak voldoende is, wordt aangegeven dat er meer rust gecreëerd kan worden door tijdig informatie aan te leveren. Ook wordt als tip gegeven om bijvoorbeeld iedere

14 dagen een bulletin per mail uit te laten gaan. Daarin kan dan meer duidelijkheid gegeven worden over de lopende zaken.

In de samenstelling van de GBA moet je bestaande specialismes meenemen (lees); onder de ambtenaren is veel specifieke kennis aanwezig, gebruik die!

Zorgloket: Waar liggen de telefonische contacten, informeer ons tijdig wat de toekomst van de medewerkers van het zorgloket is. Waar wordt het eerste contact gelegd? Het zorgloket is een poortwachter/excellent, is laagdrempelig, signaleert signalen, geeft ideeën/kennis door aan cliënten. Houdt rekening met deskundigheid en expertise die er al is. Verstevig eigen kracht van cliënt.

hindernissen

Discussie artsen in teams; Is een huisarts onafhankelijk?

Er is onduidelijkheid over de eigen functie en rol binnen de organisatie. Men wil meer duidelijkheid over deze zaken. Er heerst een gevoel dat bepaalde zaken al beslist zijn, en dat men er geen invloed meer op uit kan oefenen.

Door de verschillende ontwikkelingen die op dit moment gelijktijdig binnen de organisatie lopen, en het tempo waarin het gaat, ontstaat er persoonlijke onrust bij mensen.

Voor het programma wordt als input meegegeven om meer duidelijkheid te geven aan medewerkers over de vormgeving van de teams. Ook is het van belang om de kennis te bewaken die meekomt.

Het is onduidelijk waar de medewerkers van de backoffice heen gaan. Men vindt het een vreemde optie dat veel werk naar de Stips gaat, omdat hier (Back Office) veel expertise is. De vraag is ook waarom beroepskrachten worden vervangen door vrijwilligers.

Door de bewustwording van de medewerkers dat er allerlei zaken binnen de gemeente Groningen gaan veranderen, ontstaat er onrust op de afdeling, omdat mensen bang zijn om hun baan te verliezen.

Men ervaart het als negatief dat de informatie erg laat verkregen is. Het positieve is dat het conceptverslag zeker meer houvast biedt over de denkrichting en plannen naar een gebiedsgebonden aanpak.

Generalist zijn is een competentie en is persoonsgebonden. Niet iedereen kan generalist zijn.

Generalist wordt op den duur de specialist van de wijk

Assessment versus ontwikkelmodel: men weet welke kennis en expertise er bij de gemeente aanwezig is. Is assessment dan nodig? Moet je je niet ontwikkelen in de wijk naar generalist?

Maak een duidelijk profiel van de generalist.

In hoeverre kan de burger de kwaliteit van dienstverlening beoordelen. Kanteling zal niet door elke cliënt positief beoordeeld worden.

Dat zijn we niet gewend. We weten dat we goed zijn. Maar we zijn bang; Is onze afdeling wel in beeld? We profileren ons niet goed genoeg bij de bestuurders, we worden "overschreeuwd" door andere agressieve marktpartijen.

Eerste voorlopige reactie GGD Groningen op 'met elkaar, voor elkaar' van Gemeente Groningen

GGD Groningen waardeert een gebiedsgebonden aanpak. Onze reactie is dan ook positief op de nota van Gemeente Groningen 'met elkaar, voor elkaar'. We denken graag mee in deze ontwikkeling en in dat licht hebben we een aantal inhoudelijke punten, overwegingen, aandachtspunten waarvan sommige specifiek voor ons organisatiedeel zullen gelden. Het is een voorlopige reactie, aangezien de nota 'met elkaar voor elkaar' nog niet geheel uitgekristalliseerd is. Een nadere uitwerking is nodig.

Preventie

We missen in de notitie preventie en vroegsignalering. Ons advies is om juist sterk in te zetten op preventie en vroegsignalering. Op deze manier kan hulpverlening voorkomen worden. Denk bijvoorbeeld aan de onlangs verschenen notitie 'Investeren in opgroeien en opvoeden loont'¹. De gemeente Groningen legt de focus op kwaliteit en samenwerking, de samenwerking met publieke gezondheid wordt daarbij niet genoemd. Gezondheid is echter een belangrijke voorwaarde voor participatie.

Basisvoorziening

Wat is in de ogen van gemeente Groningen een basisvoorziening? Is ook de kinderopvang een basisvoorziening? We vragen ons af in hoeverre het verstandig is om de JGZ - en zelfs breder het CJG?- in het sociale wijkteam te plaatsen. Wij zien de JGZ als een basisvoorziening in de wijken. Het JGZ vormt daarmee een voorportaal voor de zorg. De bijzondere positie van de JGZ versterkt het idee van een basisvoorziening. Naast de medische specialiteit (en bijbehorende kwaliteits- en privacyeisen²), is het domein van de JGZ een andere dan die van de jeugdzorg. De staatssecretaris van VWS heeft onlangs op het advies van de commissie De Winter gereageerd. Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat de kern van de JGZ is en blijft wat die altijd was: *een actief aanbod aan alle kinderen gericht op normaliseren, signaleren en evt. snel toe leiden naar juiste hulpverlening*. Daarmee bestaat een brede algemene basis voor preventie: veel problemen worden voorkómen of 'normaliserend' weggenomen. Preventie uitgevoerd door de JGZ vanuit de Wet publieke gezondheid betreft vooral primaire preventie en signalering en wordt op initiatief van de JGZ aangeboden aan alle kinderen. Kenmerkend is dat er in principe geen individuele hulpvraag aan ten grondslag ligt. De preventieve activiteiten vanuit de nieuwe Jeugdwet worden vooral aangeboden nadat er een risico(situatie) of probleem is gesignaleerd. Er is dus zeker samenhang tussen de taken van de JGZ vanuit de wet publieke gezondheid en de taken vanuit de Jeugdwet, maar zij hebben ieder hun eigen 'domein'. Daarmee wil GGD Groningen niet zeggen dat de JGZ (en mogelijk CJG) in het geheel geen partner/deel kan zijn in de sociale wijkteams, wel dat het bijzondere aandacht verdient. En dat verder uitgewerkt dient te worden hoe het een zich tot het ander verhoudt. Per wijk een JGZ-vertegenwoordiger in het sociale wijkteam plaatsen is een alternatief dat het onderzoeken waard is.

Ook de OGGz is zo'n basisvoorziening. De OGGz omvat preventie, signalering & toeleiding naar hulp, behandeling, praktische ondersteuning, zorg & opvang, herstel & re-integratie.

---

¹ In september aangeboden aan de VNG: http://www.vng.nl/files/vng/201300912-brochure_investeren_in_opvoeden_en_opgroeien_loont.pdf

² Om dit te concretiseren enkele voorbeelden : Er worden wettelijke eisen gesteld aan de dossiers van JGZ, er is sprake van een medisch beroepsgeheim en er zijn specifieke kwaliteitseisen voor beroepen in de zorg (o.a. BIG-registratie).

Het is niet het domein van één sector, voorziening of paradigma; het is maatschappelijke ondersteuning, medische zorg en praktisch werk tegelijkertijd. In de nota 'met elkaar, voor elkaar' is er weinig aandacht voor de groep zeer kwetsbare burgers, die niet om hulp vragen (en deze vaak ook niet willen), de zorgwekkende zorgmijder. Die dus ook niet in 1e instantie meewerkt aan een eigen plan, zelfredzaamheid en eigen kracht, waar bemoeizorg moet worden toegepast, met soms drang en dwangmaatregelen. Er wordt aangegeven dat de OGGz (aanpak) integraal opgaat in de sociale teams en er daarnaast niet meer bestaat. Dat laatste baart ons zorgen gezien de doelgroep die geen hulpvraag heeft en zorg mijdt. De expertise van de OGGz én de multi-probleemgezinnen -aanpak integreren in de sociale teams heeft in de huidige pilots zijn waarde bewezen. We benadrukken het belang van het waarborgen van de specialistische kant van de T-shaped professional, als de OGGz-er. Naast de sociale wijkteams is er noodzaak voor ondersteuning/zorg voor de zorgwekkende zorgmijders en het invliegen van specialisten. Bijvoorbeeld door een interventieaanpak (in tegenstelling tot een interventieteam geen vaste groep/andere organisatie) op te zetten, waarbij specialisten op casusniveau geraadpleegd kunnen worden. GGD Groningen kan hier een coördinerende rol vervullen: om zeer moeilijke casuïstiek op te schalen en in een zorgoverleg met specialisten een plan van aanpak te maken, waar ook eventuele drang en dwangmaatregelen kunnen worden toegepast.

Brede verbinding

Zowel de JGZ als de OGGz hebben als onderdeel van de GGD een brede verbinding in het maatschappelijke en medische veld. Vanuit de GGD is er – zoals eerder aangegeven - ook de verbinding met medische taken als Forensische geneeskunde (24/7 inzetbaar), infectieziekten bestrijding, sociaal geneeskundigen Jeugd en medische milieukunde. Daarnaast heeft de GGD verbindingen met huisartsen. Deze brede verbinding heeft meermaals zijn waarde voor de publieke gezondheid bewezen. De JGZ heeft daarnaast van oudsher een sterke band met het onderwijs. Het onderwijs is één van de belangrijke leefgebieden van jongeren, maar komt in de nota 'met elkaar, voor elkaar' volgens ons te weinig naar voren.

Doelgroepen

'Met elkaar, voor elkaar' richt zich op alle inwoners van de gemeente Groningen, zeg maar van – 9 maanden tot 100 jaar (dus ook aandacht voor perinatale zorg). Als GGD worden wij dagelijks geconfronteerd met een grote verscheidenheid binnen deze doelgroep. In de publieke gezondheid hebben wij speciale aandacht voor de doelgroep met een lage sociaal-economische status, maar er zijn ook andere doelgroepen die extra aandacht behoeven in de sociale wijkteams. Te denken valt aan mensen met een laag IQ. We missen in de nota oog voor de verschillen tussen mensen. Dat heeft namelijk ook consequenties voor de mogelijkheden.

Organisatie, samenwerking in de regio en volgende fase

De genoemde manieren om de gebiedsgebonden aanpak te organiseren, zijn nauwelijks uitgewerkt. Dat begrijpen we. De veranderingen die geschetst worden zijn groot. De consequenties daarvan kunnen wij zonder verdere uitwerking niet geheel overzien. Waar houdt het sociale wijkteam op, wat is een basisvoorziening, is er een casus te schetsen om te duiden hoe het precies in zijn werk zal gaan? Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende manieren om het te organiseren?

Als we inzoomen op de GGD-taken JGZ en OGGz speelt ook de relatie met de regio een rol. Duidelijk is dat er afstemming met de gemeenschappelijke regeling moet plaatsvinden voordat er taken over kunnen gaan naar een nieuw te vormen organisatie of samenwerkingsverband. Dat het belang om dit in een vroeg stadium te doen groot is, heeft

onlangs de wijziging in de gemeenschappelijke regeling duidelijk gemaakt. Wat betekenen de verschillende organisatievormen voor de afspraken binnen de gemeenschappelijke regeling? Te denken valt aan uniforme zorg voor jeugd binnen de regio (is uitgangspunt voor solidariteit, recht op zorg), financiering, de benodigde massa van (medisch) personeel in geval van crises. Wat betekent dit voor de combinatiefuncties binnen de GGD (een JGZ-arts is bijvoorbeeld tegelijkertijd ook forensisch arts of infectieziektenbestrijding arts). Dat is efficiënt voor alle 23 gemeenten en aantrekkelijk voor het personeel.

GGD Groningen heeft hier wel ideeën over en wil dan ook graag bij de verdere uitwerking/de volgende fase nauw betrokken worden.

Marco ter Harmsel,
Directeur Publieke Gezondheid (wnd)

BASIS VOOR BELEID

OS | ONDERZOEK
IN STATISTIEK
GRONINGEN

**Stadgers en instellingen over de
gebiedsgebonden aanpak
van het sociale domein**

Gemeente
Groningen

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Stadgers en instellingen over de gebiedsgebonden aanpak van het sociale domein

Frans Oldersma
Klaas Kloosterman

Onderzoek en Statistiek Groningen
November 2013

Internet: www.os-groningen.nl

[Twitter.com/basisvoorbeleid](https://twitter.com/basisvoorbeleid)

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Ondersteuning in de wijken	3
2.1 Ondersteuning per wijk georganiseerd	3
2.2 Eén herkenbare plek in de wijk van waaruit ondersteuning wordt georganiseerd	4
2.2 Wat moet die ene plek binnen de wijk waar je ondersteuning kunt krijgen nu precies inhouden?	6
2.3 Eigen kracht	8
2.4 Samenredzaamheid	9
3 Extra vragen instellingen.....	11

1. Inleiding

Per 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (inclusief AWBZ-begeleiding, verzorging, kortdurend verblijf en beschermd wonen), de nieuwe Jeugdwet en de Participatiewet. Tegelijkertijd staan gemeenten voor de opgave om ondersteuning in het sociaal domein te bieden met veel minder geld. Gemeenten bereiden zich voor op deze nieuwe taken, ondanks onzekerheid over de invoering van de nieuwe wetten en de beschikbare budgetten.

Gebiedsgebonden aanpak

Het leggen van bovenstaande verantwoordelijkheden bij de gemeente en de noodzaak tot bezuinigen enerzijds en het optimaliseren van het zorg- en ondersteuningsaanbod anderzijds leidde tot heroriëntatie op de aanpak van zorg- en hulpverlening binnen de gemeente. De visie van de gemeente Groningen staat beschreven in de discussienota 'Met elkaar voor elkaar, naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociale domein'.

Met die gebiedsgebonden aanpak stelt de gemeente voor om functies en activiteiten, die tot nu toe vanuit verschillende organisaties worden uitgevoerd, in één uitvoeringsverband samen te brengen. Tegelijkertijd vraagt deze aanpak een andere rol van burgers, maatschappelijke organisaties en de gemeentelijke organisatie. De gemeente wil graag in gesprek met bewoners en beroepskrachten om hun ideeën te horen over de gebiedsgerichte aanpak en om te bepalen welke bijdrage zij daaraan kunnen leveren.

In gesprek met de gemeente

Eén van de manieren om een dergelijk gesprek te voeren is het uitzetten van een online enquête. Het Stadspanel van Onderzoek en Statistiek Groningen wordt een aantal vragen voorgelegd omtrent de uitvoering van de gebiedsgebonden aanpak. Min of meer dezelfde vragen worden voorgelegd aan een aantal instellingen in de stad die beroepshalve veel met die nieuwe aanpak te maken zullen krijgen.

De respons

Aan de enquête hebben 2.600 inwoners van de gemeente Groningen die lid zijn van het Stadspanel meegedaan. Daarnaast hebben 48 maatschappelijke instellingen meegewerkt aan dit onderzoek.

Het Stadspanel bestaat uit ruim 9.000 inwoners van de gemeente Groningen die regelmatig de vraag krijgen hun mening te geven over allerlei actuele onderwerpen in de gemeente. Beleidsmakers krijgen zo informatie over wat er leeft onder de burgers van de gemeente. Iedere inwoner van de gemeente Groningen kan meedoen met het Stadspanel. Het Stadspanel werkt met enquêtes via internet. De Stadspanelleden ontvangen een email met een uitnodiging om een enquête in te vullen via internet.

2. Ondersteuning in de wijken

Vanaf 2015 neemt de gemeente Groningen belangrijke taken op sociaal gebied over van het Rijk. De gemeente wordt verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning aan bewoners. Het gaat om ondersteuning bij het opvoeden en het opgroeien, en ook bij de begeleiding en de verzorging in de thuissituatie. De gemeente krijgt hiervoor minder geld dan er nu aan wordt besteed. Zij bereidt zich voor op deze nieuwe taak en nodigt bewoners en maatschappelijke organisaties uit om mee te denken over deze vernieuwing.

De gemeente is van plan om de ondersteuning per wijk te organiseren. In de stad worden 'werkgebieden' aangewezen waarin sociale wijkteams zich richten op alle bewoners in het werkgebied. Een werkgebied kan bestaan uit meerdere wijken.

2.1 Ondersteuning per wijk georganiseerd

De eerste vraag werd zowel aan het Stadspanel als aan de bij het onderzoek betrokken organisaties (verderop steeds aangeduid als 'de organisaties') gesteld. Deze vraag was:

Vraag: Wat vindt u van het plan om de ondersteuning *per wijk* te organiseren, waarbij sociale wijkteams zich richten op alle bewoners in een werkgebied (één of meer wijken)?

Tabel 2.1a Ondersteuning per wijk een goed idee?

beoordeling	Stadspanel	Instellingen
zeer goed	14%	23%
goed	55%	66%
niet goed, niet slecht	17%	6%
slecht	4%	
zeer slecht	2%	
geen mening	8%	2%
geen antwoord	1%	2%
Perc. Goed/zeer goed	69%	89%
totaal	2.593	47

Bijna zeventig procent van het Stadspanel vindt ondersteuning per wijk een goed idee. Bij de instellingen is dit 89 procent. De nieuwe aanpak lijkt dus op brede steun te kunnen rekenen.

Niet elke vraag om ondersteuning hoeft door een 'beroepskracht' te worden behandeld. Sommige vragen kunnen kundige vrijwilligers ook

beantwoorden. Dat gebeurt nu ook al heel veel. De gemeente wil dit nog meer waarderen en stimuleren. Dit leidde in het onderzoek tot de volgende vraag:

Vraag: Wat vindt u van het plan dat in sociale wijkteams vrijwilligers en beroepskrachten samenwerken om stadjes te ondersteunen?

Tabel 2.1b Samenwerken vrijwilligers en beroepskrachten in de wijk: een goed idee?

beoordeling	Stadspanel	Instellingen
zeer goed	12%	16%
goed	57%	59%
niet goed, niet slecht	17%	20%
slecht	7%	
zeer slecht	3%	2%
geen mening	3%	2%
geen antwoord	1%	2%
Perc. Goed/zeer goed	69%	75%

Een ruime meerderheid van zowel Stadspanel als de instellingen vinden het een goed idee dat beroepskrachten en vrijwilligers meer samen optrekken bij het ondersteunen van wijkbewoners.

2.2 Eén herkenbare plek in de wijk van waaruit ondersteuning wordt georganiseerd

De gemeente is van plan om in elke wijk één herkenbare plek te creëren waar bewoners met vragen terecht kunnen. Nu bestaan hiervoor nog verschillende locaties en ingangen. Wijkbewoners kunnen op deze plek informatie en advies krijgen over opvoeden, opgroeien, begeleiding en thuisverzorging. Bewoners kunnen hier elkaar ook ontmoeten en ideeën met elkaar uitwisselen. De volgende vraag werd wederom én aan het Stadspanel én aan de instellingen voorgelegd.

Vraag: Wat vindt u van het plan om in elke wijk één herkenbare plek te maken waar bewoners welkom zijn. Daar kunnen zij terecht met vragen over opvoeden, opgroeien, begeleiding en verzorging in de thuissituatie en dagbesteding. Zij kunnen ook mensen ontmoeten en ideeën met elkaar uitwisselen?

Tabel 2.2 Een herkenbare plek in de wijk voor ondersteuning?

beoordeling	Stadspanel	Instellingen
zeer goed	12%	16%
goed	57%	59%
niet goed, niet slecht	17%	20%
slecht	7%	
zeer slecht	3%	2%
geen mening	3%	2%
geen antwoord	1%	2%
Perc. Goed/zeer goed	69%	75%

Driekwart van de instellingen en 69 procent van het Stadspanel vindt het een goed plan om de ondersteuning binnen de wijk op één herkenbare plek aan te bieden.

Aan de leden van het Stadspanel is vervolgens de vraag gesteld of ze zelf behoefte hebben aan één herkenbare plek in de wijk....

..... waar u terecht kunt met vragen en om andere mensen te ontmoeten en ideeën uit te wisselen?

Deze en andere vragen die alleen aan het Stadspanel zijn voorgelegd zijn opgesplitst in relevante factoren met betrekking tot het onderwerp. Het gaat daarbij om leeftijd en de belangrijkste bezigheid overdag (studie, werk, huisman/vrouw etc.)

Tabel 2.3a Behoefte aan één plek in de wijk waar ondersteuning geboden wordt?

	Werken	Studeren	Huishouden	Werkloos	Pensioen	Totaal
Nee	55%	62%	42%	37%	33%	48%
Misschien	34%	31%	31%	48%	48%	37%
Ja	7%	3%	15%	11%	15%	10%
Weet/niet	4%	4%	12%	4%	4%	5%

Voor de eigen zorg en ondersteuning hebben de meeste mensen minder behoefte aan één plek waar die geboden wordt en waar mensen anderen kunnen ontmoeten. Voor studerende en werkende geldt dit nog het meest.

Als we de gegevens uitsplitsen naar leeftijd ontstaat het volgende plaatje.

Tabel 2.3b Behoeftte aan één plek in de wijk waar ondersteuning geboden wordt?

	<25	<35	<45	<55	<65	<75	>75	Totaal
Nee	57%	59%	55%	45%	42%	33%	29%	48%
Misschien	31%	32%	32%	40%	40%	48%	46%	37%
Ja	5%	5%	9%	10%	12%	15%	23%	10%
Weet/niet	7%	5%	4%	5%	6%	5%	3%	5%

Uit tabel 2.3b wordt duidelijk dat met het toenemen van de leeftijd de behoefte aan één plek binnen de wijk waar ondersteuning wordt geboden ook toeneemt. Uitleg: <35 uit de tabel betekent hier de leeftijdsklasse 25 tot 35 jaar.

De volgende vraag werd voorgelegd aan diegenen in het Stadspanel die hadden aangegeven geen behoefte te hebben aan één plek binnen de wijk waar ondersteuning wordt geboden (1.248 personen).

Vraag: Waarom hebt u geen behoefte aan één plek in de wijk waar bewoners terecht kunnen met vragen en om andere mensen te ontmoeten en ideeën uit te wisselen?

Tabel 2.4 Waarom geen behoefte aan één plek in de wijk waar u terecht kunt voor ondersteuning en om andere mensen te ontmoeten?

Reden	Percentage
Ik krijg al voldoende ondersteuning	6%
Ik heb geen hulp nodig om vragen hierover te beantwoorden	56%
Vragen hierover bespreek ik met vrienden / familie e.d.	46%
Ik kan ook op een andere plek antwoord krijgen op mijn vragen	11%
In verband met privacy/anonimiteit buiten de eigen wijk ondersteuning zoeken	14%
In de inzet van vrijwilligers heb ik onvoldoende vertrouwen	12%
Antwoorden op vragen hierover zoek ik op internet	28%

Personen die aangeven geen behoefte te hebben aan één plek binnen de wijk waar ondersteuning wordt geboden hebben vaak geen hulp nodig (56%) en/of kunnen hiervoor veelal terecht bij vrienden en familie (46%).

2.2 Wat moet die ene plek binnen de wijk waar je ondersteuning kunt krijgen nu precies inhouden?

Personen die wél behoefte hebben aan één plek waar ondersteuning geboden wordt en waar mensen anderen kunnen ontmoeten werd gevraagd wat zij van een dergelijke plek verwachten.

Vraag: Voor welke vragen en ondersteuning wilt u op één plek in de wijk terecht kunnen?

Tabel 2.5a Voor welke vragen en ondersteuning wilt u op één plek in de wijk terecht kunnen?

	Werken	Studeren	Huishouden	Werkloos	Pensioen	Totaal
opvoeden	28%	28%	23%	10%	8%	20%
opgroeien	25%	21%	14%	9%	6%	17%
begeleiding	30%	37%	33%	26%	19%	28%
thuiszorg	39%	21%	40%	32%	62%	44%
welzijn	48%	42%	42%	55%	46%	48%
dagbesteding	23%	23%	25%	34%	25%	25%
passende woonruimte	24%	35%	28%	31%	31%	27%
mobiliteit	20%	19%	19%	23%	33%	23%
financiën	28%	35%	25%	37%	14%	25%
ontmoeting	48%	63%	42%	45%	43%	46%

Uit tabel 2.5a valt af te lezen waar verschillende groepen stadgers vooral behoefte aan hebben. Zo willen werklozen bijvoorbeeld graag advies over welzijnsvragen en financiële aangelegenheden. Werkenden willen relatief meer advies over opvoeden en opgroeien. Uitgesplitst naar leeftijd zien we het volgende beeld.

Tabel 2.5b Behoeftte aan één plek in de wijk waar ondersteuning geboden wordt?

	<25	<35	<45	<55	<65	<75	>75	Totaal
opvoeden	22%	46%	33%	15%	12%	5%	5%	20%
opgroeien	18%	39%	30%	13%	9%	5%	5%	17%
begeleiding	27%	26%	33%	31%	27%	15%	16%	27%
thuiszorg	26%	24%	32%	42%	54%	61%	69%	43%
welzijn	36%	45%	47%	52%	53%	42%	45%	47%
dagbesteding	21%	27%	20%	25%	27%	26%	22%	25%
passende woonruimte	31%	19%	21%	25%	29%	31%	35%	27%
mobiliteit	18%	14%	16%	20%	32%	30%	36%	23%
financiën	26%	38%	32%	28%	19%	16%	2%	25%
ontmoeting	42%	46%	40%	51%	48%	48%	24%	46%

Van thema's naar activiteiten

De vorige twee tabellen hadden vooral betrekking op de thematiek die bij de sociale wijkteams (de centrale plek binnen de wijk etc.) aan de orde komt. Hieronder leggen we nadruk op het type activiteit die volgens respondenten binnen die teams vorm moet krijgen.

Vraag: Wat vindt u van het plan om de sociale wijkteams de volgende functies te geven?

- informatie en advies, op een herkenbare plek in de wijk;
- activiteiten organiseren met wijkbewoners
- signaleren dat ondersteuning nodig is
- passende ondersteuning bieden aan bewoners die ondersteuning vragen of nodig hebben

Tabel 2.6 Welke functies moeten de sociale wijkteams hebben?

beoordeling	Stadspanel	Instellingen
Informeren / adviseren	76%	77%
activiteiten organiseren	55%	64%
signaleren	75%	82%
ondersteuning bieden	77%	67%
regisseren		67%

De percentages in de tabel geven het gedeelte van de respondenten aan die het wenselijk of zeer wenselijk vindt dat de sociale wijkteams die taken uitvoert. Het organiseren van activiteiten met wijkbewoners wordt daarbij relatief als het minst wenselijk ervaren. Het belang van het voeren van de regie over diverse instellingen en diensten is alleen aan instellingen voorgelegd.

2.3 Eigen kracht

Er is straks minder geld beschikbaar voor ondersteuning. De gemeente wil meer gebruik maken van de 'eigen kracht' van bewoners. Daarnaast is het wenselijk dat mensen ook ondersteuning zoeken in de eigen omgeving (buren, familie en vrienden). Ondersteuning door vrijwilligers en beroepskrachten kan zo nodig aanvullend hierop worden ingezet. Dit betekent dat bewoners zelf meer doen, maar ook dat zij meer hulp en ondersteuning ontvangen van het eigen netwerk. Aan de respondenten van het Stadspanel en aan de instellingen werd gevraagd hoe zij tegen het concept van 'eigen kracht' aankijken.

Vraag: Wat vindt u van het plan om meer gebruik te maken van de 'eigen kracht' van bewoners?

Tabel 2.7 Wat vindt u van het plan om meer gebruik te maken van de 'eigen kracht' van bewoners?

beoordeling	Stadspanel	Instellingen
zeer goed	9%	16%
goed	38%	39%
niet goed, niet slecht	31%	32%
slecht	12%	8%
zeer slecht	6%	3%
geen mening	3%	3%
geen antwoord	1%	16%
Perc. Goed/zeer goed	47%	55%

2.4 Samenredzaamheid

De gemeente wil van alle bewoners inzet en betrokkenheid vragen. Dat kan betekenen dat door de omgeving een beroep op bewoners wordt gedaan. De volgende vraag werd aan het Stadspanel voorgelegd.

Vraag: In hoeverre bent u bereid het volgende te doen?

- a) inzetten voor uw **eigen netwerk** (buren, vrienden of familie)
- b) inzetten voor alle **wijkbewoners**
- c) uw kwaliteiten inzetten in het sociale wijkteam als **vrijwilliger** of ervaringsdeskundige
- d) meehelpen bij het opzetten of **beheren** van een voorziening in de wijk
- e) af en toe leuke dingen **organiseren** waaraan alle wijkbewoners kunnen meedoen

Tabel 2.8a In hoeverre bent u bereid het volgende te doen?

	Werken	Studeren	Huishouden	Werkloos	Pensioen	Totaal
eigen netwerk	77%	82%	67%	60%	62%	71%
wijkbewoners	13%	13%	9%	15%	10%	12%
vrijwilliger	22%	31%	17%	34%	19%	23%
beheren	15%	17%	11%	24%	11%	15%
organiseren	18%	26%	17%	14%	14%	18%

Relatief veel mensen willen personen in de eigen (familie)kring een handje toesteken (71%). Voor andere wijkbewoners lijkt men minder hulpvaardig (12% wil zich inzetten voor alle wijkbewoners). Als we kijken naar leeftijdsklassen zien we het volgende.

Tabel 2.8b In hoeverre bent u bereid het volgende te doen?

	<25	<35	<45	<55	<65	<75	>75	Totaal
eigen netwerk	38%	80%	76%	71%	66%	63%	48%	66%
wijkbewoners	5%	13%	15%	14%	12%	10%	4%	11%
vrijwilliger	12%	26%	21%	23%	25%	20%	14%	21%
beheren	7%	17%	16%	15%	15%	8%	8%	13%
organiseren	11%	20%	20%	18%	15%	14%	14%	16%

Jongeren (<25) voelen zich duidelijk minder geroepen in te springen voor anderen, ook binnen het eigen netwerk. Het zijn vooral wijkbewoners in de leeftijdsgroep 25 tot 45 jaar die het meest bereid lijken activiteiten ten behoeve van anderen te ontplooiën.

3 Extra vragen instellingen

De aan het onderzoek meewerkende instellingen werd nog een aantal aanvullende vragen voorgelegd die we hieronder kort behandelen. Deze hebben vooral betrekking op de organisatie rond de gebiedsgebonden aanpak.

Vraag:

- 1) Wat vindt u van het samenbrengen van verschillende organisatie en medewerkers in één organisatorisch verband?
- 2) Wat vindt u van het onderbrengen van deze gebiedsgebonden aanpak buiten de gemeentelijke organisatie?
- 3) Wat vindt u van het idee dat er meerdere partijen kunnen zijn in de stad die in een wijk de gebiedsgebonden aanpak uitvoeren?

De volgende tabel geeft weer hoe de instellingen tegen deze drie punten aankijken.

Tabel 3.1 Antwoorden van deelnemende instellingen op drie vragen betreffende de gebiedsgebonden aanpak.

beoordeling	Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3
zeer goed	14%	11%	8%
goed	59%	41%	57%
niet goed, niet slecht	19%	22%	19%
slecht	5%	5%	3%
zeer slecht		5%	5%
geen mening		11%	5%
geen antwoord		5%	3%
Perc. Goed/zeer goed	73%	52%	65%

Als laatste hebben we organisaties gevraagd welke organisatievorm hun voorkeur had bij het inrichten van de gebiedsgebonden aanpak. De 'coöperatie' bleek daarbij favoriet.

Tabel 3.2 Welke organisatievorm heeft uw voorkeur bij de inrichting van de gebiedsgebonden aanpak.

organisatievorm	percentage
hoofdaannemer / onderaannemer	8%
consortiummodel	8%
coöperatie	38%
stichtingsvorm	11%
geen mening	27%
geen antwoord	8%

BASIS VOOR BELEID

BEZOEKADRES
Eendrachtskade ZZ 2
9726 CW Groningen

POSTADRES
Postbus 1125
9701 BC Groningen

T (050) 367 56 30
F (050) 367 56 33
E info@os.groningen.nl
I www.os-groningen.nl